

VARI NAMONA IOANE NA ETOREATO

Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane tu Iesu ġena apostolo tarimari gabanana ruarua (12) nuġari ai tarimana ta. Ġia tamana tu Sebedaio, ma ġia tu kone ai maina tarimari.

Ioane ġena mai Vari Namona tu laġani 85 beiaġo 95 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Ġia na mai Vari Namona tu tanobara tarimari mabarari, ġemaġuri-ġenoġoito ema asi ġemaġuri-ġenoġoito, ġeri etoreato.

Ġia ġena ura baregona tanobara tarimari mabarari bene vaġa-ribari, Iesu Nasareta tari- mana tu moġoni Barau Natuna, e Iesu tu moġoni Barau na tanobara ġana etuġu-mariġoato, tano- bara tarimari ġia ġenana maġuri beġene ġabia uranai, ema Barau vetoġana korikorina tu ġia ġenana ema vevaġa-foforiato tarimarima ġeri ai. Siri baregona Ioane ġena Vari Namona bukana nuġanai tu karoa 20:31, “Maġeri guruġa atorerito, korana tu ġomi na Iesu boġono vaġa- moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai tu, ġia aranai maġuri vanaġivanai boġo ġabiani.”

Ioane ġena toretore tu maġesina eboioġaiato:

1. Barau Natuna - karoa 1:1-18
2. Barau ġena vetuġunaġi Iuda tarimari fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 1:19-12:50
3. Barau ġena vetuġunaġi Iesu tauġena ġena mero fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 13-17

4. Barau vetuḡunaḡina ema iaḡo-vinito tanobara vaḡa-maḡurina ḡana - karoa 18-21

Maḡuri guruḡana

¹ Tovotovonai veḡata Guruḡa etanuto-ḡoi. Mo Guruḡa tu Barau ḡesi ḡetanuto-ḡoi, ema mo Guruḡa tu Barau. ² Ġia tu tovotovona na veḡata Barau ḡesi ḡetanuto-ḡoi. ³ Dagara mabarari tu Barau na ḡia ḡenana eveirito. Ma Barau na dagara sebona kwariḡutu ta maki dabara borunai ta maki asi eveiato, asiḡina ḡinavaḡi. ⁴ Maḡuri tu ḡia nuḡanai etanuni; mo maḡuri tu tarimarima ḡeri mama. ⁵ Mama tu mukuna nuḡanai emamani, senaḡi mukuna na asi etuḡamaḡi-fakaiato e asi eḡita-leaiato.

⁶ Barau na tarima ta etuḡuato, arana tu Ioane. ⁷ Ġia tu guruḡa moḡonina kiraḡi-kiraḡina ema mama vaḡa-foforina ḡana eiaḡomato. Be ḡia ḡenana tarimarima mabarari na vari beḡene seḡaḡia e beḡene vaḡa-moḡonia ḡana. ⁸ Ġia tauḡena tu dia mo mama, senaḡi ḡia eiaḡomato tu, mama benema kiraḡia ḡana. ⁹ Mo mama tu mama korikorina, tanobara ḡana eiaḡomato, tarimarima mabarari mama benema viniri ḡana.

¹⁰ Guruḡa tu tanobarai etanuto-ḡoi, ema mo guruḡa ḡenana Barau na tanobara eveiato, senaḡi tanobara na tu asi eribaiato. ¹¹ Ġia tu ḡena tanobara ḡana eiaḡomato, senaḡi ḡena tarimarima na asi ḡeḡabi-raḡeato. ¹² A tarimarima kotari na ḡeḡabi-raḡeato e ḡevaḡa-moḡoniato nai, ḡia na maoro evinirito, Barau natunai beḡene iaḡo. ¹³ Ġia Barau natunai ḡeiaḡoto tu dia tauḡanina

ġenana. Mo tu dia sina tama rarari na o tauġani ġena urai o sina tama ġeri urai. Asiġi, tarimarima tu Barau tauġena ġereġana na moġo ġia natunai evaġa-iaġorini.

¹⁴ Mo Guruġa tu tarimarima tauġaninai eiaġoto, benamo ġai fakamai ema tanuto. Ġia marevana e seġukana baregona ġaġitaiato. Moġa tu Barau na Natuna sebona kwariġutu eviniato marevana e seġukana. Varevare-bara ema guruġa e maġuri moġonina na evonuvonu-raġeto.

¹⁵ Ioane na ġia guruġana ekiraġi-foforiato, ekeato, ekirato, “Au na akiraġiato tarimana tu maiġa, akirato, ‘Au murigu na beiaġomani tarimana na au evanaġiguto. Korana tu au maki roġosi roġo bana maġuri nuġanai veġata, ġia tu etanuto-ġoi.’ ”

¹⁶ Ġia tu varevare-bara na evonuvonu-raġeto. Mo ġena varevare-bara lorinai ġita mabarara vevaġa-namo iatai-iatai maki evinirani. ¹⁷ Korana Barau na Mose ġenana taravatu evinirato, a varevare-bara ema guruġa e maġuri moġonina tu Iesu Keriso na eġwa-iaġomarito. ¹⁸ Tovotovona na veġata beiaġoma maitoma tarima ta na Barau asi eġitaiato. Natuna ġora ġereġa, Tamana sev-inai etanuni tarimana, ġia na Barau ema vaġa-foforiato.

Ioane Babatiso ġena guruġa-fofori

Mataio 3:1-12; Mareko 1:7-8; Luka 3:15-17

¹⁹ Ioane ġena guruġa-fofori tu maiġa. Iuda tari-mari na Rubu Veaġa vereri e Levi doġorona tari-mari, (mai tu Rubu Veaġai vetuġunaġi tarimari), kotari Ierusalemna na Ioane ġenai ġetuġu-iaġorito,

beĝene danaĝia ĝana, beĝene kira, “Ĝia tu deikara?” ²⁰ Benamo Ioane asi evekira-ĝuniĝauto, senaĝi ĝoirari ai eguruĝa-foforito, ekirato, “Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna).” ²¹ Ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ba ĝoi tu deikara? Ĝoi tu Elia ba?” Ĝia ekirato, “Au tu dia Elia.” Ma ĝekirato, “Ĝai na peroveta tarimana ĝanariani tarimana tu ĝoi ba?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Asiĝina!” ²² Benamo ĝia na ma ĝedanaĝi-ĝenoĝoiato, ĝekirato, “Ba ĝoi tu deikara? Ĝemu vevaĝa-vese novini-ginikauma, be beĝe tuĝuma tarimari ĝeri ai baĝana iaĝo, baĝana vaĝa-ribari. Ĝoi tauĝemu varimu tu aiĝesi?” ²³ Benamo Ioane tauĝena evevari-fiuto, ekirato, “Au tu garo ta tano fakanai ekea-koĝokoĝoni, ekirani, ‘Vereĝauka ĝena dabara boĝono iareva-toretorea.’” Isaia peroveta tarimana na ekiraĝi-guineato ilailana.

²⁴ Mo vetuĝu ĝeiaĝo-viniato tarimari tu Farisea tarimari. ²⁵ Benamo Ioane ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Bema ĝoi tu dia Keriso, e dia Elia, e dia mo peroveta tarimana, karase nai ĝoi tu ovevaĝa-babatisoni?” ²⁶ Ioane evaĝa-veseto, ekirato, “Au tu nanu na moĝo ababatisoni, senaĝina tarima ta tu ĝomi fakami ai eruĝa-taĝoni, ma ĝomi tu asi ribami ĝia. ²⁷ Ĝia tu au murigu na eiaĝomani, ema au tu asi ilaila, ĝia ĝena tamaka varori baruĝarini.” ²⁸ Mai dagara mabarari tu Betania, Ioridana ĝarukana mo rekenai, ĝeĝorato, Ioane ebatisoto-ĝoi gabunai.

Barau ĝena ginitaĝo mamoenā

29 Ma elāganito nuḡanai, Ioane na Iesu eḡitaiato, ḡia ḡenai eiaḡomato-ḡoi, benamo ekirato, “Ḡoboḡe, mani tu Barau ḡena Mamoe Natuna, ḡia na tanobara ḡena rakava beḡabi-vaḡiani. 30 Au na tu ḡia akiraḡiato, akirato, ‘Au murigu na eiaḡomani tarimana na evanaḡiguto, korana tu au roḡosi roḡo bara maḡuri nuḡanai veḡata, ḡia tu etanuto-ḡoi.’ 31 Tovo-tovonai au tu asi ribagu ḡia, senaḡi au aiaḡomato nanu na ababatisoni, korana tu Isaraela tarimari na Iesu beḡene ribaia ḡana.”

32 Benamo Ioane ma eguruḡa-foforito, ekirato, “Iauka aḡitaiato, guba na emariḡoto pune noḡa, ḡia iatanai etanukauto. 33 Tovotovonai au tu asi ribagu ḡia, senaḡi Barau na etuḡuguto, bana iaḡoma tu, tarimarima nanu na bana babatisori ḡana. Ḡia na evaḡa-guruḡaguto, ekirato, ‘Ḡoi na tarima ta boḡitaiani, Iauka bemariḡoni, iatanai betanu-kauni. Mo tau tu tarimarima Iauka Veḡa na bebabatisorini.’” 34 Ioane ekirato, “Au na aḡitaiato naima akiraḡi-foforiani, ḡia tu Barau Natuna.”

Iesu ḡena mero giniguineri

35 Ma elāganito nai tu, Ioane e ḡena mero ruarua ḡesi monai ma ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi. 36 Ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi nuḡanai tu, Iesu eraka-vanaḡito, eḡitaiato, benamo ekirato, “Ḡoboḡe, Barauna Mamoe Natuna, (ḡena ginitaḡo mamoenā), ḡoḡitaia.” 37 Ma Ioane ḡena mero ruarua na mo guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo Iesu murina na ḡeiaḡoto. 38 Iesu eruḡa-kureto, ma murinai ḡerakakauto tarimari ruarua eḡitarito,

benamo edanaĝirito, ekirato, “Ĝomi tu kara ĝourani?” Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Rabi, ĝoi tu ainai otanuni?” Rabi anina tu vevaĝariba tarimana. ³⁹ Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Ĝoiĝoma, ĝoma ĝitaia.” Benamo ĝia ĝesi ĝeiaĝoto, ma ĝena tanu gabuna ĝea ĝitaiato, mo ĝaro vinubana tu ĝia ĝesi ĝebukato. Mo tu horaĝauna 4 koloko lavilavi rekenai.

⁴⁰ Ioane ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiato, benamo Iesu murinai ĝerakato tarimana ta tu Anduru, Simona Petero tarina. ⁴¹ Anduru na Iesu eraga-kwaneato. Asikauna kakana Simona edoĝariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Ĝai na Mesia baĝa doĝaria.” Mesia anina tu Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tarimana). ⁴² Benamo ĝia na Simona Iesu ĝenai eĝori-iaĝoato. Iesu na eĝitaiato, benamo ekirato, “Ĝoi aramu tu Simona, Ioane natuna, senaĝi ĝoi toma aramu beĝe kiraĝiani tu Kefas beĝe toni.” Mai ara “Kefas” ema “Petero” aniri tu sebona, garo ai anina tu “Fore”.

Iesu na Filipino e Natanaela ekearito

⁴³ Ma elaĝanito nai tu, Iesu tu Galilea tanona ĝana neiaĝo etato. Ĝia na Filipino edoĝariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” ⁴⁴ Filipino tu Betesaida tarimana, Anduru e Petero ĝesi vanuĝa sebona. ⁴⁵ Filipino na Natanaela edoĝariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Mose ĝena taravatu ai ema peroveta tarimari ĝeri bukai varina ĝetoreato tarimana tu baĝa doĝaria; ĝia tu Iesu, Nasareta tarimana, Iosefa natuna.” ⁴⁶ Natanaela evedanaĝito, ekirato, “Nasareta na

dagara namona ta beiaḡomani?” Filipino ekirato, “Noiaḡoma, noma ḡitaia.”

⁴⁷ Iesu na Natanaela eḡitaiato, eiaḡomato-ḡoi, benamo ḡia ekiraḡiato, ekirato, “Ḡoboḡe, mani tarima tu Isaraela tarimana korikorina, ḡia ḡenai ḡofaḡofa ta tu asi etanuni.” ⁴⁸ Natanaela na edanaḡiato, ekirato, “Kamasi boribagu?” Iesu na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Filipo tu vau bekeamu. Au na ḡoi tu baḡita-guinemu figi ḡauna gaburenai roḡo otanuto-ḡoi nai.” ⁴⁹ Benamo Natanaela na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, ḡoi tu Barau Natuna; ḡoi tu Isaraela Verena.” ⁵⁰ Iesu na ma evaḡa-veḡeato, ekirato, “Ḡoi na au ovaḡa-moḡoniguni, korana au na bakira-varamu, ḡoi tu figi ḡauna gaburenai baḡita-guinemu, nene? Veḡa tari vau boḡitarini, mai veḡa maḡa maki beḡe vanaḡiani.” ⁵¹ Benamo ma ekirarito, ekirato, “Moḡoni veḡata, au na ḡomi akiramini, guba bevekeo-fakani boḡo ḡitaiani, ema Barau ḡena aneru beḡe varaḡeni e beḡe mariḡoni boḡo ḡitarini Tarimarima Natuna ḡenai.”

2

Veḡaraḡo verekona Kana vanuḡanai

¹ Ḡaro ruarua ḡekorito murinai, Kana vanuḡana nuḡanai veḡaraḡo verekona ta ḡeveiato. Kana vanuḡana tu Galilea tanona nuḡanai. Mo veḡaraḡo verekona nuḡanai tu Iesu sinana maki monai. ² Ema Iesu ma ḡena mero ḡesi maki ḡeura-maḡirito, be mo veḡaraḡo verekona nuḡanai ḡeraka-toḡato. ³ Vine nanuna o wain ekorito, benamo Iesu sinana na Iesu evaḡa-guruḡaiato,

ekirato, “Ĝia tu asi ĝari vine nanuna.” ⁴ Iesu na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Vavine, karase nai au oma kira-varaguni? Mani tu ĝomi ĝemi ĝauvei. Au ĝegu ĝaro tu roĝosi bene votu. ⁵ Benamo sinana na vetuĝunaĝi tarimari evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Kara bekira-varamini veĝana boĝono veia.”

⁶ Monai tu fore gwaĝuturi imaima sebona (6) vaĝa-ruĝa, Iuda tarimari ĝeri veiareva veĝari ĝari ĝeĝauvei-iaĝirito-ĝoi. Mo fore gwaĝuturi tata nuĝari tauri galon gabana ruarua (20) o gabana toitoi (30) kavari. ⁷ Iesu na vetuĝunaĝi tarimari ekirarito, ekirato, “Mani gwaĝutu nanu na ĝovaĝa-vonuri!” Benamo ĝevaĝa-vonu fokafokarito. ⁸ Moĝa murinai ma ekirarito, ekirato, “Kota ĝoĝutu-vaĝia, ĝoĝwa-iaĝoa vereko ĝorikauna tarimana ĝenai.” Ĝeĝutu-vaĝito, benamo ĝeĝwa-iaĝoato, ⁹ vereko ĝorikauna tarimana na mo nanu, vine nanunai evaĝa-iaĝoato moĝa, eniu-tovoato. Ĝia tu asi ribana mo vine nanuna tu ainana eiaĝomato; a nanu ĝesisiato merori ĝereĝari moĝo ma ribari. Benamo vereko ĝorikauna tarimana na veĝaraĝo variĝu tauna ekea-iaĝomaiato, benamo evaĝa-guruĝaiato, ekirato, ¹⁰ “Tarimarima mabarari na vine nanuna namo vedaureana tu ĝetore-rosi guineani, benamo vereko tarimari ĝeniu-maseni murinai vau, vine nanuna kota namo raĝina ma ĝetore-rosiani. Senaĝina ĝoi na tu vine nanuna namo vedaureana tu boĝabi-taria mo maitoma.”

¹¹ Mai tu Iesu ĝena vetoĝa boruna giniginena evaĝa-foforiato Kana vanuĝanai, Galilea tanona nuĝanai. Monana ĝia marevana e seĝukana baregona evaĝa-foforiato, ema ĝena mero na

ġevaġa-moġoniato.

¹² Moġa murinai Iesu ma sinana e tarina merori, ema ġena mero ġesi ġevariġoto Kaperanauma ġana. Ma monai ġaro viravira ta ġetanuto.

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mataio 21:12-13; Mareko 11:15-17; Luka 19:45-46

¹³ Iuda tarimari ġeri Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġoirai ekavinaġito naima, Iesu tu Ierusalemata ġana evaraġeto. ¹⁴ Rubu Veaġa nuġanai tarimarima na boromakau, e mamoe, ema pune ġevoivoi-iaġirito-ġoi, ema tarima kotari teibolo ai ġetanuto ma moni ġesisito-ġoi edoġaririto. ¹⁵ Benamo varo kwarina ta evatoato. Monana Rubu Veaġa na mamoe e boromakau mabarari ema lailai-rosirito. Moni ġesisirito-ġoi tarimari ġeri fata eġuke-vebuburito, ġeri moni ebubu-lausilausirito. ¹⁶ Benamo pune ġevoito-ġoi tarimari ekira-ġoirito, ekirato, “Maiġeri dagara mainana ġoġabi-rosiri! Au Tamagu ġena numa tu voivoi numanai asi ġovaġa-iaġoa!” ¹⁷ Benamo ġena mero na Buka Veaġai evetoreto guruġana ġetuġamaġi-doġariato, ekirani, “Ġoi ġemu numa uravinina nuġagu ai tu karava noġa eġarani.”

¹⁸ Moġa murinai Iuda tarimari na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Maiġesi oveini anina tu kara? Kamara vetoġa na bevaġa-foforimuni ġai ġemai, ġoi tu ma ġemu maoro maiġeri boveirini?”

¹⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mai Rubu Veaġa ġorovoa, benamo ġaro toitoi nuġanai au na

ma bana vaġa-ruġa-vaishi ġenoġoia.” ²⁰ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Mai Rubu Veaġa tu laġani gabana vasivasi ma imaima sebana (46) nuġari ai ġeragaiato. A ġoi na tu ġaro toitoi nuġanai ma boraga-ġenoġoiani otoni?”

²¹ Senaġi Iesu na tu ġia tauġanina Rubu Veaġai evaġa-ilailaiato. ²² Iesu mase na evaisi-raġeto murinai, ġena mero na mo guruġa ġetuġamaġi-doġariato, benamo ġia na Buka Veaġa ema Iesu na evaġa-ribarito guruġari ġevaġa-moġonirito.

Iesu ribana tarimarima ġeri veiġa

²³ Iesu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori ai Ierusalem-ai etanuto-ġoi nai, tarima vovoka na ġevaġa-moġoniato, korana tu vetoġa boruri ġutuma eveir-ito ġeġitarito nai. ²⁴ Senaġi Iesu na ġia asi evaġa-moġonirito, korana tarimarima mabarari ġia tu ma ribana ginikau. ²⁵ Ema tarima ta tu asi ilaila ġia tarimarima ġeri maġuri dabarari bekiravaraiiani, korana tarimarima mabarari nuġari tu ġia ma ribana.

3

Iesu e Nikodemo

¹ Farisea tarimana ta etanuto-ġoi arana Nikodemo; ġia tu Iuda tarimari ġeri veġorikau tauna ta. ² Nega ta boġi ai Iesu ġenai eiaġoto, benamo ekirato, “Rabi, ġai ribama, ġoi tu vevaġa-riba tarimamu, Barau ġenana oiaġomato, korana tu vetoġa boruri oveirini maġeri tu Barau na asi evaġa-kavaiani tarimana na tu asiġina ġinavaġi beveirini riba.”

³ Iesu na evaḡa-veſeato, ekirato, “Moḡoni veḡata akiramuni, asi beḡora-ḡenoḡoini tarimana na Barau ḡena Basileia tu asiḡina ḡinavaḡi beḡitaiani.” ⁴ Benamo Nikodemo na edanaḡiato, ekirato, “Tarima baregona ta tu kamasi ma beḡora-ḡenoḡoini? Sinana nuḡanai ma berakatoḡani, benamo ma beḡora-ḡenoḡoini?”

⁵ Iesu ma evaḡa-veseto, ekirato, “Au na akira-korikorimuni, tarima ta Barau ḡena Basileia nuḡanai asi berakatoḡa-kavani, senaḡina nanu ḡenana beḡorani ema Iauka ḡenana maki beḡorani tarimana vau beraka-toḡani. ⁶ Tarimarima tauḡanina ḡenana eḡorani tu tauḡani, ma Barau Iaukana ḡenana eḡorani tu iauka. ⁷ Ḡoi nuḡamu asi bene farevaḡi maiḡesi akiramuni nai, korana au bakira, ‘Ḡomi mabarami boḡono ḡora-ḡenoḡoi.’ ⁸ Iavara etoḡani tu, eurani gaburi ḡana eḡau-iaḡoni. Guruna tu ḡoseḡaḡiani, senaḡi ainana eiaḡomani, ma aiḡana eiaḡoni tu asi ḡoribaiani. Barau Iaukana ḡenana ḡeḡorani tarimari mabarari maki moḡesina, asi ḡoribani kamasi ḡeḡorani.”

⁹ Nikodemo ma evedanaḡito, ekirato, “Mai dagara tu kamasi beḡe ḡorani?” ¹⁰ Iesu ma evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoi tu Isaraela ḡeri vevaḡariba tarimamu, senaḡi maiḡeri dagara ḡoi tu asi ribamu? ¹¹ Au na akira-korikorimuni, ḡai tu ribama dagarari ḡaguruḡa-iaḡirini, ema ḡaḡitarito dagarari ḡakiraḡi-foforirini, senaḡina ḡema guruḡa tu asi ḡoḡabi-raḡerini. ¹² Au na ḡomi ḡemi tu tanobara dagarari akiraḡirini, senaḡi asi ḡovaḡa-moḡoniguni, a guba dagarari bakira-varamini nai

tu, kamasi boĝo vaĝa-moĝoniguni? ¹³ Tarima ta guba ĝana asiĝina ĝinavaĝi evaraĝeto, senaĝina guba na emariĝoto tarimana ĝereĝana moĝo, mo tu Tarimarima Natuna. ¹⁴ Mose na tano fakanai mota eĝabi-vaisiato ilailanai, Tarimarima Natuna maki moĝesi beĝe ĝabi-vaisiani. ¹⁵ Monana vau ĝia ĝenai beĝe veĝabidadamani tarimari mabarari na maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe ĝabiani.

¹⁶ Korana Barau na tanobara euravini-baregoato nai, Natuna ĝora ĝereĝa evinirato, be ĝia beĝe ĝabidadama-viniani tarimari mabarari tu asi beĝe maseni, a maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe ĝabiani. ¹⁷ Korana Barau na Natuna etuĝu-mariĝoato tanobara ĝana tu, dia tanobara bene vaĝa-kotaia ĝana, senaĝi tanobara ĝia bakunai bene maĝuri ĝana. ¹⁸ Ĝia ĝenai eveĝabidadamani tarimana tu meto asi beviniani, senaĝi asi eveĝabidadamani tarimana tu varau meto eĝwataĝoani, korana ĝia na tu Barau Natuna ĝora ĝereĝa asi eĝabidadama-viniani nai. ¹⁹ Mo meto korana tu maiĝesi: Mama tu tanobarai varau ema foforito, senaĝi tarimarima na mukuna ĝeuravini-baregoato, korana ĝeri veiĝa tu rakava nai. ²⁰ Veiĝa rakavari ĝeveini tarimari mabarari na tu mama ĝeruĝaiani, mama asi ĝeiaĝo-viniani. Ĝia tu ĝegarini, korana ĝeri veiĝa rakavari beĝe foforini mamai garina. ²¹ Senaĝi deikara dabara moĝonina ekorana-iaĝiani tarimana na mama eiaĝo-viniani, benamo tarimarima na beĝe ĝitaĝinikauani, ĝena veiĝa namori eveirito tu Barau ĝenana eveirito.

Iesu ema Ioane

²² Moġa murinai Iesu ma ġena mero ġesi Iudea tanona rekena ġana ġeiaġoto. Monai Iesu tu ġena mero ġesi ġetanuto-ġoi e ebatisoto-ġoi. ²³ Ioane maki Aenon ai, Salim rekenai, ebatisoto-ġoi, korana nanu tu barego monai. Tarimarima mo ġana ġeiaġoto-ġoi, ea babatisorito-ġoi. ²⁴ Mo tu Ioane dibura numanai roġosi ġere kou-ġaua nuġanai.

²⁵ Moġa ġaronai Ioane ġena mero Iuda tari-mana ta ġesi ġeveġare-veġareto. Ġia ġeri gu-ruġa tu, kamara veġuriġi veġanai tu tarimarima benamo-vedaureani. ²⁶ Ioane ġena mero Ioane ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, Ioridana ġarukana mo rekenai ġoi ġesi ġotanuto-ġoi e ġoi na oguruġa-iaġiato tarimana tu ebatisoni, ema tarimarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoni.”

²⁷ Ioane evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ta na dagara ta asi beġoitaġo-kavaiani, senaġi Barau na guba na bevini-riġoani vau beġoitaġoni. ²⁸ Ġomi tauġemi na ġoseġaġiguto, be ma ribami au akirato, ‘Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), senaġi au tu etuġu-guineguto ġia ġoirana ġana.’ ²⁹ Beveġaraġoni ġuiatona tu beġaraġoani futuana na beġaraġoani. A beveġaraġoni futuana ġatana tu eruġa-taġoni moġo, (mai tu au, Ioane), ema ġatana eseġaġi-ġauni, ma ġatana beveġaraġoni futuana garona beseġaġiani nai tu, beiakuni. Moġesi naima au tu iaku na bama vonuvonu-raġe. ³⁰ Ġia tu bene barego, a au tu bana kei.”

Iesu tu guba na eiaġomato

31 “Tuḡuna na emariḡoto tarimana tu dagara mabarari iatari ai; tano na eiaḡomato tarimana tu tanobara tarimana ema tanobara guruḡari moḡo bekiraḡini. Guba na eiaḡomato tarimana dagara mabarari iatari ai. 32 Ĝia tu monai eḡitato e eseḡaḡito dagarari ekiraḡi-foforirini, senaḡi tarima ta na ḡena guruḡa asi eḡabi-raḡeani. 33 Deikara na ḡia ḡena guruḡa eḡabi-raḡeani tarimana na evaḡa-moḡoni korikoriani, Barau tu moḡoni veḡata. 34 Korana tu Barau na etuḡuato tarimana na Barau ḡena guruḡa bekiraḡiani, korana tu Barau na ḡena Iauka Veaḡa eviniato ema evaḡa-vonuvonu-raḡeani. 35 Tamana na Natuna eura-viniani, ema dagara mabarari ḡia ḡimanai etore-kaurito. 36 Deikara na Natuna evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri vanaḡivanāḡi beḡabiani. A Natuna asi evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri asi beḡabiani, senaḡi Barau ḡena baru tu ḡia iatanai betanuni.”

4

Iesu ema Samaria vavinena

1 Farisea tarimari tu varau ḡeseḡaḡito, Iesu na tarima vovoka eḡabirito, ḡena mero ai evaḡa-iaḡorito e ebatatorito, ma Ioane na tu asi vovoka eḡabirito. 2 Senaḡina Iesu tauḡena na ta tu asi ebatatorito; mo tu ḡena mero moḡo ḡebabatorito-ḡoi. 3 Iesu eribato ḡia varina Farisea tarimari na eseḡaḡiato, benamo Iudea eiaḡuiato, Galilea ḡana ma eḡenoḡoi-iaḡoto. 4 Ĝalilea ḡana tu Samaria tanona na eraka-vanaḡito.

⁵ Samaria vanuḡana tai eraḡasito. Mo vanuḡa arana tu Sika. Mo vanuḡa tu Iakobo na natuna Iosefa eviniato tanona sevinai. ⁶ Iakobo ḡena nanu gurina maki monai. Iesu tu eraka-iaḡomato, be egaugau-raḡeto, benamo mo nanu gurina sevinai etanu-tarito. Mo tu horaḡauna 12 koloko nuḡanai ḡaroḡotai.

⁷ Etanu-taḡoto-ḡoi nuḡanai, Samaria vavinena ta nanu ḡutu eiaḡoto, benamo Iesu na enoḡiato, ekirato, “Nanu kota noma vinigu, be nama niu.” ⁸ Ḣena mero tu vanuḡa ḡana, ḡaniḡani voi ḡeiaḡoto. ⁹ Samaria vavinena evaḡa-veseto, ekirato, “Ḣoi tu Iuda taumu, ma au tu Samaria vavinegu, karase nai au ḡegu ai nanu onoḡini?” Moḡesi ekirato, korana Iuda tarimari tu Samaria tarimari ḡesi asi ḡevegara-garato-ḡoi. ¹⁰ Benamo Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Bema Barau ḡena varevare dagarana boro riba, ema boro riba maki, nanu kota ḡemu ai enoḡiani tarimana tu deikara nai tu, ḡia boro noḡia, benamo ḡia na maḡuri nanuna bere vinimu.” ¹¹ Vavine ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu asi ḡemu tuḡu-riḡo dagarana e guri maki variḡo. Mani maḡuri nanuna tu ainana boḡabiani? ¹² Ḣoi tu varaḡe lelevaḡi, ma ḡai senema Iakobo tu kei, ei? Mai nanu gurina tu ḡia na evinimato, ema ḡia tauḡena na eniuato-ḡoi, natuna mabarari na ema ḡena boromakau e mamoe seriri na maki ḡeniuato-ḡoi.” ¹³ Iesu na ma evaḡa-veseato, ekirato, “Mai nanu beḡe niuani tarimari mabarari bokari ma beḡe koke-ḡenoḡoini. ¹⁴ A au na baviniani nanuna beniuani tarimana tu, bokana asi ma bekoḡe-ḡenoḡoini.

Korana au na baviniani nanuna tu ġia nuġanai nanu gurinai beiaġoni, bevoneġoi-voneġoini ema maġuri vanaġivanāġi beviniani.” ¹⁵ Mo vavine na enoġiato, ekirato, “Vereġauka, mani nanu novinigu, be bokagu asi ma bene koke-ġenoġoi, ema maiġana nanu-ġutu asi ma bana iaġoma.”

¹⁶ Benamo Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noiaġo, ġaraġomu noa keaia, benamo taumi ru-
arua boġono iaġoma.” ¹⁷ Mo vavine evaġa-veseto, ekirato, “Au tu asi ġaraġogu.” Iesu ekirato, “Mani tu moġoni okirani, ‘Au tu asi ġaraġogu’ otoni tuna. ¹⁸ Ġemu guruġa tu moġoni, korana ġoi tu vaġa-
imaima veġata oveġaraġoto, ema mani oġabiato tarimana maniġa tu dia ġoi ġaraġomu. ¹⁹ Mo vavine ekirato, “Vereġauka, au toma bama riba, ġoi tu peroveta tarimamu. ²⁰ Ġai tubuma ġatama na tu mai ġoro ai Barau ġetoma-rakariġo viniato-
ġoi, a ġomi Iuda tarimami ġokirani, toma-rakariġo gabuna tu Ierusalemāi moġa, be tarimarima tu monai beġene toma-rakariġo.”

²¹ Iesu ekirato, “Vavine, ġegu guruġa bono vaġa-moġonia, ġaro ta eiaġomani, mai ġoro ai e Ierusalemāi maki Tamara asi boġo toma-rakariġo viniani. ²² Ġomi Samaria tarimami na ġotoma-
rakariġo viniani Barauna tu asi ribami; a ġai na ġatoma-rakariġo viniani Barauna tu ribama, ko-
rana vevaġa-maġuri tu ġai Iuda tarimama ġemana eiaġomani. ²³ Senaġi ġarona eiaġomani ema varau beraġasi maiġa, toma-rakariġo tarimari moġoniri na Tamara Barau tu iaukai e moġoni ai beġe toma-
rakariġo viniani. Korana Tamara na tu moġesi beġe toma-rakariġo viniani tarimari evetaurini.

24 Barau tu Iauka, ma beġe toma-rakariġo viniani tarimari na tu iaukai ema moġoni ai beġene toma-rakariġo vinia.” 25 Mo vavine na ekiraiato, ekirato, “Au ribagu, Mesia, ġekiraġiani Keriso ġetoni, tu beiaġomani. Ġia beiaġomani ġaronai, ġia na dagara mabarari bekiraġi-foforirini.” 26 Benamo Iesu na evaġa-veſeato, ekirato, “Tarimana tu au maiġegu, ġoi avaġa-guruġamuni.”

Iesu ġena mero ġeġenoġoito

27 Iesu moġesi eguruġato-ġoi nuġanai, ġena mero ġeraġasito. Ġia mabarari nuġari ġefarevaġito, korana Iesu tu vavine ta ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi, senaġi tarima ta asi ekirato, “Ġoi tu kara ourani?” O “Karase nai mai vavine ġesi ġoguruġa-guruġani?” 28 Benamo mo vavine na ġena nanu gwaġutuna eraga-kwaneato, eġenoġoi-iaġoto vanuġa ġana, benamo vanuġa tarimari ea kirarito. 29 Ekirato, “Ġoiġoma, tarima ta ġoma ġitaia. Ġia na au ġegu veġa aveirito dagarari mabarabarari bekiraġi-fofori foforiri. Betaġu ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu?” 30 Benamo tarimarima na vanuġa ġeiaġuiato, ma Iesu ġenai ġeiaġoto.

31 Mo faka nuġanai ġena mero na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, noġaniġani.” 32 Senaġi ġia evaġa-veſeto, ekirato, “Au tu ma ġagu ġaniġani, ġomi asi ribami ġaniġanina.” 33 Moġesina naima ġena mero tauġeri ġevedanaġito, ġekirato, “Tarima ta na ġana ġaniġani beġwa-iaġoma ba?” 34 Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ġagu ġaniġani tu etuġuguto

Barauna ġena ura bana veia, ema eviniguto ġauveina bana vaġa-koria.

³⁵ Ġomi ma ġemi sisiba guruġana, ġokirani, ‘Ġue vasivasi murinai vau kwakwa ġarona beiaġomani.’ A au na akiramini, matami ġokeori, benamo vamoka ġogita-ginikauri, tauri tu varau beġe gwaġiġi, kwakwa ġarona tu beraġasi. ³⁶ Kwakwa tarimana ġena ġauvei voina tu beġabiani, ema vamoka ġaniġanina bevaġa-vegogoani tu, maġuri vanaġivanagi ġana. Tauna moġa, varovarona tarimana e kwakwa tarimana beġe iaku-vegogoni. ³⁷ Korana moġesi bevetoreni nai tu, iniġesina ġekiraġiani guruġana tu moġoni, ‘Tarima ta na tu evaroani, ma ta na tu ekwaiani.’ ³⁸ Au na ġomi atuġumito tu, asi ġovaro-vekwaraġito dagarari kwakwari. Varovarori vekwaraġiri tu tarima tari ġevewaraġito, a ġomi na tu ġia ġeri vekwaraġi dagarari kwakwari boġo raka-toġa.”

Samaria tarimari ġutuma na Iesu ġevaġa-moġoniato

³⁹ Benamo Samaria tarimari vovoka mo vanuġa nuġanai Iesu ġevaġa-moġoniato, korana tu mo vavine ġena vevarifju guruġana ġenana naima, ġia ekirato, “Au ġegu veġa rakavari aveirito dagarari mabarabarari bekiraġi-fofori fororiri.” ⁴⁰ Moġesina naima Samaria tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato nai tu, ġenoġiato, ġia ġesi roġo beġene tanu. Moġa lorinai Iesu mo vanuġai ġaro ruarua ma etanuto. ⁴¹ Ma tarimarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, korana ġena vevarifju guruġari na. ⁴² Benamo ġia na mo

vavine ġekiraiato, ġekirato, “Ġai na maitoma Iesu ġavaġa-moġoniani, dia ġoi ġemu guruġa lorinai, senaġi ġai tauġema na ġia baġa seġaġia, ma baġama riba-ġinikau, ġia tu moġoni Keriso, tanobara Vaġa-maġurina Tarimana.”

Vere ta natuna merona Iesu na keve na evaġa-maġuriato

⁴³ Iesu monai ġaro ruarua etanuto murinai, Galilea ġana ma eiaġoto. ⁴⁴ Iesu tauġena na ekiraġi-foforiato, ekirato, “Peroveta tarimana tu ġena vanuġa korikorina tarimari na asi beġe gubakauani.” ⁴⁵ Benamo Galileai ea votuto nai tu, Galilea tarimari na ġeġabi-raġeato. Iesu ġeġabi-raġeato korana Ierusalemaj Pasova verekona nuġanai tu ġia maki monai, be Iesu na kara eveir-ito dagarari mabarari tu, matari na ġeġitarito.

⁴⁶ Benamo Iesu ma eġenoġoito Galilea vanuġana ta arana Kana ġana. Kana tu Iesu na nanu wain ai evaġa-iaġoato vanuġana. Monai kini ġena vere ta Kaperanaumaj etanuto-ġoi, ma ġia natuna merona tu ekeve-rakavato. ⁴⁷ Mo vere eseġaġito, Iesu tu Iudea na eiaġomato Galilea ġana, benamo eiaġoto ġia ġenai, benamo enoġiato, Kaperanauma ġana nevariġo, be ġia natuna merona nea vaġa-maġuria, korana ġia natuna merona tu dori emaseto-ġoi.

⁴⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ġomi tu vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veiġari asi boġo ġitarini tu, asi boġo vaġa-moġoniguni.” ⁴⁹ Mo vere ekirato, “Vereġauka, si-iaġo, natugu bemaseni ġesi.”

⁵⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, natumu

merona tu bemaḡuri bene.” Mo tarima na Iesu ḡena guruḡa evaḡa-moḡoniato, benamo eiaḡoto.

⁵¹ Dabara na eḡenoḡoi-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, ḡena vetuḡunaḡi tarimari ḡesi ḡevedoḡarito, benamo ḡekira-varaiato, ḡekirato, “Ḡoi natumu merona tu bemaḡuri.” ⁵² Benamo ḡia na edanaḡirito, kamara horai natuna merona enamoto. Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ḡoraḡani horaḡauna 1 koloko lavilavi rekenai ḡia mo keve na eraga-kwaneato.” ⁵³ Benamo tamana eriba-maoroto, mo aoa korikorinai enamoto, Iesu na ḡia evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ḡoi natumu tu bemaḡuri.” Benamo ḡia e ḡena numa tarimari mabarari ḡesi Iesu ḡevaḡa-moḡoniato. ⁵⁴ Mai tu vetoḡa boruna vaḡa-ruaruana Iesu na eveiato, Iudea na Galilea ḡana eiaḡoto murinai.

5

Kou ai Iesu na tarima ta evaḡa-namoato

¹ Mai veḡa murinai Iesu tu Ierusalemata ḡana ma evaraḡeto, korana Iuda tarimari tu ḡeri vereko ta ḡeveiato-ḡoi.

² Ierusalemata kou ta tu ḡatama-boka baregona arana Mamoe Ḡatama-bokana sevinai. Mo kou arana Heberu garo ai tu Betesda, ma ḡia sevinai tu iaḡaraḡi foutari imaima (5). ³ Ḡaro mabarari ai kevekeve tarimari vovoka monai ḡegenataḡoto-ḡoi, mata-bubu, kwaku rakava, ema tauḡaniri ḡemaseto tarimari, [nanu ḡena ḡareva-ḡareva ḡevaḡa-nogaiaato-ḡoi. ⁴ Korana aneru ta guba na emariḡoto-ḡoi, mo nanu evaḡa-ḡareva ḡarevaiato-ḡoi. Mo nanu eḡarevato-ḡoi

nuḡanai, eturu-ferei guineto-ḡoi tarimana tu ḡena keve enamoto-ḡoi.]

⁵ Monai tarima ta egena-taḡoto-ḡoi, ḡena keve laḡaniri tu gabana toitoi ma imaima toitoi (38).

⁶ Iesu na monai genataḡonai eḡitaiato, ma eribato, ḡia tu ḡaro vovoka veḡata ekeve-iaḡiato. Benamo Iesu na edanaḡiato, ekirato, “Ḡoi ourani nonamo ba?”

⁷ Keve tarimana na evaḡa-veurato, ekirato, “Vereḡauka, nanu eḡareva-ḡarevani nai, au kou ai tu asi tau raga tore-reigu tarimana ta. Mainana tauḡegu kou aiaḡo-viniani nai tu, ta eraka-rei-guineni. ⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariḡisi, ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka.” ⁹ Benamo mo tarima ḡena keve asikau enamoto, ma ḡena geda eḡabi-vaisiato, benamo eruḡa-vaisito, erakato.

Mo veiḡa tu Sabadi ai eḡorato. ¹⁰ Moḡa lorinai Iuda tarimari na mo keve na enamoto tarimana ḡekiraiato, ḡekirato, “Toma tu Sabadi, ḡemu geda asi bono ḡwa-rakao rakaoa, taravatu.” ¹¹ Ḡia na evaḡa-veserito, ekirato, “Au bevaḡa-namogu tarimana na bekiragu, bekira, ‘Ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka,’ besi.” ¹² Benamo ḡia na ḡedanāḡiato, ḡekirato, “Mo tu kamara tarima na bekiramu, ‘Ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka,’ besi?” ¹³ Senaḡi mo Iesu na evaḡa-namoato tarimana tu asi ribana, dei na evaḡa-namoato, korana Iesu tu eraka-veḡitato, tarima ḡutuma mo gabu ai vekaravari na.

¹⁴ Gabivau Iesu na mo tarima Rubu Veḡa nuḡanai edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato,

“Nosegāgi, maitoma gōi tu bonamo. Veigā rakavana ta asi ma bono vei-gēnoōioia, rakava barego vedaureana ta na begabimuni gēsi.” ¹⁵ Benamo mo tarima erakato, eiaōoto, Iuda tarimari ea kiravararito, gīa tu Iesu na evaḡa-namoato.

¹⁶ Monana vau Iuda tarimari na Iesu gēvaḡa-rakavaiato-gōi, korana Sabadi ai mo vevaḡa-maḡuri veigāna eveiato nai. ¹⁷ Benamo Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au Tamagu tu vanaḡivanaḡi eḡauveini naima, au maki aḡauveini.” ¹⁸ Moḡesi ma ekirato nai, Iuda tarimari ḡeri ura tu dabara ta veḡata beḡene ḡoitaḡoa, be Iesu tu beḡene vaḡi-masea ḡetato. Dia mo Sabadi asi ekorana-iaḡiato moḡo dainai, senaḡina ekirato, Barau tu gīa Tamana ma etato. Korana mo dabarai gīa tu Barau gēsi ilaila etato.

Barau Natuna ḡena seḡuka

¹⁹ Benamo Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Moḡoni, au na akira-korikorimini, Natuna ḡereḡana na kara ta asi beveiani, senaḡi Tamana ḡena veigā beḡitarini veigāri moḡo gīa na beveirini. Tamana kara eveini dagarari mabarabarari Natuna na maki beveirini. ²⁰ Korana tu Tamana na Natuna eura-viniani, ema gīa na eveirini dagarari mabarari maki evaḡa-ḡitaiani. Oba, dagara barego lelevaḡiri maki ḡenai bevaḡa-foforiani, maḡeri dagara maki beḡe vanaḡirini, ḡomi nuḡami beḡene farevaḡi ḡana. ²¹ Vaḡa-ilailana Tamana na mase tarimari evaḡa-vaisi-raḡerini, benamo maḡuri evinirini kavana, Natuna na maki ḡena ura tarimari maḡuri evinirini. ²² Tamana na tu

tarima ta asi evaḡa-kotaiani, korana vevaḡa-kota seḡukana mabarana tu Natuna eviniato. ²³ Moḡa tauna tu, tarimarima mabarari na Natuna beḡene gubakaua, Tamana ḡeguba-kauani kavana. Natuna asi eguba-kauani tarimana na tu Tamana maki asi egubakauani, korana Tamana na tu Natuna etuḡuato.

²⁴ Moḡoni au na akiramini, au ḡegu guruḡa eseḡaḡiani ema etuḡuguto Barauna evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri vanaḡivanaḡi varau beḡabia. Ġia tu Barau ḡena Kota nuḡanai asi beraka-toḡani. Asiḡina. Mase varau beragakwaneana, maḡuri nuḡanai varau beraka-toḡa.

²⁵ Moḡoni akiramini, ḡarona roḡo beiaḡomani, ma varau bevotu, mase tarimari na Barau Natuna garona beḡe seḡaḡiani, ma beḡe seḡaḡiani tarimari tu beḡe maḡurini. ²⁶ Korana tu Tamana tauḡena ḡenai maḡuri etanuni ilailanai, Natuna maki moḡesi eviniato, maḡuri ḡenai etanuni. ²⁷ Ema ḡia Natuna maoro eviniato, bene vevaḡa-kota ḡana, korana ḡia tu Tarimarima Natuna. ²⁸ Nuḡami asi beḡene farevaḡi! Ġarona mani eiaḡomani, mase tarimari mabarari roḡo gara nuḡari ai na Barau Natuna garona beḡe seḡaḡiani. ²⁹ Benamo beḡema raka-rosini: Vei-namo tarimari beḡe vaisi-raḡeni, maḡuri beḡene ḡabia ḡana, a vei-rakava tarimari beḡe vaisi-raḡeni, rakava voina metona beḡene ḡabia ḡana.”

Iesu beḡe kiraḡi-foforiani

³⁰ “Au tu ḡereḡagu na dagara ta asi haveiani riba. Avevaḡa-kotani maki Barau na ekiraguni aseḡaḡirini ilailari ai aveirini, moḡa lorinai ḡegu

vevaġa-kota tu roroġoto, korana dia au tauġegu ġegu ura ta akorana-iaġiani, senaġi au etuġuguto Barauna ġena ura moġo aveiani.

³¹ Bema au tauġegu moġo bara vekiraġi-fofori nai tu, au ġegu guruġa tu asi tau vaġa-moġonina.

³² Senaġi tarima ta na maki au evaġa-moġoniguni, ma au ribagu, ġia na au ekiraġi-foforiguni guruġana tu moġoni.

³³ Ġomi na tarima kotari ġotuġu-iaġorito Ioane ġenai, benamo ġia na guruġa moġonina ekiraġiato.

³⁴ Au vaġa-moġonigu guruġari tu dia tarimarima ġerina eiaġomani, a Ioane bakiraġia korana tu, ġomi maġuri boġono doġaria uranai.

³⁵ Ioane tu noġa moġo lamefa eġarato-ġoi ema emore-taġoto-ġoi, benamo ġomi mo faka kotunai ġemi ura tu, ġia ġena mamai boġono iaku-tanu moġo ġotato-ġoi.

³⁶ Senaġi au ġevaġa-moġoniguni veiġari na, Ioane na evaġa-moġoniguni guruġari, moġeri tu ġevanaġirini. Korana tu Tamagu na eviniguto ġauveina maitoma aveiani, mainana au evaġa-moġoniguni, au tu Tamagu na etuġuguto.

³⁷ Au tu Tamagu na etuġuguto, ma ġia tauġena na maki au ekiraġi-foforiguto.

Ġomi na ġia garona tu roġosi ġoro seġaġia, ema vetoġana maki roġosi ġoro ġitaia.

³⁸ Ema ġena guruġa ġomi nuġami ai tu asi etanuni, korana ġia na etuġuato tarimana tu asi ġovaġa-moġoniani.

³⁹ Ġomi na Buka Veaġa guruġari ġovetau-ġinikaurini, korana ġomi ġotuġamaġini tu, moġeri guruġa nuġari ai maġuri vanaġivanaġi boġo doġariani. Moġeri guruġa na tu au ġekiraġiguni.

40 Senaġina ġomi maġuri ġabiġabina uranai au ġegu ai iaġoma tu asi ġourani.

41 Au tu tarimarima ġerina vevaġa-raġe tu asi avetauani. 42 Senaġi ġomi aiġesi, au tu ma ribagu. Au ma ribagu ġomi nuġami o lorumi ġuturi ai Barau uravinina tu asi etanuni. 43 Au aiaġomato tu Tamagu aranai, ma asi ġoġabi-raġeguni. Senaġi tarima boruna ma beiaġomani tauġena aranai nai tu, boġo ġabi-raġeani. 44 Ġomi tu tauġemi fakami ai moġo ġovevaġa-raġeni tu ġoġabi-raġerini. Senaġi mo vevaġa-raġe tu Barau ġereġana na moġo beveiani. Ma Barau ġenana eiaġomani mo vevaġa-raġe, ġomi na tu asi ġourani boġono ġabia. Bema ġomi maniġesi tauġemi fakami ai moġo ġovevaġa-raġeni nai tu, kamasi au boġo vaġa-moġoniguni?

45 Asi boġono tuġamaġi, au na Tamagu ġoiranai bavaġa-daġamini, asiġina. Vaġa-daġa tarimana tu ġoġabi-raġeani tarimana, Mose, ġia na ġomi bevaġa-daġamini. 46 Bema ġomi na Mose moġoni boġoro vaġa-moġonia nai tu, au maki boġoro vaġa-moġonigu, korana ġia na tu au varigu etoreato. 47 Senaġina bema ġia na etoreato guruġana asi boġo vaġa-moġoniani nai, au ġegu guruġa tu kamasi boġo vaġa-moġoniani?"

6

*Iesu na daġara imaima (5,000) eġuburito
Luka 9:10-17*

1 Moġa murinai Iesu Galilea kouna na evanaġi-iaġoto tavi ta reke ġana. Mo kou arana ta tu Tiberia. 2 Benamo tarimarima vovoka tabutabu

ġia murina na ġeiaġoto, korana vetoġa boruri eveito keve tarimari ġeri ai ġeġitarito nai. ³ Moġa murinai Iesu ġoro ġana evaraġeto, benamo monai ġena mero ġesi ġetanu-tarito. ⁴ Iuda tarimari ġeri vereko arana Pasova ekavinaġito-ġoi ġoirai. (Mai tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito, verekona).

⁵ Iesu eboġe-vaisito, tarimarima asisebo ġia ġenai ġeiaġomato-ġoi, benamo ġia na Filipo ekirato, ekirato, “Ġita ġaniġani tu ainai toma tavoini, maġeri tarimarima mabarari taġubu-iaġirini?” ⁶ Iesu moġesi ekirato, korana Filipo nuġana bene ribaia ġana. A ġia tu ma ribana kara beveiani.

⁷ Filipo na evaġa-veſeato, ekirato, “Silva moniri sinau ruarua (200) na ġaniġani dagarari bita voini, senaġi asi beġe ilailani, mai tu koturi koturi moġo maki asi veġata mabarari beġe ġanini.” (Silva moniri sinau ruarua (200) tu tarima ta davana ġue imaima toitoi (8) nuġanai beġabini kavana).

⁸ Ġena mero ta arana Anduru, Simona Petero tarina, ġia na ma evaġa-veſeato, ekirato, ⁹ “Mero misina ta maiġa, ġia tu ma ġana beredi imaima (5) e maġani-kone ruarua (2). Senaġi asi beġe ilailani mai tarimarima mabarari ġeri ai tu-na.”

¹⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimarima ġokirari, ġetanutanu-tari.” Mo gabu moġa ġauġana tu vovoka. Benamo tarimarima mabarari ġetanutanu-tarito. Tau ġereġari moġo mabarari tu 5,000 kavana. ¹¹ Benamo Iesu na mo beredi eġabirito, Barau evaġa-namoato, benamo ġetanutanu-tarito tarimari mabarari

ġevini-vaġa-ġaurito. Maġani-kone maki moġesi eveirito, mabarari ġeġabito ġeri ura ilailari ai. ¹² Ġia mabarari ġeġani-maseto, benamo Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Beredi kwari mabarari ġovaġa-vegogori, misina ta maki asi bene rekwa-rekwa.” ¹³ Benamo mo beredi ġeġanirito kwakwari moġeri mabarari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

¹⁴ Tarimarima na Iesu na mai vetoġa boruna eveiato ġeġitaiato nai, ġekirato, “Moġoni, mai tu peroveta tarimana tanobara ġana beiaġomani ġetato tarimana.” ¹⁵ Iesu eribato, tarimarima tu beġe iaġomani, ġia beġema ġabi-tariani ġeri kini ai beġene vaġa-iaġoa ġana. Moġesina naima ġereġana ġoro ġana ma eiaġo-ġenoġoito.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Mareko 6:45-52

¹⁶ Elavibogġi-iaġoto nai, Iesu ġena mero kou ġana ġevariġoto. ¹⁷ Monai ġasi tai ġeraġeto, benamo kou na ġevanaġito, Kaperanauma ġana ġeiaġoto. Mo tu varau eboġito, ma Iesu tu roġosi bere rakakau ġia ġeri ai. ¹⁸ A iavara baregona tu eragato-ġoi, be mo kou ureurena maki ebaregato. ¹⁹ Iesu ġena mero kilomita imaima (5) o imaima sebona (6) kavana ġasi ġelevaiato nuġanai, ġia na Iesu ġeġitaiato, nanu iatana na eraka-iaġomato-ġoi, ġasi eiaġoma-viniato-ġoi, benamo ġia tu ġegarito. ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari, mai tu au.” ²¹ Benamo ġia ġeġabi-raġeato, ġasi ai eraġekauto, ma asikauna tu ġeiaġo-viniato-ġoi gabunai ġevotuto.

Tarimarima na Iesu ġevetauato

²² Elaġanito boġiboġinai, tarimarima vovoka Iesu ġena mero ġasi ai ġeraġeto gabunai ġeruġa-taġoto-ġoi. Ġia ġeribato, tovotovonai monai ġasi tu sebona moġo mo kou rikinai. Ema ma ribari maki, Iesu tu ġena mero ġesi mo ġasi ai asi eraġeto, ġena mero tu ġereġari moġo ġeraġeto ema ġevanaġi-iaġoto. ²³ Ġasi kotari Tiberia na ma ġeiaġomato, kou rikinai ġema darokauto. Ġia ġedarokauto gabuna moġa tu, Vereġauka na beredi Barau evaġa-namoato murinai, tarimarima evinirito, ġeġanirito gabuna sevina. ²⁴ Mo tarimarima ġeriba-maoroto, Iesu ma ġena mero ġesi monai tu asiġina, benamo mo ġasi ai ma ġeraġekauto, Kaperanauma ġana ġevanaġi-iaġoto, Iesu ġea vetauato.

Iesu tu maġuri ġaniġanina

²⁵ Tarimarima na Iesu kou tavi ta kefonai ġedoġariato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi tu aitoma mainai boma votu?” ²⁶ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na moġoni akiramini, ġomi na au ġovetauguni korana tu mo beredi ġoġanito, benamo ġoġani-maseto, a dia mo vetoġa boruri ġoġitarito nai, ġovetauguni. ²⁷ Ma beġe rakavani ġaniġaniri ġauveiri asi boġono vei, senaġi ġaniġani roġo betanu-iaġoni, beiaġoni mo, maġuri vanaġivanaġi, ġauveina boġono vei. Mo ġaniġani tu Tarimarima Natuna na ġia ġenai vetoġa ta eveiato, mo tu ġia evaġa-moġoniato vetoġana.”

²⁸ Benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Ġai Barau ġena ura ġauveiri ġaveini baġa toni tu kara baġana

veia?” ²⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Barau ġena ġauvei ġomi na boġono veia etoni ġauveina tu maiġa moġo: Etuġuato tarimana boġono vaġa-moġonia.” ³⁰ Ġia na ma ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi na ġai ġema tu kamara vetoġa boruna boveiani baġa ġitaiani, benamo ġoi baġa vaġa-moġonimuni? Ġoi na kara boveiani?” ³¹ Ġai senema na tu mana ġeġaniato tano fakanai, Buka Veaġa nuġanai ekirani kavana, maiġesi ekirani, ‘Ġia na beredi guba na evini-riġorito ġeġanito.’ ”

³² Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Moġoni veġata akiramini, dia Mose na mo beredi guba na evinimito. Asiġi. Au Tamagu na tu moġoni beredi korikorina guba na evinimini. ³³ Korana Barau ġena beredi tu guba na emariġoto tarimana. Ġia na tanobarai ġetanuni tarimari maġuri evinirini.” ³⁴ Benamo ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Vereġauka, mani beredi ġaro mabarari ai bono vinima.”

³⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, “Maġuri beredina tu au maiġegu. Au ġegu ai beiaġomani tarimana tu asi ma bevitoani, ema au bevaġa-moġoniguni tarimana tu, bokana asi ma bekokeni. ³⁶ Senaġi au na ġomi tu varau akiramito, ġoġitaguni, senaġi asi ġovaġa-moġoniguni. ³⁷ Tamagu na au eviniguto tarimari mabarari tu, au ġegu ai beġe iaġomani, ema deikara au ġegu ai beġe iaġomani tarimari, au na asi balai-ġenoġoirini. ³⁸ Korana au guba na amariġoto tu, dia au ġegu ura bana veia ġana, senaġina au etuġuguto Barauna ġena ura bana veia ġana. ³⁹ Ema au etuġuguto Barauna ġena ura tu, au eviniguto tarimari mabarari ta asi

bana vei-rekwa rekwaia, a mabarabarari mase na ma bana vaḡa-variḡisi ḡenoḡoiri ḡaro magonai. ⁴⁰ Korana au Tamagu ḡena ura tu, Natuna beḡe ḡitaiani ema beḡe vaḡa-moḡoniani tarimari mabarari na maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabiani, ma ḡaro dokonai ma bavaḡa-variḡisi ḡenoḡoirini.”

⁴¹ Benamo Iuda tarimari ḡemugu-muguto, korana ḡia ekirato, “Au tu guba na amariḡoto beredina.” ⁴² Benamo ḡekirato, “Mai tarima tu Iesu, Iosefa natuna, nene? Ḣia tamana e sinana tu ḡita ribara. Ma kamara dabarai ḡia tu ekirani, ‘Au tu guba na amariḡoto?’”

⁴³ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ḣomi tauḡemi fakami ai mugumugu ḡovaḡa-dokoa. ⁴⁴ Au ḡegu ai ta asi beiaḡoma-kavani, senaḡina Tamagu, au etuḡuguto Barauna, ḡia na deikara au ḡegu ai beinu-kaviani tarimana moḡo. Ema au ḡegu ai beiaḡomani tarimana tu, au na ḡaro dokonai mase na bavaḡa-variḡisi ḡenoḡoiani. ⁴⁵ Peroveta tarimari na maiḡesi ḡetoreato, ‘Ḣia mabarari Barau na bevaḡa-ribarini.’ Tamagu ḡeseḡaḡi-viniani ema ḡenana riba ḡeḡabini tarimari mabarari tu, au ḡegu ai beḡe iaḡomani. ⁴⁶ Au tu asi akirani, tarima ta na Tamagu eḡitaiato atoni, senaḡi Barau ḡenana eiaḡomato tarimana ḡereḡana na moḡo Tamagu eḡitaiato. ⁴⁷ Moḡoni akiramini, au evaḡa-moḡoniguni tarimana na maḡuri vanaḡivanaḡi beḡabiani. ⁴⁸ Maḡuri beredina tu au maiḡegu. ⁴⁹ Ḣomi senemi na tano fakanai mana ḡeḡanito-ḡoi, senaḡi ma ḡemaseto. ⁵⁰ A guba na emariḡoni beredina tu maiḡea, ḡia beḡaniani tarimana tu asi bemaseni. ⁵¹ Au tu

maḡuri beredina guba na amariḡoto. Tarima ta na mai beredi beḡaniani, ḡia tu bemaḡuri-vanaḡi vanaḡini. Mai beredi au na bavini tu au viriḡogu. Au viriḡogu bavini-fitoḡaiani korana tu, tanobarai ḡetanuni tarimari na maḡuri beḡene ḡabia ḡana.”

⁵² Mainana Iuda tarimari tauḡeri fakari ai veḡare-veḡare baregona eḡorato, ḡia ḡekirato, “Mai tarima na tu kamara dabarai ḡia viriḡona bevinirani bita ḡaniani?”

⁵³ Iesu na ekirarito, ekirato, “Moḡoni akiramini, bema ḡomi na Tarimarima Natuna viriḡona asi boḡo ḡaniani ema rarana asi boḡo niuani nai, ḡomi nuḡami ai maḡuri asi betanuni. ⁵⁴ Deikara na au viriḡogu beḡaniani ema raragu beniuani tarimana tu, maḡuri vanaḡivanaḡi beḡabiani, ema au na ḡaro dokonai mase na bavaḡa-variḡisi ḡenoḡoiani. ⁵⁵ Korana au viriḡogu tu ḡaniḡani korikorina, ema au raragu maki niuniu dagarana korikorina. ⁵⁶ Deikara au viriḡogu beḡaniani e raragu beniuani tarimana tu, au nuḡagu ai betanuni, ema au maki ḡia nuḡanai batanuni. ⁵⁷ Tamagu maḡurina na etuḡuguto ema au tu ḡia koranai amaḡurini. Moḡa ilailanai au viriḡogu beḡaniani tarimana maki bemaḡurini, korana au amaḡurini. ⁵⁸ Au tu guba na emariḡoto beredina maiḡegu. Ḣomi senemi tu mana ḡeḡanito ma ḡemaseto. Senaḡi mai beredi beḡaniani tarimana tu bemaḡuri-vanaḡi vanaḡini.” ⁵⁹ Iesu na maiḡeri guruḡa Iuda tarimari rubu ai ekiraḡirito, Kaperanaumai evevaḡa-ribato-ḡoi nuḡanai.

Maḡuri vanaḡivanaḡi guruḡari

60 Iesu ġena mero ġutuma na mai guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġekirato, “Mai vevaġa-riba guruġana tu gwaġiġi rakava, dei na beġabi-raġeani.” 61 Iesu ribana ġena mero na mo guruġa ġemugumugu-iaġiato-ġoi, benamo ekirarito, ekirato, “Mai guruġa na bevaġa-daġa-raġemi? 62 Bema ġomi na Tarimarima Natuna boġo ġitaiani, beġenoġoi-varaġeni, etanu-iaġiato gabuna ġana tu kamasi? 63 Barau Iaukana na maġuri evinirani; tauġani na asi bevaġa-kavarani. Au na avaġa-guruġamini guruġari tu Iauka, ema ġia nuġari ai tu maġuri etanuni. 64 Senaġi ġomi kotari na tu asi ġovaġa-moġoniguni.” Iesu ribana tovotovona na veġata, deikara ta na tu asi evaġa-moġoniato-ġoi ema deikara na maki ġia berevaiani. 65 Ma ekirato, “Moġesina naima au na akiramito, ta au ġegu ai asi beiaġoma-kavani, senaġi Tamagu na bevaġa-moġoniani tarimana vau beiaġomani.”

66 Mo guruġa ġeseġaġiato, monana Iesu ġena mero ġutuma ġia ġenana ġeraka-veġitato, ema ġia ġesi asi ma ġerakao-vegogoto-ġoi. 67 Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) edanaġirito, ekirato, “Ġomi maki ġourani boġono raka-veġita ba?”

68 Simona Petero na evaġa-veſeato, ekirato, “Vereġauka, ġai tu deikara ġenai ma baġa iaġoni? Maġuri vanaġivanaġi guruġari tu ġoi ġemu ai. 69 Ġai na ġavaġa-moġonimuni ema ġaribakorikorini, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimana.”

70 Iesu evaġa-veſeto, ekirato, “Au na ġomi gabanana ruarua (12) aġabi-viriġimito nene? Senaġi

sebomu ta tu bodiabolo.” ⁷¹ Ĝia na tu Iudas, Simona Isakariota natuna, ekiraĝiatio. Iudas maki mo mero gabanana ruarua (12) fakari merona ta, senaĝi ĝia na Iesu vau berevaiani.

7

Iesu ma tarina merori ĝesi

¹ Moĝa murinai Iesu tu Galileai erakaoto-ĝoi. Ĝia asi eurato, Iudea ĝana bene iaĝo, korana Iuda tarimari monai ĝeri ura tu, ĝia beĝene vaĝia. ² Iuda tarimari ĝeri Fouta Verekona ĝarona ekavinaĝito. (Mai fouta verekona ĝeveiatio-ĝoi nai tu, fouta ĝeragato-ĝoi, benamo nuĝari ai ĝetanuto-ĝoi, korana seneri tano fakanai fouta nuĝari ai ĝetanuto-ĝoi, moĝa beĝene tuĝamaĝi-iaĝia ĝana). ³ Benamo Iesu tarina merori na ĝekiraiatio, ĝekirato, “Mai gabu noraga-kwanea, Iudea ĝana bono iaĝo, benamo oveirini dagarari ĝemu mero na beĝene ĝitari. ⁴ Korana deikara tauĝena bene vevaĝa-fofori etoni tarimana, beĝene ribaia uranai tu, kara ta asi bevei-vekuretoĝaiani. Ma ĝoi tu maĝeri veĝa oveirini, be tanobara mabarari ai novevaĝa-fofori!” ⁵ Korana Iesu tarina mabarari na maki ĝia tu asi ĝevaĝa-moĝoniatio-ĝoi.

⁶ Moĝa lorinai Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ĝegu ĝaro tu roĝosi bene raĝasi. A ĝomi ĝemi ai ĝaro mabarari tu loriri ai moĝo. ⁷ Tanobara na ĝomi tu asi ebaru-vinimini, senaĝi au tu ebaru-viniguni, korana au tu veĝa rakavari eveirini dagarari akiraĝi-foforirini. ⁸ Ĝomi boĝono iaĝo mo vereko ĝana. A au tu asi baiaĝoni, korana au ĝegu

ġaro korikori tu roġosi roġo bene raġasi.” ⁹ Iesu moġesi ekirato, benamo Galileai etanuto.

Iesu Ierusalemata ai

¹⁰ Iesu tarina merori ġeiaġoto mo vereko ġana, muriri ai Iesu maki ma eiaġoto. Senaġi asi eraka-foforito, a vekuretoġai eiaġoto. ¹¹ Mo vereko gabuna Iuda tarimari na tu mo vereko nuġanai ġevetauato-ġoi, ġevedanaġi-vedanaġito-ġoi, ġekirato-ġoi, “Ġia tu ainai?” ¹² Mo ġutumba-bara nuġanai Iesu kiraġi-ġairiġairina tu ebarego-rakavato. Tarima kotari ġekirato-ġoi, “Ġia tu tarima namona” ġetato. Ma kotari tu ġekirato-ġoi, “Asiġi, ġia na tarimarima eġorikau-darere darererini.” ¹³ Senaġi tarima ta na asi eguruġa-iaġi foforiato, korana ġia mabarari Iuda vereri gariri ġeveito-ġoi.

¹⁴ Vereko ġarori kotari ġekorito, kotari roġo moġeri nuġanai vau, Iesu Rubu Veaġai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato. ¹⁵ Benamo Iuda tarimari ġeġaba-vedaureato, ġekirato, “Mai tarima vevaġa-riba guruġari tu kamasi eribato, ġia vevaġa-riba gabuna ta ġana riba-vetau tu asi eiaġoto.” ¹⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Kara au avevaġa-riba iaġini tu dia au ġegu vevaġa-riba, senaġi au etuġuguto Barauna ġenana ġeiaġomani. ¹⁷ Bema tarima ta eurani Barau ġena ura bene veiri etoni tarimana na, au ġegu vevaġa-riba guruġari beribarini. Beribani, au ġegu vevaġa-riba guruġari Barau ġenana ġeiaġomani, o au tauġegu ġeguna moġo. ¹⁸ Tarima ta deikara ġena ura guruġari ekiraġini tu, tauġena arana vaġa-raġena dabarana evetauani. Senaġi au etuġuguto

Barauna vaġa-raġena dabarana eveiani tarimana ġenai tu, guruġa moġonina etanuni, a ġia ġenai ġofaġofa ta tu asi etanuni. ¹⁹ Mose na ġomi taravatu tu evinimito, ene? Senaġi ġomi ta na mo taravatu tu asi ġokorana-iaġiani. Ma karase nai ġomi na au tu ġovaġigu ġotoni?”

²⁰ Mo tarimarima ġutuma ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu iauka rakavana ta na eboroġimuto. Deikara na nevaġimu otoni?”

²¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na mainai Ierusalemaj veġa boruna sebona aveiato nai, ġomi mabarabarami nuġami ġefarevaġini.

²² Mose na mero tauġaniri kefi-lamavaġi veġana evinimito, moġa lorinai ġomi na mero keiri Sabadi ai maki kefiri ġolama-vaġirini. Mo kefi-lamavaġi veġana tu dia Mose na esinaiato, senaġi ġomi senemi na ġesinaiato. ²³ Bema mero tauġaniri kefiri Sabadi ai ġolama-vaġirini

Mose ġena taravatu boġo vanaġiani ġesi, kara dainai au tu ġobaru-viniguni, Sabadi ai tarima ta bavaġa-namo ginikaua nai, ei? ²⁴ Ġomi na dagara tu murikari vetoġari ai asi boġono ġita-viriġiri, senaġi dagara mabarari veġa roroġotori ai boġono ġita-viriġiri.”

Mai tarima tu Keriso ba?

²⁵ Benamo Ieruselema tarimari kotari ġekirato, “Mai beġene vaġia ġetoni tarimana tu maiġa.

²⁶ Ġoġitaia, ġia tu ma guguraġina ġesi eguruġani, ma ta na ġenai guruġa ta asi ekiraġiani. Ba betaġu kanisoro tarimari beġe riba, Keriso korikorina tu maiġa. ²⁷ Senaġi Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), beiaġomani nai, ta

asi beribani ġia tu ainana beiaġomani. A mai tarima ainana eiaġomato ġita tu mabarara ma ribara.”

²⁸ Iesu roġo Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, eguruġa-baregato, ekirato, “Moġoni, ġomi ma ribami au tu deikara e ainana aiaġomato. Senaġi au tu dia tauġegu ġegu urai moġo aiaġomato. Au etuġuguto Barauna tu moġoni. Ma ġomi tu asi ribami ġia. ²⁹ Senaġi au ġia tu ma ribagu, korana au tu ġia ġenana aiaġomato e ġia na etuġuguto.”

³⁰ Benamo ġeġabi-taria ġetato, senaġi tarima ta ġimana ġia ġenai asi evenabakauto, korana ġena ġaro korikori tu roġosi bere votu bene. ³¹ Senaġi tarimarima vovoka mai ġutuma nuġanai ġia ġevaġa-moġoniato, ġekirato, “Keriso beiaġomani nai, vetoġa boruri veiveiri ai mai tarima bevanāiani ba?”

Nariġau tarimari ġetuġurito Iesu beġene ġabia ġana

³² Farisea tarimari ġeseġaġito, tarimarima ġutuma na mo guruġa Iesu ġenai ġekiraġi-ġairiġairito-ġoi. Moġa ġaramanai Farisea tarimari e Rubu Veaġa vereri baregori na Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari kota ġetuġurito, Iesu beġene ġabia ġana. ³³ Iesu ekirato, “Au tu ġaro viravira moġo ġomi ġesi bita tanuni, moġa murinai ma baraka-veġitani, etuġuguto Barauna ġenai baiaġoni. ³⁴ Ġomi na boġo vetauguni, senaġi asi boġo doġariguni; ema au batanuni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba.”

³⁵ Benamo Iuda tarimari tauḡeri ḡevedanaḡito, ḡekirato, “Ḡia tu aiḡana beiaḡoni, be ḡita na asi bita doḡariani riba etoni? Betaḡu ḡia tu beiaḡoni irau bese tarimari ḡeri tanobara ḡana, Iuda tarimari ḡutuma maki ḡia fakari ai ḡetanuni gaburi, monai irau bese tarimari bea vaḡa-ribarini. ³⁶ Mai tu kamara guruḡa ḡia na eki-raḡiani, ekirani, ‘Boḡo vetauguni, senaḡi asi boḡo doḡariguni,’ ema, ‘Au batanuni gabuna ḡana ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba?’”

Maḡuri eviniani nanuna

³⁷ Vereko magona ḡarona, mo tu ḡaro barego lelevaḡina, Iesu eruḡa-vaisito, benamo eguruḡa-fouto, ekirato, “Deikara nanu na bokana beko-keni tu, au ḡegu ai bene iaḡoma, nanu benema niu. ³⁸ Buka Veḡa nuḡanai ekirani ilailanai, ekirani, ‘Au bevaḡa-moḡoniguni tarimana nuḡana na tu maḡuri nanuna beḡaru-rosini.’ ” ³⁹ Iesu na Iauka moḡesi ekiraḡiato-ḡoi, kamara tarima Iesu ḡevaḡa-moḡoniani tarimari na vau beḡe ḡabiani. Mo ḡaro ai Iauka Veḡa tu Barau na roḡosi bere viniri, korana Iesu na Barau ḡena mareva baregona maki roḡosi bere ḡabia nai.

Tarimarima tauḡeri ḡevetavito

⁴⁰ Tarima kota mo ḡutuma nuḡari ai mo guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo ḡekirato, “Moḡoni, ḡita na peroveta tarimana tanariani tarimana tu maiḡea.” ⁴¹ Tarima kotari ḡekirato, “Mai tu Keriso.” Senaḡi kotari ḡekirato, “Asiḡi, Keriso tu Galilea na asi beiaḡomani. ⁴² Buka Veḡa nuḡanai ekirani, Keriso tu Davida besena na

beiaḡomani, ema Betelehemai, Davida etanutoḡoi vanuḡanai, bemaḡurini.” ⁴³ Moḡesina naima tarima tauḡeri fakari ai moḡo ḡevetore-kirato, korana Iesu ḡaramanai. ⁴⁴ Tarima kota ḡeurato beḡene ḡabia, senaḡina ta ḡimana ḡia ḡenai asi evenabakauto.

Juda vereri na Iesu asi ḡevaḡa-moḡoniato

⁴⁵ Rubu Veḡa ḡitaḡauna tarimari ḡeḡenoḡoito, benamo Rubu Veḡa vereri baregori ema Farisea tarimari na ḡedanaḡirito, ḡekirato, “Karase nai ḡia tu asi boḡo ḡori-iaḡomaia?” ⁴⁶ Rubu Veḡa ḡitaḡauna tarimari ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Mai tarima eguruḡani kavana, ta roḡosi bene guruḡa.” ⁴⁷ Benamo Farisea tarimari na ḡekirarito, ḡekirato, “Be, ḡomi maki ḡia na beḡofami? ⁴⁸ Veḡorikau tarimana ta o Farisea tarimana ta na ḡia evaḡa-moḡoniani ba? Asigina! ⁴⁹ A mai tarimarima na ḡevaḡa-moḡoniani, ḡia tu Mose ḡena taravatu asi ribari tarimari. Barau na ḡeri rakava voire bevinirini.”

⁵⁰ Farisea tarimana ta monai arana Nikodemo. ḡia tu boḡi ta eiaḡoto Iesu ea ḡitaiato tarimana. ḡia na ekirarito, ekirato, ⁵¹ “Ḗita ḡera taravatu ekirani, tarima tu ḡena guruḡa ḡeseḡaḡi-guineani roḡo, moḡa murinai vau ḡena rakava voina metona beḡe viniani.” ⁵² Ḗia na ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Ḗoi maki Galilea tarimamu ba? Buka Veḡa nuḡana bono vetaua, monana boribani, peroveta tarimana ta Galilea na tu asi beiaḡomani.”

[⁵³ Benamo tarimarima mabarari ḡeri numa ḡana ḡeiaḡoto.

8

Veğura-vanaği vavinena

1 Senaği Iesu tu Olive Ğorona ĝana eiağoto.
 2 Ma elaganito boğiboği iamoiamo tu ĝia ma eĝenoğoi to Rubu Veğa ĝana. Monai tarimarima mabarari ĝeiağomato ĝenai, ĝetanu-ĝeğerağiato, benamo etanu-tarito, evağa-ribarito. 3 Benamo taravatu ĝevevağa-riba iağirito-ğoi tarimari e Farisea tarimari na vavine ta Iesu ĝenai ĝeğori-iağoto. Mo vavine tu eveğura-vanağito-ğoi nuğanai ĝedoğariato, benamo ĝeğori-iağoto mo, Iesu ĝesi ĝetanu-tağoto-ğoi tarimari mabarari ĝoirari ai ĝea vağa-ritogoto. 4 Iesu ĝekiraiato, ĝekirato, “Vevağa-riba tarimamu, mai vavine tu eveğura-vanağini-ğoi nuğanai beğe ĝoitağoa. 5 Ma Mose ĝena taravatu ekirani, moğesi beğe veini vavineri tu, fore na bağana taki-maseri. Ğoi tu kara mani otoni?” 6 Moğesi ĝekirato tu, Iesu ĝeriba-ğaniato, beğene vağa-dağaia ĝana. Senaği Iesu etutuğu-tarito, tano ai didina ta na etoretoreto. 7 Ğia na roğo Iesu ĝedanağiato-ğoi nai, eruğa-vaisito, benamo ekirarito, ekirato, “Deikara ĝomi fakami ai roğosi roğo bene vei-rakava nai tu, ĝia na fore bene ĝabia, mai vavine bene ĝidara-guinea.” 8 Benamo Iesu ma etoğa-tarito, tano ai ma etoretoreto. 9 Ğia na mo guruğa ĝeseğağiato nai, ĝia tata nuğari ai ĝeribato ma ĝeri vei-rakava, benamo irau sebori-sebori ĝerakaraka-veğitato; tau ĝaukari ĝeraka-guineto murinai vau ĝuru-gabi ma ĝerakato. Iesu ĝereğana moğo etanuto, monai roğo eruğa-tağoto-ğoi vavinena ĝesi.

10 Ĝia eruĝa-vaŝito nai tu, tarima ta asi eĝitaiato, mo vavine moĝo, benamo edanaĝiato, ekirato, “Ĝoi beĝe vaĝa-daĝamu tarimari tu aiĝeri? Ta na ĝemu rakava voina metona asi bevinimu?” 11 Mo vavine evaĝa-veseto, ekirato, “Vereĝauka, sebona ta maki asiĝina.” Benamo Iesu ekirato, “Au na maki ĝemu rakava voina metona asi bavinimuni. Noiaĝo, senaĝi asi ma bono vei-rakava ĝenoĝoi.”]

Iesu tanobara mamana

12 Benamo Iesu na tarimarima ma eĝobata-vinirito, ekirato, “Au tu tanobara mamana. Deikara au murigu ai berakani tarimana tu, mukunai asi berakani, senaĝi maĝuri mamana beĝabiani.”

13 Farisea tarimari na ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝoi tu tauĝemu ovekiragiĝini; be ĝoi ĝemu vekiragi tu asi moĝoni.” 14 Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Asiĝi, au tauĝegu avekiragiĝini, senaĝina au na kara akiragiĝiani tu moĝoni. Korana au ribagu ainana aiaĝomato ema aiĝana ma baiaĝoni. A ĝomi tu asi ribami au ainana aiaĝomato ema aiĝana ma aiaĝoni. 15 Ĝomi tu tarimarima ĝeri vevaĝa-maoro dabaranai ĝovevaĝa-maoroni. Au na ta tu asi avaĝa-maoroani. 16 Senaĝi bema au havevaĝa-maoroni nai, ĝegu vevaĝa-maoro tu moĝoni. Korana au tu dia ĝereĝagu moĝo avevaĝa-maoroni, senaĝina Tamagu, au etuĝuguto Barauna, au ĝesi baĝa vevaĝa-maoroni. 17 Ĝomi ĝemi taravatu ai maki maiĝesi ekirani, tarima ruarua na guruĝa sebona moĝo ĝekiragiĝiani nai tu moĝoni. 18 Au tu tauĝegu avekiragiĝini; ema Tamagu, etuĝuguto

Barauna, na maki au ekiraḡiguni. ¹⁹ Benamo ḡia na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ḡoi tamamu tu ainai?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡomi tu asi ribami au, ma Tamagu maki asi ribami. Bema au boḡoro ribagu tu, Tamagu maki ḡoro ribaia.”

²⁰ Iesu na mai ḡena guruḡa tu Rubu Veaḡai evevaḡa-ribato-ḡoi, moni ḡevaḡa-vegogoto-ḡoi mauḡana gabunai. Tarima ta asi evenabakauto ḡenai, korana ḡia ḡena ḡaro roḡosi bere votu.

Au baiḡoni gabuna ḡana ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba

²¹ Iesu na ma evaḡa-guruḡa ḡenoḡoirito, ekirato, “Au tu araka-veḡitani. Ma ḡomi na boḡo vetauguni, senaḡi ḡemi vei-rakava nuḡanai boḡo maseni. Au baiḡoni gabuna ḡana, ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba.” ²² Benamo Iuda tarimari ḡekirato, “Ḡia bekira, ḡia beiaḡoni gabuna ḡana ḡita tu asi bita iaḡoni. Moḡa tauna ḡia tu tauḡena bevevaḡini ba?” ²³ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡomi tu mai tanobara maiḡa mainana eveimito, senaḡi au tu tuḡuna na amariḡoto. Ḡomi tu mai tanobara tarimari, senaḡi au tu dia mai tanobara tarimagu. ²⁴ Moḡa lorinai au na ḡomi bakirami, ḡemi rakavai boḡo maseni. Korana bema au, Keriso, asi boḡo vaḡa-moḡoniguni nai tu, ḡemi rakavai boḡo maseni.”

²⁵ Benamo ḡia na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ḡoi tu deikara?” Iesu na ma evaḡa-veserito, ekirato, “Tovotovonai veḡata ḡemi akiraḡito-ḡoi kavana. ²⁶ Guruḡa vovoka bara kiraḡiri ema bara vevaḡa-maoro vinimi, korana ḡemi veiḡa lorinai. Senaḡina sebona moḡo, au etuḡuguto Barauna

tu moĝoni, ma ĝia ĝenana aseĝaĝito guruĝari tanobarai ĝetanuni tarimari akira-vararini.”

²⁷ Ĝia tu asi ĝetuĝamaĝi-fakato Iesu na mo tu Tamana ekiraĝiato-ĝoi. ²⁸ Benamo ma ekirarito, ekirato, “Ĝomi na Tarimarima Natuna ĝau ĝesi boĝo ĝabi-vaisiani murinai vau, boĝo ribani au tu Keriso. Benamo boĝo ribani, au ĝereĝagu na kara ta ĝegu urai moĝo asi aveiani, senaĝi Tamagu na au kara evaĝa-ribaguni guruĝari moĝo, au na ĝomi akira-varamini. ²⁹ Ema au etuĝuguto Barauna tu au ĝesi, au asi eraga-kwaneguni; korana au na vanaĝi-vanaĝi tu ĝia na eiaku-iaĝirini veiĝari moĝo aveirini.” ³⁰ Tarima vovoka na Iesu ĝevaĝa-moĝoniato, maiĝeri guruĝa ekiraĝirito-ĝoi nai.

Aberahamo natuna

³¹ Benamo Iesu na mo Iuda tarimari, ĝia ĝevaĝa-moĝoniato tarimari, ekirarito, ekirato, “Bema ĝomi na au ĝegu vevaĝa-riba guruĝari boĝo korana-iaĝirini nai, ĝomi tu moĝoni au ĝegu mero korikori. ³² Benamo guruĝa moĝonina boĝo ribaiani, ma mo guruĝa moĝonina na beruĝa-vaĝimini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.”

³³ Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Ĝai tu Aberahamo garakana ema ĝai tu tarima ta ĝena tuĝu-rakaorakao tarimanai tu asi ĝaiĝoto. Ma ĝoi kamasai nai tu okirani, ‘Guruĝa moĝonina na beruĝa-vaĝimini?’”

³⁴ Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Akira-korikorimini, deikara rakava eveini, ĝia tu vei-rakava ĝena tuĝu-rakaorakao tarimana. ³⁵ Tuĝu-rakaorakao tarimana tu numai asi betanu-vanaĝi

vanaġini, senaġi numa tarimana natuna tu numai betanu-vanaġi vanaġini. ³⁶ Moġa lorinai bema Barau Natuna na beruġa-vaġimini nai, ġomi tu boġo raka-vaġi korikorini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.

³⁷ Au ribagu ġomi tu Aberahamo garakana, senaġi ġomi ġourani, au tu boġono vaġigu, korana ġomi na ġegu vevaġa-riba guruġari tu, asiġina ġinavaġi moġo ġoġabi-raġerini. ³⁸ Au na tu kara Tamagu ġenai aġitarito dagarari ġomi akira-varamini, a ġomi tu tamam i ġenana ġoseġaġito dagarari ġomi na ġoveirini.”

³⁹ Ġia na Iesu ma ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai tamama tu Aberahamo.” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Bema ġomi moġoni Aberahamo natuna nai, ġia na eveirito veġari ġomi na maki ġoro veiri. ⁴⁰ Au tu Barau ġenana aseġaġirito guruġari moġoniri mabarari ġomi akira-varamini, senaġi ġomi ġourani tu, au ġovaġigu ġotoni. Aberahamo moġesi asi eveito. ⁴¹ Ġomi tu tauġemi tamam i, (Diabolo), na kara eveini veġana ġoveiani.” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu dia kuġa-gara tarimama. Ġai Tamama tu Barau moġo ġereġana.”

Diabolo natuna

⁴² Iesu na ekirarito, ekirato, “Bema Barau moġoni ġomi Tamami nai tu, au ġoro ura-vinigu. Korana au tu Barau sevina na aiaġomato. Au ġegu urai asi aiaġomato, senaġi ġia na etuġuguto. ⁴³ Karase nai au na kara akiraġiani guruġana asi ġotuġa-maġi-fakani? Korana au ġegu guruġa tu asi ilaila boġo seġaġirini. ⁴⁴ Ġomi tu tamam i

Diabolo ĝena tarimarima, be ĝomi ĝourani tu tamami na euravini-rakavarini veiĝari boĝono veiri. Tovotovona na veĝata ĝia tu vevaĝi-deba tarimana ema guruĝa moĝonina tu asi ekorana-iaĝiani, korana ĝia nuĝanai guruĝa moĝonina ta tu asi etanuni. Ĝia eĝofaĝofani, moĝa tu ĝia ĝena maĝuri korikori. Korana ĝia tu ĝofaĝofa tarimana, ema ĝofaĝofa mabarari tamari. ⁴⁵ Senaĝi au na ĝomi tu guruĝa moĝonina akira-varamini, nuĝanai ĝomi na au tu asi ĝovaĝa-moĝoniguni. ⁴⁶ Ĝomi ta na au ĝegu ai vei-rakava ta bodoĝaria ba? A bema au na guruĝa moĝonina akiraĝiani nai, kara dainai au tu asi ĝovaĝa-moĝoniguni, ei? ⁴⁷ Barau natuna na Barau ĝena guruĝa be-seĝaĝiani. A ĝomi tu dia Barau natuna, moĝa lorinai asi ĝoseĝaĝini.”

Iesu ema Aberahamo

⁴⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝai tu moĝoni ĝamaoroni. Ĝoi tu Samaria tarimamu ema iauka rakavana na be-boroĝimu.” ⁴⁹ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Au tu iauka rakavana na asi beboroĝigu. Au tu Tamagu agubakauani, senaĝi ĝomi na au tu asi ĝogubakauguni. ⁵⁰ Au tauĝegu aragu vaĝa-raĝena dabarana asi avetauani; senaĝi tarima ta na evetauani, ma ĝia tu Kota eseĝaĝini tarimana. ⁵¹ Moĝoni veĝata, akiramini, au ĝegu guruĝa bekorana-iaĝirini tarimana tu asi bemaseni.”

⁵² Iuda tarimari ĝekirato, “Ĝai toma baĝa riba-ĝinikau, ĝoi tu iauka rakavana na eboroĝimuto. Aberahamo emaseto, peroveta tarimari maki

ġemaseto, a ġoi okirani, deikara na ġoi ġemu guruġa bekorana-iaġirini tarimana tu asi bemaseni. ⁵³ Ġai tamama Aberahamo emaseto. Ġoi na ġia, tamama Aberahamo, ovanāġiato, ei? Ġia emaseto ema peroveta tarimari maki ġemase-ġosito. Ġoi otuġamaġini, ġoi tu deikara?”

⁵⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Bema au tauġegu bara vevaġa-raġe, ġegu vevaġa-raġe tu asi tauna. Senaġina au tu Tamagu na evaġa-raġeguni. Ma ġia tu ġomi na ġokiraġiani, ġokirani, ġomi ġemi Barau ġotoni. ⁵⁵ Ġomi tu asi ribami ġia, senaġi au tu ma ribagu ġia. Bema au bara kira, au asi ribagu ġia, au tu ġofaġofa tarimagu ġomi kavana, senaġi au ma ribagu ġia ema ġena guruġa akorana-iaġirini. ⁵⁶ Ġomi tamami Aberahamo etuġa-maġito, au ġegu iaġoma ġarona beġitaiani etato, benamo eiakuto. Eġitaiato, benamo iauna enamoto.”

⁵⁷ Iuda tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi ġemu maġuri laġaniri tu gabana imaima (50) maki roġosi bene doġaria, ma kamasi tu Aberahamo oġitaiato otoni?” ⁵⁸ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Moġoni akiramini, Aberahamo roġosi roġo bere ġora veġata, au tu atanuto-ġoi.” ⁵⁹ Benamo fore ġeġabito, ġetakia ġetato, senaġi Iesu egumuto, benamo vekaravari na Rubu Veaġa na eraka-rosito.

9

Iesu na mata-bubu tarimana evaġa-namoato

¹ Iesu eraka-vanaġito-ġoi nuġanai, tarima ta eġitaiato. Mo tarima tu mata-bubu emaġurito.

² Ĝena mero na Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ve-vaĝa-riba tarimamu, deikara evei-rakavato, benamo mai tarima matana bubu emaĝurito? Ĝia ba tamana sinana?” ³ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Dia ĝia ĝena rakava o dia tamana sinana ĝeri rakava dainai, senaĝi maiĝesi evetoreto korana tu, Barau ĝena seĝuka ĝia ĝenana bene fofori ĝana. ⁴ Au etuĝuguto Barauna ĝena ĝauvei tu laĝani nuĝanai bisini veiri. Boĝi mani eiaĝomani, ma ta asi beĝauveini riba. ⁵ Au roĝo tanobarai atanuni nuĝanai, au tu tanobara mamana.”

⁶ Mai guruĝa ekiraĝiato murinai, Iesu tano ai ekanunuto. Kanununa na nigo emoĝeato, benamo mo nigo na mata-bubu tarimana matana eianaiato. ⁷ Ma ekiraiato, ekirato, “Noiaĝo, ĝoiramu Siloam kounai noa ĝurigiĝia.” Siloam anina tu “Barau na etuĝuato tarimana.” Benamo eiaĝoto, ĝoirana ea ĝurigiĝiato, ma eĝenoĝoito nai, matana tu varau eiaĝaiato.

⁸ Ĝia sevina tarimari e vanaĝi-vanaĝi enoĝinoĝito-ĝoi gabunai ĝeĝitaiato-ĝoi tarimari ĝevedanaĝito, ĝekirato, “Mai tarima tu noĝinoĝi gabunai etanu-taĝoto-ĝoi tarimana ene?” ⁹ Kota ĝekirato, “Tarimana tu maniĝa.” Senaĝi kota ĝekirato, “Asiĝina, mani tu tarima boruna ta, senaĝina ĝitaĝitana moĝo ĝia kavana.” Benamo ĝia tauĝena ekirato, “Tarimana tu au maiĝegu.” ¹⁰ Tarimarima ĝekirato, “Be ĝoi matamu tu kamasi boiaĝaia?” ¹¹ Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Mo tarima arana Iesu, ĝia na nigo bemoĝea, ma au matagu ai beianaia, benamo bekiragu, ‘Siloam kounai noa ĝurigiĝia.’ Baiĝo, baĝurigiĝia, benamo

matagu baiaĝaia.” ¹² Ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Tarimana tu aiĝa?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu.”

Farisea tarimari na mo enamoto tarimana ĝevedanaĝi-iaĝiato

¹³ Benamo matana enamoto tarimana Farisea tarimari ĝeri ai ĝeĝori-iaĝoato. ¹⁴ Mo ĝaro Iesu na nigo emoĝeato, ma mata-bubu tarimana matana evaĝa-namoato tu Sabadi ĝarona. ¹⁵ Moĝa lorinai Farisea tarimari na ma ĝedanaĝi-ĝenoĝoiato, kamas matana eiaĝaiato. Ĝia na ekirarito, ekirato, “Mo tarima na matagu nigo na eianaiato, benamo ĝoiragu aĝuriĝiato, ma toma tu aboĝeboĝeni.” ¹⁶ Farisea tarimari kotari ĝekirato, “Mai tarima tu dia Barau ĝenana eiaĝomato, korana ĝia na Sabadi asi ekorana-iaĝiani.” Ma kotari ĝekirato, “Vei-rakava tarimari na moĝesina veĝari tu kamas beĝe veirini?” Monana ĝia tauĝeri fakari ai ĝevetavi-kirato.

¹⁷ Benamo Farisea tarimari na mo tarima ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝoi okirani ĝia na matamu bevaĝa-iaĝaia otoni? Ĝoi na ĝia tu kamas oĝitaiani?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Ĝia tu peroveta tarimana.” ¹⁸ Iuda tarimari na mai tarima ĝena guruĝa asi ĝevaĝa-moĝoniato, korana ekirato, “Tovotovonai au matagu tu bubu, a mai vau aboĝeboĝe-ginikauni.” Moĝa lorinai tamana e sinana ĝekea-iaĝomarito. ¹⁹ Benamo ĝia na ĝedanaĝirito, ĝekirato, “Mai tu ĝomi natumi ba? Ma moĝoni ĝia tu mata-bubu emaĝurito

gotoni? Ma kamasi nai tu vau mai ma eboḡe-boḡeni?” ²⁰ Benamo tamana e sinana ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ḡai ribama, ḡia tu ḡai natuma, ema ḡai ribama maki, ḡia tu matabubu emaḡurito. ²¹ Senaḡi ḡai tu asi ribama, maitoma tu kamara dabarai eboḡeboḡeni. Ḡai maki asi ribama, dei na matana bevaḡa-namoa. Ḡodanaḡia, ḡia tu mero barego, be tauḡena bevaḡa-veseni.” ²² Tamana e sinana moḡesi ḡekirato, korana Iuda tarimari gariri ḡeveito nai. Korana Iuda tarimari na ḡevaḡa-moḡoniato, tarima ta na Iesu bekiraḡiani Keriso betoni tarimana tu, rubu na beḡe tore-veḡitaiani. ²³ Moḡesi naima tamana e sinana ḡekirato, “Ḡia mero barego, be ḡodanaḡia,” ḡetato.

²⁴ Matana enamoto tarimana ma ḡekea-ḡenoḡoiato, benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Barau novaḡa-raḡea, be noguruḡa-korikori. Ḡai ribama, ḡoi matamu bevaḡa-namoa tarimana tu veirakava tarimana.” ²⁵ Matana enamoto tarimana evaḡa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu, ḡia tu veirakava tarimana ba asiḡi. Dagara sebona moḡo ma ribagu: Au matagu tu bubu, senaḡi toma tu aboḡeboḡeni.”

²⁶ Ḡia na ḡekiraiato, ḡekirato, “Mo tarima tu kara eveiato ḡoi ḡemu ai? Ḡoi matamu bubu na tu kamasi evaḡa-fafaiato?” ²⁷ Ḡia evaḡa-veseto, ekirato, “Au na ḡomi tu varau bakira-varami, senaḡi ḡomi asi ḡoseḡaḡini. Karase nai ḡourani ma ḡoseḡaḡi-ḡenoḡoi gotoni? Ḡomi maki ḡia ḡena mero ai boḡono iaḡo ḡotoni ba?”

²⁸ Benamo ḡia na ḡeguruḡa-gwaḡiḡi viniato,

ġekirato, “Ġoi neġi ġia ġena mero, ġai tu Mose ġena mero. ²⁹ Ġai ribama Barau na Mose evaġa-guruġaiato. A mani tarima, ġai asi ribama ġia tu ainana eiāġomato!” ³⁰ Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Ia, ġomi tu kamasi ma ġoguruġani, ma ġokirani ġomi tu asi ribami ġia tu ainana eiāġomato ġotoni? Senaġina ġoġitaia, ġia na tu au matagu bevaġa-namoa. ³¹ Ġita ma ribara, Barau na vei-rakava tarimari tu asi eseġaġi-vinirini, a deikara na ġia ġekorana-iaġiani e ġena ura veiġari ġeveirini tarimari, ġia na tu eseġaġi-vinirini. ³² Tanobara evesinato na veġata tarima ta roġosi tara seġaġi, tarima ta mata-bubu eġorato tarimana matana evaġa-iaġaiato. ³³ Bema mai tarima Barau ġenana asi bere iaġoma, ġia na dagara ta asi bere veia riba.” ³⁴ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu omaġurito veġata na rakava tarimamu, ma kamasi tu ġai novaġa-ribama otoni?” Benamo rubu nuġana na ġelai-rosiato.

Farisea tarimari ġeri mata-bubu

³⁵ Iesu eseġaġito, matana enamoto tarimana tu ġelai-rosiato, benamo tarimana edoġariato nai tu, ekiraiato, ekirato, “Tarimarima Natuna ovaġa-moġoniani ba, ei?” ³⁶ Mo tarima evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, ġia tu dei? Nokira-varagu, be bana vaġa-moġonia.” ³⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tarimana tu varau oġitaiani maiġa, ġoi initoma ġia ġesi ġoguruġa-guruġani.” ³⁸ Benamo matana enamoto tarimana ekirato, “Vereġauka, avaġa-moġonimuni.” Benamo evetui-tarito, Iesu etoma-rakariġo viniato.

³⁹ Iesu ekirato, “Au tu vevaḡa-kota uranai mai tanobara ḡana aiaḡomato, mata-bubu tarimari beḡene boḡeboḡe ḡana, ema ḡeboḡeboḡeni tarimari matari beḡene bubu ḡana.” ⁴⁰ Farisea tarimari kota monai ḡia ḡesi, mai guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḳoi okirani, ḡai tu mata-bubu otoni?” ⁴¹ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Bema ḡomi mata-bubu nai tu, ḡomi asi ḡemi rakava ḡoro tanu, senaḡi ḡomi ḡokirani ‘Ḳai matama tu iaḡataḡo’ ḡotoni, naima ḡomi ḡemi rakava tu roḡo iatami ai.”

10

Mamoe narinariri tarimana

¹ Iesu ekirato, “Moḡoni, au na ḡomi akira-korikorimini, mamoe maḡuna ḡatama bokana na asi beraka-toḡani, senaḡi dabara ta na befaḡa-seḡini tarimana tu lema e verari-verari tarimana. ² A mamoe ḡitaḡauri tarimana tu ḡatama-boka na beraka-toḡani. ³ Ḳatama-boka narinarina tarimana na ḡena ḡatama-boka bekeoani, benamo mamoe na ḡia garona ḡeseḡaḡiani. Ḳia na ḡena mamoe arari evatorini, benamo eḡori-rosirini. ⁴ Ḳena mamoe mabarari eḡori-rosirini, benamo ḡia ḡoirari ai erakani, ma ḡena mamoe ḡia murinai ḡerakakauni, korana mamoe ma ribari ḡia garona. ⁵ A tarima boruna ta murina na tu asi beḡe iaḡoni, asiḡina ḡinavaḡi; tarima boruna ḡenana tu beḡe raga-kwareḡani, korana ḡia garona mamoe tu asi ribari.” ⁶ Iesu na mo barabore ekira-vararito, senaḡi ḡia tu asi ḡetuḡamaḡi-fakato.

Iesu tu mamoe ġitaġauri tarimana namona

⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Au na moġoni akiramini. Au tu mamoe ġeri ġatama-boka. ⁸ Geiaġoma-guineto tarimari mabarari tu lema e verari-verari tarimari. A mamoe na garori asi ġeseġaġirito. ⁹ Au tu ġatama-boka. Deikara au ġeguna beraka-toġani tarimana tu bemaġurini. Beraka-toġani, beraka-rosini, ema ġaniġani beġoitaġoni. ¹⁰ Lema tarimana tu asi beiaġoma-kavani. Senaġi ġia tu lema beiaġomani, vaġivaġi beiaġomani, vevaġa-rakava kwaikwai beiaġomani. A au aiaġomato tu, maġuri beġene ġabia, ema maġuri na beġene vonuvonu-raġe ġana.

¹¹ Au tu mamoe ġitaġauri tarimagu namona. Mamoe narinariri tarimana namona tu ġena maġuri etore-tariani mamoe urari ai. ¹² Ġauvei tarimana ġevoiani vau mamoe eġitaġauni tarimana, ġia tu dia mamoe ġitaġauri tarimana korikori, ema ġia tu dia mamoe biagunari. Moġa lorinai boġa kwaivana rakavana eiaġomani beġitaiiani nai, mamoe beiaġuirini ma beraga-kwareġani. Benamo boġa kwaivana rakavana na beġabitarririni, benamo bevaġa-gari lausirini. ¹³ Ma voina tarimana eraga-kwareġani, korana ġia tu vetuġunaġi tarimana ma voina, ema mamoe maki asi etuġamaġi-kaurini.

¹⁴ Au tu mamoe narinariri tarimagu namona. Ġegu mamoe ribagu e ġegu mamoe maki ma ribari au. ¹⁵ Vaġa-ilailana Tamagu ribana au e au maki ribagu Tamagu kavana. Ema ġegu maġuri maki atore-tariani ġia urari ai. ¹⁶ Au ma ġegu mamoe irauri kotari ġetanuni. Senaġi ġia mai seri

nuḡanai tu asi tauri roḡo. Au na ḡia maki baḡori-iaḡomarini. Ḡia na au garogu beḡe seḡaḡiani, ema ḡia maki mai seri sebonai beḡe iaḡoni e ḡitaḡauri tarimana maki sebona. ¹⁷ Tamagu na eura-viniguni, korana ḡegu maḡuri tu atoretariani, ema ma baḡabi-ḡenoḡoiani. ¹⁸ Tarima ta na au ḡegu maḡuri asi beḡabi-vaḡiani au ḡeguna. Au tauḡegu ḡegu urai atoretariani. Au tu ma ḡegu seḡuka batoretariani, ema ma ḡegu seḡuka baḡabi-ḡenoḡoiani. Moḡa tu au Tamagu na eki-raguto bana veia.”

¹⁹ Mai guruḡa ḡaramanai Iuda tarimari tauḡeri vekaravari ai moḡo ma ḡevevarekira-ḡenoḡoito. ²⁰ Tarima vovoka ḡekirato, “Ḡia tu iauka rakavana na beboroḡia, be bebabo. Karase nai ḡia ḡoseḡaḡi-viniani?” ²¹ Senaḡi tarima kotari ḡekirato, “Tarima ta iauka rakavana na beboroḡiani nai tu, maiḡesi asi beguruḡani. Iauka rakavana na mata-bubu tarimari matari tu kamasi bevaḡa-fafarini?”

Iuda tarimari na Iesu ḡebaru-viniato

²² Monai Rubu Veaḡa Vaḡa-veaḡana Verekona Ierusalem mai ḡarona eḡabiato. Mo tu faraka ḡueri nuḡanai. ²³ Ma Iesu tu Rubu Veaḡai Solomona ḡena touraḡe na eraka-iaḡoto-ḡoi. ²⁴ Benamo Iuda tarimari na ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiato, benamo ḡedanāḡiato, ḡekirato, “Ḡai tu roḡo ḡadaradarani. Aitoma vau bokira-varamani, ḡoi tu deikara? Bema ḡoi moḡoni Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna), nai tu, ḡemai novekiraḡi-fofori ginikau.”

²⁵ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au na tu varau akiramito, senaḡina asi ḡovaḡa-moḡoniguni. Au Tamagu aranai aveirini veigari na tu au ḡevaḡa-foforiguni. ²⁶ Senaḡi ḡomi na asi ḡovaḡa-moḡoniguni, korana ḡomi tu dia au ḡegu mamoe. ²⁷ Au ḡegu mamoe na tu au garogu ḡeseḡaḡiani. Ema au ribagu ḡia, ema ḡia tu au murigu ai ḡerakani. ²⁸ Benamo au na maḡuri vanaḡivanaḡi avinirini, ema ḡia tu asiḡina ḡinavaḡi beḡe maseni; ema ta na au ḡeguna asi beḡabi-ḡerevaḡirini. ²⁹ Ḡia tu au Tamagu na au eviniguto, e au Tamagu tu iaru-korokoro, ta na asi bevanaḡiani. Ema ta na maki asi ilaila ḡia ḡena veḡitaḡau seḡukana ḡenana beḡabi-ḡerevaḡirini. ³⁰ Au ema au Tamagu tu sebona moḡo.”

³¹ Benamo Iuda tarimari fore ma ḡeḡabito, ḡetakia ḡetato. ³² Iesu na ekirarito, ekirato, “Veḡa namori vovoka ḡomi ḡoirami ai aveirito. Mo veḡa mabarari tu au Tamagu na eviniguto bana veiri etato. Moḡeri veḡa mabarari fakari ai tu, kamara veḡa ḡaramanai ḡourani au ḡotakigu ḡotoni?”

³³ Iuda tarimari ḡekirato, “Veḡa namona ta ḡaramanai ḡoi tu asi ḡatakimuni, senaḡi ḡoi na Barau okira-fitoḡaiani nai. Ḡoi tu tarimarima moḡo, senaḡi tauḡemu Barau ai ovevaḡa-iaḡoni.”

³⁴ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ḡomi ḡemi taravatu nuḡanai guruḡa ta tu maiḡesi ekirani, ‘Au akirato, ḡomi tu barau.’ ³⁵ Ḡita ma ribara, kara Buka Veaḡai ekiraḡiani guruḡana tu etanu-vanaḡi vanaḡini. Barau na mo tarimarima ekiraḡirito

‘barau’, ma Barau na ġena guruġa evinirito tari-mari tu ġia. ³⁶ A au tu Tamagu na eġabi-viriġiguto, ema etuġuguto tanobara ġana; ma kamasi nai tu ġokiraguni, ġokirani, au na Barau akira-fitoġaiani, korana au akirani, ‘Au tu Barau Natuna’ atoni ei? ³⁷ Bema au Tamagu ġena veiġa asi aveirini nai, asi boġono vaġa-moġonigu. ³⁸ Senaġi ġena veiġa aveirini nai, mo veiġa boġono vaġa-moġoniri, bema au asi boġono vaġa-moġonigu ġotoni tu. Boġono riba ema boġono vaġa-moġonia, Tamagu tu au nuġagu ai etanuni, ema au maki Tamagu nuġanai atanuni.”

³⁹ Mo guruġa ġaramanai ġeurato, Iesu ma ġeġabi-taria ġetato, senaġina ġimari na moġo ma eveġabi-vaġito, erakato. ⁴⁰ Benamo monana Iesu ma eġenoġoito. Eraka-iaġoto, Ioridana ġarukana eraka-vanaġito, eiaġoto reke ta kefo, guinenai Ioane ebatisoto-ġoi gabuna ġana; monai ea tanuto. ⁴¹ Tarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Ioane na vetoġa boruna ta asi eveiato, senaġi mai tarima guruġana ekiraġirito guruġari mabarari tu moġoni veġata.” ⁴² Monai tarima vovoka Iesu ġevaġa-moġoniato.

11

Lasaro ġena mase

¹ Betania tarimana ta arana Lasaro ekeveto. Betania tu Maria ma tobana ġuiatona Mareta ġeri vanuġa. ² Mai Maria maiġa mainana Vereġauka muramura bonana namo vedaureana na edioroato, ema Vereġauka kwakuna maki ġuina na edau-kaukauato ġuiatona. Lasaro tu

Maria tobana futuana. ³ Benamo mai ġuiato ruarua na Iesu ġena guruġa ġetuġuto, ġekirato, “Vereġauka, ġoi na oura-viniani tarimana tu bekeve.” ⁴ Iesu na mo vari eseġaġiato nai tu, ekirato, “Mani keve na tu asi bevei-maseani. Mani tu Barau ġena seġuka e mareva baregona bene fofori ġana. Ema maniġa ġenana Barau Natuna beġene vaġa-raġea.”

⁵ Iesu na Mareta ma tarina ġuiatona Maria ema Lasaro tu eura-vinirito-ġoi. ⁶ Senaġi Lasaro ġena keve varina eseġaġiato tu, ġaro ruarua roġo ma etanuto, mo etanuto-ġoi gabunai. ⁷ Mo ġaro ruarua muriri ai ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġita tu ma siġenoġoi-iaġo Iudea ġana.” ⁸ Gena mero na ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ini ġoraġani Iuda tarimari na tu fore na ġetakimu ġetato, a toma tu siġenoġoi-iaġo ma otoni.” ⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġaro ta nuġanai horaġauna mabarana tu 12 ene? Bema tarima ta laġani mamanaġi erakani nai tu, asi bevefutu-naġini, korana ġia tu mai tanobara laġani mamanaġi eboġeboġeni. ¹⁰ Senaġi mukunai erakani tarimana tu evekaġe-kaġekauni, korana ġia nuġanai mama tu asi etanuni.”

¹¹ Iesu maiġesi evaġa-guruġa-ġosirito murinai, ma ekirarito, ekirato, “Ġita ġatara Lasaro tu egenani, senaġi au tu aiaġoni, gena na navago-tataġaia ġana.” ¹² Benamo ġena mero ġekirato, “Vereġauka, bema egenani nai tu, vau ma benamoni.” ¹³ Senaġina Iesu na mo tu emaseto ekiraġiato-ġoi. A ġena mero mataboru ġekirato-ġoi tu, eiaġaraġini nai egenamaseto eki-

raġiani, ġetato-ġoi. ¹⁴ Benamo Iesu na ekiravara-ginikaurito, ekirato, “Lasaro tu bemase. ¹⁵ Senaġi ġomi ġemi namo atuġamaġiani nai aiakuni, mo ġaro ai au ġia ġesi tu asiġi, korana maiġa ġenana au boġo vaġa-moġoniguni. Be si-iaġo ġenai.”

¹⁶ Benamo Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa ġetato-ġoi, na Iesu ġena mero kotari ekirarito, ekirato, “Ġita maki ġia ġesi si-iaġo, be ġia ġesi bisini mase-sebona.”

Iesu tu maġuri korana

¹⁷ Iesu ma eraġasito nai eribato, Lasaro tauġanina tu ġaro vasivasi (4) guri ai varau begena. ¹⁸ Betania e Ierusalemata vefakari tu kilomita toitoi (3) kavana. ¹⁹ Ema Iudea tarimari vovoka Mareta e Maria ġeri ai ġeiaġoto, tauri beġene vaġa-gwaġiġiri ġana, korana tobari emaseto bene.

²⁰ Mareta eseġaġito, Iesu tu eiaġomato-ġoi nai, eraga-raka toreġau-iaġoto Iesu ġesi ġea vedoġarito. A Maria tu numai etanu-gwaġiġito.

²¹ Benamo Mareta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase. ²² Senaġi au ribagu, initoma maki kara dagara Barau bonoġiani tu, Barau na bevinimuni.”

²³ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ġoi tobamu tu bevariġisi-ġenoġoini.” ²⁴ Mareta na Iesu evaġa-ve-seato, ekirato, “Au ribagu, ġaro mago-nai variġisi-ġenoġoi ġaronai ġia tu ma bevariġisi-ġenoġoini.”

²⁵ Iesu na Maria ekiraiato, ekirato, “Au tu variġisi-ġenoġoi ema maġuri. Au bevaġa-moġoniguni tarimana tu bemaseni, senaġina roġo maġuri betanuni. ²⁶ Ema deikara maġuri etanuni

nuḡanai, au evaḡa-moḡoniguni tu asiḡina ḡinavaḡi bemaseni. Mai guruḡa ovaḡa-moḡoniani ba?”

²⁷ Mareta na ekiraiato, ekirato, “Oi Vereḡauka, au na avaḡa-moḡoni korikorimuni, ḡoi tu moḡoni Keriso, Barau Natuna, tanobara ḡana boiaḡomani tarimamu.”

Iesu etaḡito

²⁸ Mareta moḡesi ekirato murinai eḡenoḡoi-iaḡoto, benamo tarina Maria vekuretoḡai ea kea-ḡairiato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimana tu beiaḡoma ema ḡoi ekeamuni.” ²⁹ Maria na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, asikauna evariḡisito, benamo Iesu ḡenai eiaḡoto. ³⁰ Mo horai Iesu tu vanuḡai roḡosi roḡo bere raka-toḡa, ḡia roḡo Mareta na mo edoḡariato gabunai roḡo. ³¹ Iuda tarimari, Maria ḡetanu-dukudukuato-ḡoi tarimari, na Maria ḡeḡitaiato, eraga-variḡisito ma eraka-rosito nai tu, murina na ḡerakato. Ḗia matoru ḡekirato, Maria tu gara ḡana eiaḡoni, mase tarimana nea taḡi-vinia ḡana.

³² Maria eiaḡoto, Iesu sevinai eraḡasito, ma Iesu eḡitaiato nai tu, kwakuna koranai evetui-tarito, benamo evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase.”

³³ Iesu na Maria eḡitaiato etaḡito-ḡoi, ema mo Iuda tarimari, ḡia ḡesi ḡeiaḡomato tarimari, maki ḡetaḡito-ḡoi nai tu, ḡia nuḡana maki tuḡamaḡina eḡabi-rakavaiato, dori etaḡito. ³⁴ Benamo Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Ainai ḡotoreato?” Ḗia na ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Vereḡauka, noiaḡoma, be noma ḡitaia.” ³⁵ Iesu etaḡito. ³⁶ Benamo

Iuda tarimari ġekirato, “Ġoġitaia, Lasaro tu euravini-rakavaiani.” ³⁷ Senaġi Iuda tarimari kotari ġekirato, “Mai tarima na mata-bubu tarimana matana evaġa-iaġaiato, be Lasaro maki asi veġata bere vaġa-masea, ene?”

Iesu na Lasaro mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato

³⁸ Monana Iesu nuġana ma evaġa-vekwarაġi lelevaġiato, benamo gara gabuna ġana eiagoto. Mo gara forena kouġana tu fore ta na ġetabe-ġauato. ³⁹ Iesu ekirato, “Fore ġoġabi-veġitaia.” Ma Mareta, mo mase tarimana tobana, na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġia emaseto ġarona na beiaġoma toma tu ġaro vaġa-vasivasina (4), be bonana tu rakava kwaikwai banaġu.”

⁴⁰ Iesu na Mareta ekiraiato, ekirato, “Au na ġoi tu bakiramu, bema bovaġa-moġoniguni nai, Barau marevana baregona boġitaiani basi, ene?”

⁴¹ Benamo mase tarimana ġetoreato gabuna na fore ġeġabi-veġitaia. Moġa murinai Iesu eboġe-vaisto, benamo ekirato, “Tamagu o, au na ġoi atanikumuni, korana ġoi na varau boseġaġigu.”

⁴² Au ribagu, ġoi na vanaġivanagi oseġaġiguni. Senaġi maiġesi akirani korana tu mai tarimarima ġeruġa-taġoni maiġeri urari ai. Be ġia na beġene vaġa-moġonia, au tu ġoi na otuġuguto.”

⁴³ Moġesi eguruġato murinai ekea-fararato, ekirato, “Lasaro, noma rakarosi!” ⁴⁴ Benamo mo emaseto tarimana mase dabuġari na ġimana kwakuna viriviri-tari e ġoirana ekumu-iaġiato dabuġana ġesi ema raka-rosito. Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoruġaia, be neraka.”

*Iesu vaḡivaḡina dabarana ḡevetauato
Mataio 26:1-5; Mareko 14:1-2; Luka 22:1-2*

⁴⁵ Benamo mo Iuda tarimari vovoka, Maria ḡenai ḡeiaḡoto moḡeri, Iesu na mo veiḡa eveirito ḡeḡitarito nai, vovoka tu Iesu ḡevaḡa-moḡoniato.

⁴⁶ Senaḡi kotari tu ḡeḡenoḡoi-iaḡoto Farisea tarimari ḡeri ai, benamo Iesu na kara eveirito dagarari ḡea kira-vararito. ⁴⁷ Benamo Rubu Veaḡa vereri baregori ema Farisea tarimari na kanisoro tarimari ḡekea-vegogorito, benamo ḡekirato, “Ḡita tu kara toma taveiani? Mai tarima na vetoḡa boruri vovoka eveirini.

⁴⁸ Bema ḡia maiḡesi ḡita na bita ḡita-ḡuirāḡiani moḡo nai tu, tarimarima mabarari na ḡia beḡe vaḡa-moḡoniani. Benamo Roma tarimari beḡe iaḡomani, ḡita ḡera gabu (o Rubu Veaḡa) ema ḡera tanobara ḡita ḡerana beḡema ḡabi-vaḡiani.”

⁴⁹ Benamo ḡia fakari ai tarima ta arana Kaiafas, ḡia mo laḡani ai tu Rubu Veaḡa verena baregona, ḡia na ekirarito, ekirato, “Ḡomi dagara ta tu asi ribami! ⁵⁰ Ḡomi asi ḡotuḡamaḡi-fakani, namona tu tarima sebona moḡo tarimarima mabarari urari ai bene mase, a mai tanobara mabarana beḡe vaḡa-rakava ḡosiḡosiani tu asi namo.” ⁵¹ Ḡia moḡesi ekirato tu, dia ḡia tauḡena nuḡana siga moḡo eguruḡato; senaḡi ḡia mo laḡani ai tu Rubu Veaḡa verena baregona, moḡa lorinai ḡia mo tu eperovetato, Iesu tu bene mase Iuda tarimari mabarari urari ai. ⁵² Ema Iesu tu dia Iuda tarimari moḡo urari ai bemaseni. Senaḡi Barau natuna gabu iraurau ai ḡetanu-lausilausini tarimari mabarari bene ḡabi-vegogori, doḡoro

sebonai bene vaḡa-iaḡori ḡana.

⁵³ Moḡa lorinai mo ḡaro na evesinato eiaḡoto tu, Iuda tarimari baregori na Iesu kamasi beḡe vaḡi-maseani dabarana ḡevetauato. ⁵⁴ Moḡesina naima Iuda tarimari ḡoirari ai Iesu asi eraka-foforito-ḡoi. Mo gabu na eraka-veḡitato, eiaḡoto tano fakana asi tarimarimana gabuna sevinai, vanuḡa ta arana Efraim ḡana. Ġena mero ḡesi monai ḡea tanuto-ḡoi.

⁵⁵ Iuda tarimari ḡeri Pasova verekona tu ekav-inaḡito. (Moḡa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo, asi evaḡirito verekona). Ma Iuda tarimari vovoka mo tanobarai ḡetanuto Ierusalemi ḡema raka-vegogoto. Ġia ḡema raka-vegogoto tauna korikori, Barau ḡoiranai beḡene veiareva vauro, Pasova verekona bene vesina. ⁵⁶ Ġia na Iesu ḡeḡita-vetauato-ḡoi, ma Rubu Veaḡa nuḡanai ḡeruḡa-vegogoto nai tu, tauḡeri fakari ai moḡo ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, “Ġomi tu kamasi mani ḡotuḡamaḡini? Mai vereko ai toma ema ḡoira-refoni ba?” ⁵⁷ Rubu Veaḡa vereri baregori ema Farisea tarimari na vevaḡanaḡi guruḡana tu varau Iuda tarimari ḡevinirito, ḡekirarito, bema ta beseḡaḡini Iesu tu ainai, ḡia tu maoromaoro bene iaḡo, Iuda vereri benea kira-varari, be beḡene ḡabia.

12

Maria na Iesu ediḡaiato Betania ai

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona tu ḡaro imaima sebona (6) roḡo ḡoirai nuḡanai, Iesu Betania

ġana eiaġoto. Lasaro tu Betaniai etanuto-
 ġoi, ema monai emaseto, ma Iesu na mase
 na evaġa-variġisiato. ² Monai Iesu ġabiraġena
 ġaniġanina ġeveiato. Mareta na ġari ġaniġani
 edabaraiato, ma Lasaro maki monai ġaniġani
 gabunai ġetanu-vegogoto tarimari ġesi ġetanu-
 vegogoto, ġeġaniġanito. ³ Benamo Maria na
 muramura bonana namo vedaureana lita
 kwana kavana eġabiato, benamo Iesu kwakuna
 fanafanana ediġa-iaġiato, ema ġuina na Iesu
 kwakuna fanafanana ma edau-kaukauato. Ma
 numa mabarana tu mo muramura bonana na
 evaiato. Mo muramura tu ġauġa arana nad
 ġokana na ġeveito-ġoi, ema voina tu varaġe
 rakava. ⁴ Senaġi Iesu ġena mero ta arana Iudas
 Isakariota, mai tu Iesu vau ma bea revaiani
 tarimana, ekirato, ⁵ “Karase mai muramura
 mabarana tu silva moniri sinau toitoi (300) ai
 asi bevoivoi-iaġia? (Mai tu tarima ta davana
 laġani ta nuġanai kavana). Bere voivoi-iaġia, be
 voina monina bere ġabia tu, asi ġeri-ġari tarimari
 bere viniri.” ⁶ Ġia moġesina eguruġato tu, dia
 asi ġeri-ġari tarimari evetuġa-ġwarito-ġoi lorinai,
 senaġi korana ġia tu lema tarimana naima. Ġia
 na tu moni fusena eġwa-rakao rakaoato-ġoi, ma
 mo fuse ai moni elemarito-ġoi, benamo ġena ura
 dagarari evoi-iaġirito-ġoi.

⁷ Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoraga-
 kwanea, mai vavinena tu kara bere veia dagarana
 beveia, ġia na au tauġanigu muramura na bedau-
 guinea, gurigurigu ġana. ⁸ Asi ġeri-ġari tarimari
 tu vanaġivanaġi ġomi ġesi boġo tanuni, a au tu
 vanaġivanaġi ġomi ġesi asi batanuni.”

Rubu Veāga vereri baregori na Lasaro beġene vaġia ġetato

⁹ Iuda tarimari vovoka tabutabu ġeseġaġito Iesu tu Betania ai. Benamo moġana ġeiaġoto, dia Iesu moġo uranai, senaġi Lasaro maki beġene ġitaia ġana. Lasaro tu mase na Iesu na evaġa-variġisi ġenoġoiato. ¹⁰ Moġesi naima Rubu Veāga vereri baregori tu ġeboioġato, Lasaro maki beġene vaġi-masea ġetato. ¹¹ Korana tu ġia dainai Iuda tarimari vovoka ġia ġerina ġeraka-veġitato, benamo Iesu ġevaġa-moġoniato.

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemāi ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Luka 19:28-40

¹² Ma elaġanito nai, vereko uranai ġeiaġomato tarimari vovoka ġeseġaġito, Iesu tu Ierusalemā ġana varau eraka-iaġomato-ġoi. ¹³ Galamo lauri noġa dagarari ġeġabito, benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ġeġabato, ġekirato,

“Hosana!

Isaraela ġeri Kini sivaġa-namoa,

Vereġauka aranai eiaġomani

tarimana sivaġa-namoa!”

¹⁴ Ma Iesu na doniki natuna ta edoġariato, benamo iatanai etanukauto, Buka Veāga nuġanai ekirani ilailanai,

¹⁵ “Siona natuna,

(Ierusalemā tarimami), asi ġogari,

ġoboġe, ġemi Vere eiaġomani,

ġia tu doniki natuna iatanai betanukau.”

16 Mo ġaro ai ġena mero na maiġeri tu asi ġetuġamaġi-fakarito. Senaġi Barau na Iesu evaġa-raġeato e mareva baregona eviniato murinai vau, ġia ġeriba-maoroto, maiġeri mabarari ġetorerito tu, ġia ġekiraġiato. Ema ġeribato, mo veiġa mabarari tu ġia ġenai ġeveirito.

17 Iesu na Lasaro gara forena kouġana na ekearosiato, ema mase na evaġa-variġisiato ġaronai, tarimarima tu ġutuma-bara ġia ġesi. Benamo moġeri tarima na mo veiġa ġeġitaiao varina tu roġo ġevari-fiuato-ġoi. 18 Tarima ġutuma ġeiaġoto Iesu ġesi vedoġari, korana ġeseġaġito, Iesu na mo vetoġa boruna eveiato dainai. 19 Moġesina nai Farisea tarimari tauġeri fakari ai ġevedaremutukato, ġekirato, “Ġoġitaiani, ġomi tu asi ġokokoreni. Ġoboġe, mai tanobara tarimana mabarana tu ġia murinai ġerakani.”

Grik tarimari kotari na Iesu ġevetauato

20 Vereko ġaronai toma-rakarigo uranai Ierusalemata ġana ġevaraġeto tarimari fakari ai tu, Grik o Helene tarimari kotari maki ġerakakauto.

21 Ġia ġeiaġoto Filipo ġenai, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Verebara, ġai ġaurani tu Iesu ġaġitaia ġatoni.” Filipo tu Galilea tanonai vanuġa arana Betesaida tarimana.

22 Filipo eiaġoto Anduru ea kiraiato, benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu ġekiraiato. 23 Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġarona varau bema-raġasi, Tarimarima Natuna mareva baregona beġabiani. 24 Moġoni korikori akiramini, widi ġuena tano nuġanai beketo-ġurani ema bemaseni vau, vovokari ġia ġenana beġe ġorani. A widi ġuena tano ai asi beketoni ema

asi maki bemaseni nai, ġereġana moġo betanuni. ²⁵ Ġena maġuri eura-viniani tarimana na maġuri vanaġivanāġi tu asi beġabiani, beleaiani. A mai tanobarai ġena maġuri etuġamaġi-fitoġaiani tarimana na, ġena maġuri tu etore-taġoani maġuri vanaġivanāġi ġana. ²⁶ Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu au murigu na bene raka; be au ainai, au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana maki monai au ġesi. Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu, au Tamagu na ġia maki bevaġa-namoani.”

Iesu ġena mase eguruġa-iaġiato

²⁷ “Maitoma au nuġagu tu evekwaraġini, e ġegu tuġamaġi bebarego. Be kara batoni? Nakira, ‘Tama, mai hora na noma vaġa-maġurigu’ nasi? Asiġina, au ġegu iaġoma tauna korikori aonai tu mai bama raġasi maiġea. ²⁸ Tamagu, ġoi aramu novaġa-raġea.” Benamo garo ta guba na emariġoto, ekirato, “Au na aragu tu varau bavaġa-raġea, ema mai maki ma bavaġa-raġe ġenoġoiani.”

²⁹ Tarima ġutuma monai ruġa-vegogo na mo garo ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Guba be-gurua.” Ma kotari ġekirato, “Aneru ta na bevaġa-guruġaia.” ³⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Mani garo tu dia au uragu ai nai beiaġoma, senaġi ġomi urami ai nai beiaġoma. ³¹ Maitoma tu tanobarai Barau na vevaġa-maoro eveiani. Maitoma Barau na mai tanobara ver-ena, Satani, evaġa-darereani. ³² Benamo au tano iatana na beġe ġabi-vaishiguni, monana tari-marima mabarari au ġegu ai bainu-kavirini.”

³³ Ĝia maiĝesi eguruĝato tu, ĝia ĝena mase ai tu aiĝesi bemaseni moĝa ekiraĝi-rosiato.

³⁴ Tarimarima ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Ĝai taravatu guruĝari na ĝaseĝaĝito, Keriso tu betanu-vanaĝi vanaĝini, ma ĝoi kamasi nai tu okirani, Tarimarima Natuna tu beĝe ĝabi-vaisiani? Tarimarima Natuna tu deikara ei?”

³⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mama ĝomi ĝesi tu asi betanu-maukani. Mama roĝo ĝomi ĝesi nuĝanai, mamai ĝoraka, mukuna na beĝabimini garina. Mukuna nuĝanai erakani tarimana tu asi ribana, ĝia tu aiĝana eiaĝoni.

³⁶ Mama roĝo ĝomi ĝesi nuĝanai, mama boĝono vaĝa-moĝonia, be mama natunai boĝono iago.”

Maĝeri guruĝa ekiraĝi-ĝosirito murinai eragawanerito, benamo eiaĝoto, asi beĝe ĝoitaĝoani gabunai etanuto-ĝoi.

Juda tarimari na Iesu roĝo asi ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi

³⁷ Iesu na Iuda tarimari ĝoirari ai vetoĝa boruri vovoka eveirito, senaĝi roĝo mo asi ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi. ³⁸ Monana peroveta tarimana arana Isaia ĝena guruĝa emoĝonito, Isaia maiĝesi ekirato,

“Vereĝauka, deikara na ĝai ĝema guruĝa bevaĝa-moĝonirini?

Deikara ĝenai Vereĝauka ĝena seĝuka befororini?”

³⁹ Ĝia na Iesu asi ĝevaĝa-moĝoniato anina tu, Isaia gabu tai ĝena toretore ai ma ekirato,

⁴⁰ “Barau na matari evaĝa-tufarito, ema nuĝari evei-mukunarito, korana matari na asi beĝene boĝeboĝe,

ema nuḡari ai asi beḡene tuḡamaḡi-faka ḡana.

Au ḡegu ai beḡe ḡenoḡoini,
benamo bavaḡa-namorini garina.”

⁴¹ Isaia moḡesi ekirato, korana ḡia na Iesu marevane e seḡukana baregona eḡita-guineato nai, benamo ḡia eguruḡa-iaḡiato.

⁴² Iuda ḡorikauna vereri vovoka na maki Iesu ḡevaḡa-moḡoniato, senaḡi Farisea tarimari gariri ḡeveito-ḡoi, be Iesu asi ḡekiraḡi-foforiato-ḡoi. Korana bema beḡe kiraḡi-foforiani nai tu, Farisea tarimari na rubu na beḡe tuḡu-vaḡirini garina.

⁴³ Korana mo Iuda vereri ḡeri ura baregona tu, tarimarima na beḡene vaḡa-raḡeri, a Barau na bene vaḡa-raḡeri tuḡamaḡina tu asi ḡeveiato-ḡoi.

Iesu ḡena guruḡa na tarimarima bekota-vinirini

⁴⁴ Iesu efararato, ekirato, “Au bevaḡa-moḡoniguni tarimana tu dia au evaḡa-moḡoniguni, senaḡi au etuḡuguto Barauna evaḡa-moḡoniani.

⁴⁵ Ema au eḡitaguni tarimana na tu au etuḡuguto Barauna eḡitaiani. ⁴⁶ Au tu mama, mai tanobara ḡana aiaḡomato, be au bevaḡa-moḡoniguni tarimana tu mukuna nuḡanai asi betanuni. ⁴⁷ Ma bema tarima ta na au ḡegu guruḡa eseḡaḡiani, senaḡi asi evaḡa-moḡoniani, au na mo tarima tu asi bakota-viniani. Korana au tu dia tanobara kota-vinina ḡana aiaḡomato. Asiḡina. Au tu tanobara vaḡa-maḡurina ḡana aiaḡomato. ⁴⁸ Au eruḡaguni ema au ḡegu guruḡa asi eḡabi-raḡerini tarimana, kota-vinina tarimana ta etanuni. Au na akiraḡirito guruḡari, moḡeri guruḡa na ḡia beḡea kota-viniani mo ḡaro magonai. ⁴⁹ Korana

au tu dia tauḡegu ḡegu maoro ai aguruḡani. Senaḡi Tamagu, au etuḡuguto Barauna, na evaḡa-naḡiguto au na kara guruḡana bana kiraḡia ema kamasi bana kiraḡia. ⁵⁰ Au ribagu, Tamagu ḡena guruḡa na tarimarima maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabini. Moḡa lorinai au na kara akiraḡirini guruḡari tu, kara dagara Tamagu na ekiraguni bana kiraḡiri etoni guruḡari moḡo.”

13

Iesu na ḡena mero kwakuri eḡuriḡirito

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona tu dori eḡabiato-ḡoi, benamo Iesu eribato, mai tanobara beiaḡuiani ma Tamana ḡenai bevaraḡeni ḡarona tu varau be-raḡasi. Mai tanobarai ḡena tarimarima ḡetanuto euravini-rakavarito, ma ḡena veuravini ḡeri ai tu asi edokoto, eiaḡoto mo magona.

² Iesu ma ḡena mero ḡesi lavilavi ḡaniḡanina ḡeḡaniato-ḡoi nuḡanai, Diabolo na Iudas Isakari-ota, Simona natuna, nuḡana eḡaniato, Iesu bene revaia ḡana. ³ Iesu ribana, Tamana na da-gara mabarari tu ḡia ḡena seḡuka gaburenai etorerito. Ema ribana maki, ḡia tu Barau ḡenana eiaḡomato, ema ma beḡenoḡoini Barau ḡenai; ⁴ benamo ḡaniḡani gabuna na evariḡisito, ḡena koudi ekoki-vaḡiato, benamo tauḡela eriḡoato. ⁵ Benamo naḡu ai nanu ebubuto, benamo ḡena mero kwakuri eḡuriḡirito, ma eriḡoato tauḡelana na tu edau-kaukaurito.

⁶ Kwakuri eḡuriḡi-iaḡomato mo, Simona Petero ḡenai eraḡasito, benamo Petero na ekira-iato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu au kwakugu

noḡuriḡia otoni?” ⁷ Iesu na evaḡa-veſeato, ekirato, “Maitoma au na kara aveiani veḡana tu asi otuḡamaḡi-fakaiani, senaḡi gabivau boribani.” ⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Asiḡi, au kwakugu ḡoi na tu asiḡina ḡinavaḡi boḡuriḡiani.” Iesu na evaḡa-veſeato, ekirato, “Bema au na ḡoi kwakumu asi baḡuriḡiani nai, ḡoi tu dia au ḡegu mero.” ⁹ Simona Petero ekirato, “Vereḡauka, dia kwakugu moḡo, senaḡi ḡimagu ema debagu maki.” ¹⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Efouni tarimana tauḡanina mabarana tu veiareva, be ḡia tu kwakuna moḡo beḡuriḡiani. Ḡomi mabarami tu veiareva, senaḡi sebona ta moḡo asi veiareva.” ¹¹ Iesu ma ribana deikara na ḡia berevaiani; moḡesina nai ekirato, “Dia mabarami veiareva.”

¹² Kwakuri eḡuriḡi-ḡosito murinai, ḡena dabuḡa baregona ma eveiato, ema eiaḡoto ḡena tanutanu gabunai ea tanu-tarito, benamo ekirarito, ekirato, “Au na ḡomi ḡemi ai kara baveia veḡana tauna korikori boḡo tuḡamaḡi-fakaia ba?” ¹³ Ḡomi na au ḡokiraḡiguni, ḡokirani ‘Vevaḡa-riba Tarimana’ ema ‘Vereḡauka’, mo tu moḡoni ḡokiraḡiguni, korana au tu moḡoni Vevaḡa-riba Tarimagu ema Vereḡauka. ¹⁴ Bema au ḡomi ḡemi Vereḡauka ema Vevaḡa-riba tarimagu na ḡomi kwakumi baḡuriḡiri nai, ḡomi maki tauḡemi fakami ai moḡo karomi tari kwakuri boḡono ḡuriḡiri. ¹⁵ Korana au na bavaḡa-ḡitami, be au na kara ḡomi ḡemi ai baveia veḡana, ḡomi na maki boḡono veia. ¹⁶ Au na ḡomi moḡoni akiramini, ḡauvei merona na ḡena vere asi bevanaḡiani, e vetuḡunaḡi merona na betuḡua tarimana asi bevanaḡiani. ¹⁷ Toma

maġġeri dagara mabarari ġomi na boġo ribari, bema boġo veirini nai tu boġo iakuni.

Iesu ġena mase ekiraġi-foforiato

¹⁸ Au na ġomi mabarami asi akiraġimini, au na aġabi-viriġirito tarimari tu au ribagu. Senaġi mai tu Buka Veaġa nuġanai ġetorerito guruġari beġene moġoni ġana: ‘Deikara au ġesi beredi baġa ġani-vegogoani tarimana tu, kwakuna gwadirina beġabi-vaisiani au ġegu ai.’ (Moġa anina tu, Iesu ma bekira-fitoġaiiani, benamo vaġi-masena dabarana beveiani). ¹⁹ Toma au na ġoirai beġe ġorani dagarari akira-varamini, be beġe ġorani nai tu boġono riba-maoro, (Barau na etuġuato) Tarimana tu Au. ²⁰ Moġoni akiramini, au na atuġuani tarimana eġabi-raġeani tarimana na tu au eġabi-raġeguni. Ma au eġabi-raġeguni tarimana na au etuġuguto tarimana, Barau, eġabi-raġeani.”

Iesu Iudas Isakariota na berevaiiani ekiraġiato

Mataio 26:20-25; Mareko 14:17-21; Luka 22:21-23

²¹ Iesu na maġġeri guruġa ekiraġirito murinai, nuġana evekwarāġi-baregato, benamo eguruġa-foforito, ekirato, “Akira-korikorimini, ġomi ta na tu au borevaguni.” ²² Benamo ġena mero ġeveġita-veġitato, asi ribari deikara ekiraġiato. ²³ Ġena mero vekaravari ai Iesu na eura-viniato-ġoi merona tu ġia ġenai evetabekauto. ²⁴ Ma Simona Petero na vetoġai moġo Ioane evaġa-guruġaiato, eurato, Iesu nedanaġia deikara eki-raġiani. ²⁵ Benamo (Iesu na eura-viniato-ġoi merona) Iesu ġenai ma evetabekauto, benamo

edanaġiato ekirato, “Vereġauka, mo tu deikara, ei?” ²⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au na beredi bafereiani, benamo ġia baviniani tarimana tu moġea.” Benamo Iesu na beredi efereiato, ma Simona natuna, Iudas Isakariota, eviniato.

²⁷ Iudas na mo beredi eġabiato, benamo Satani nuġanai eraka-ġurato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Kara ourani noveia tu novei-ġarimoġia.” ²⁸ Senaġi mo ġeġaniġani-vegogoto tarimari tu sebona ta maki asi eribato, karase nai Iesu na moġesi ekiraiato. ²⁹ Moġa nuġanai Iudas tu moni mauġa-mauġana eġita-ġauato-ġoi. Moġesina naima ġia kotari ġetuġamaġito, Iesu na tu bekiraia, vereko ai karakara ġeura-vinirini dagarari nea voiri, o asi ġeri-ġari tarimari dagara tari nea viniri ġetato. ³⁰ Iudas na mo beredi eġabi-raġeato murinai tu, asikauna mo numa na eraka-rosito. Mo tu varau eboġito.

Iesu Petero na bekira-ġuniġauani ekiraġiato

³¹ Iudas eraka-rosito murinai, Iesu ekirato, “Maitoma Tarimarima Natuna beġe vaġa-raġeani, ema Barau maki Natuna ġenana beġe vaġa-raġeani. ³² Bema Barau na Iesu bakunai vevaġa-raġe e mareva baregona beġabiani nai tu, Barau tauġena na maki tauġena ġena mareva baregona Tarimarima Natuna beviniani. Ma Barau na asikauna beviniani. ³³ Natugu, au ġomi ġesi tu asi bita tanu-maukani. Benamo ġomi na au ma boġo ġita-vetauguni. Au na Iuda tarimari avaġa-guruġarito ilailanai, ġomi maki mo guruġa sebona avinimini: Au aiāġoni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba. ³⁴ Taravatu guruġana

variġuna avinimini. Tarikakami ġesi boġono veuravini. Au na ġomi aura-vinimini ilailanai, ġomi maki tarikakami ġesi boġono veuravini. ³⁵ Bema ġomi tarikakami ġesi boġo veura-vinini nai, tarimarima mabarari beġe ribani, ġomi tu au ġegu mero.”

³⁶ Simona Petero na Iesu edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu aiġana oiaġoni?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au aiġana aiaġoni gabuna ġana, maitoma au murigu na tu asi boġo iaġomani, senaġi gabivau boġo iaġomani murigu na.” ³⁷ Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, kara dainai toma au ġoi murimu na tu asi baiaġosini riba? Au tu ġoi uramu ai ġegu maġuri batore-tariani, bamaseni.”

³⁸ Iesu na Petero evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi ġemu maġuri tu au uragu ai botore-tariani otoni? Akira-korikorimuni, kokoroku roġosi roġo bene goġi nuġanai, ġoi na au tu vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.”

14

Iesu tu dabara

¹ “Nuġami asi beġene raġe, ema asi boġono tuġamaġi-ġutuma. Barau boġono vaġa-moġonia, ema au maki boġono vaġa-moġonigu. ² Au Tamagu ġena numai daiġutu tu asisebo; bema asiġi nai tu, mai guruġa ġomi asi bara kira-varami: Au aiaġoni tu, ġomi ġemi gabu ta arovina-toreani. ³ Benamo aiaġoni, ġomi ġemi gabu barovina-toreani. Barovinatore-ġosiani vau, ma baġenoġoi-iaġomani, benamo ġomi baġori-iaġomini au ġesi

bita tanuni. Be au ainai batanuni gabunai, ġomi maki monai au ġesi bita tanuni. ⁴ Au baiaġoni gabuna dabarana tu ġomi ma ribami.”

⁵ Tomasi na ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġai tu asi ribama ġoi aiġana oiaġoni, ma dabara tu kamasi baġa ribaiani?” ⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Dabara tu au, e moġonina maki au, ema maġuri maki au. Tarima ta Tamagu ġenai dabara boruna na ta asi beiaġoni. Asiġina ġinavaġi. Au ġeguna moġo. ⁷ Bema moġoni au ġomi na ġoribaguto tu, au Tamagu maki ġoro ribaia. Ma toma vau ġoribaiani ema varau boġo ġitaia.”

⁸ Filipo na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, Tamara novaġa-ribama, be nuġama beġene genatari.” ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Filipo, au ġoi ġesi tu kai-veġata atanuto, ma ġoi na au tu roġosi roġo boro ribagu? Au eġitaguni tarimana na Tamagu eġitaiani. Ma ġoi tu kamasi nai okirani, ‘Tamara novaġa-ribama otoni?’ ¹⁰ Ġoi na asi ovaġa-moġoniani, au tu Tamagu nuġanai, ma Tamagu tu au nuġagu ai, ei? Au na ġomi avaġa-guruġamini guruġari tu dia au tauġegu ġegu maoro ai avaġa-guruġamini. Asiġina. Mai tu Tamagu, ġia tu nuġagu ai etanuni, ġia na ġena ġauvei eveirini. ¹¹ Au akirani, au tu Tamagu nuġanai atanuni ema Tamagu tu au nuġagu ai etanuni atoni nai tu boġono vaġa-moġonigu. Bema asiġina nai, mai veiġa aveirini ġoġitarini nai boġono vaġa-moġonigu.

¹² Moġoni akiramini, au evaġa-moġoniguni tarimana tu, au na aveirini veiġari, ġia na maki beveirini. Ema ġia na tu veiġa barego lelevaġiri

beveirini, au na aveirini veiḡari tu bevanaḡirini. Korana au tu Tamagu ḡenai ma aiaḡoni. ¹³ Ema au aragu ai karakara boḡo noḡirini tu, au na baveirini. Monana Tamagu beḡe vaḡa-raḡeani Natuna bakunai. ¹⁴ Au aragu ai kara boḡo noḡi-raḡerini dagarari mabarari tu, veiḡari au na baveirini.”

Iesu na Iauka Veaḡa ekiraḡi-toreato

¹⁵ “Bema ḡomi na au ḡoura-viniguni nai tu, au ḡegu taravatu guruḡari boḡo korana-iaḡirini. ¹⁶ Benamo au na Tamagu banoḡiani, bena ḡia na vevaḡa-kava tarimana ta ma bevinimini. Mo vevaḡa-kava tarimana tu ḡomi ḡesi betanu-vanaḡi vanaḡini. ¹⁷ Ḡia tu guruḡa moḡonina evaḡa-foforiani Iaukana. Ḡia tu tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari na asi beḡe ḡabi-raḡeani riba, korana asi ḡeḡitaiani ema asi ḡeribaiani. Senaḡi ḡia ḡomi tu ma ribami, korana ḡia tu ḡomi ḡesi ḡotanuni ema ḡomi nuḡami ai betanuni.

¹⁸ Au na ḡomi ḡereḡami gara noḡa asi ba-iaḡuimini. Au ma baḡenoḡoi-iaḡomani ḡomi ḡemi ai. ¹⁹ Tanobara tarimari na asi ma beḡe ḡitaguni ḡarona tu asi manaḡa, senaḡi ḡomi na tu boḡo ḡitaguni. Ḡomi tu au amaḡuri-taḡoni bakunai, be boḡo maḡuri-taḡoni. ²⁰ Mo ḡaro ai ḡomi boḡo ribani, au tu Tamagu nuḡanai atanuni, ema ḡomi au nuḡagu ai ḡotanuni, ema au ḡomi nuḡami ai atanuni. ²¹ Au ḡegu taravatu guruḡari eḡabi-raḡerini ema ekorana-iaḡirini tarimana na tu au eura-viniguni. Ema au eura-viniguni tarimana tu au Tamagu na maki beura-viniani. Au na

maki baura-viniani ema au tauḡegu ḡia ḡenai havevaḡa-foforini.”

²² Iudas, dia Iudas Isakariota, na ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, kamasi nai ḡoi tauḡemu ḡai ḡemai tu bovevaḡa-foforini, senaḡi tanobara ḡenai tu asiḡina?” ²³ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Au eura-viniguni tarimana na au ḡegu vevaḡa-riba bekorana-iaḡiani. Benamo au Tamagu na mo tarima beura-viniani. Benamo tauma ruarua baḡa iaḡoni ḡia ḡenai, bena ḡia ḡesi baḡa tanuvanaḡi vanaḡini. ²⁴ Au asi eura-viniguni tarimana tu, au ḡegu guruḡa asi ekorana-iaḡirini. Mai guruḡa ḡoseḡaḡirini tu dia au ḡegu, senaḡi Tamagu ḡena; au tu ḡia na etuḡuguto.

²⁵ Ḡomi ḡesi roḡo atanuni nuḡanai, maiḡeri guruḡa ḡomi akira-varamini. ²⁶ A ḡomi vaḡa-kavami tarimana tu Iauka Veḡa. Ḡia tu au aragu ai Tamagu na betuḡu-iaḡomaiani. Ḡia na dagara mabarari bevaḡa-ribamini, ema au na kara akiraḡirito dagarari, ḡemi tuḡamaḡi ai ma bevaḡa-fofori ḡenoḡoirini. ²⁷ Maino ḡomi ḡesi mai aiaḡuiani. Mai tu au ḡegu maino ḡomi avinimini. Ema mai maino au na ḡomi avinimini tu, dia tanobara tarimari na ḡomi ḡevinimini kavana avinimini. Nuḡami asi beḡene raḡe e asi boḡono tuḡamaḡi-ḡutuma ema asi boḡono gari. ²⁸ Au baguruḡa boḡo seḡaḡia, au bakira, ‘Au tu araka-ḡerevaḡini, senaḡi ma baḡenoḡoi-iaḡomani ḡomi ḡemi ai.’ Bema au boḡoro ura-vinigu nai tu, Tamagu ḡenai aiaḡoni, be ḡoro iaku, korana au Tamagu tu iaru-korokoro, au iata-raḡegu ai. ²⁹ Mai veiḡa tu roḡosi roḡo bere ḡora nuḡanai

akira-varamini. Be mai veiġa befoforini nai, boġono vaġa-moġonigu. ³⁰ Au ġomi ġesi asi bita guruġa-guruġa maukani, korana mai tanobara eġori-kauani verena, Satani, tu dori eraġasini. Ġia tu asi kokorena, be au ġegu ai kara ta asi beveiani. ³¹ Senaġi mai tanobara tarimari beġene riba, au na Tamagu aura-viniani. Ema au tu Tamagu na ekiraġiato ilailanai aveini.

Be ġovariġisi, mai gabu na siraka-veġita.”

15

Vine ema legana

¹ “Au tu vine ġauna korikori, ma au Tamagu tu vine tavoġana ġauvei-iaġina tarimana. ² Vine legari au ġegu ai kafakau dagarari, asi ġeġwani legari tu, ġia na ebasi-vaġirini; ma lega mabarari ma ġwari tu, ġia na eiarevarini, beġene ġwawovoka uranai. ³ Ġomi tu varau boġo iareva-ġosi. Mo guruġa avinimito moġeri na beġe iarevami. ⁴ Au ġegu ai boġono kafakau, be au maki ġomi ġemi ai kafakau-taġo bana tanu. A vine legana ta ġereġana moġo nai tu asi beġwani, senaġi vine ġauna ġenai bekafakau-taġoni vau beġwani. Ġomi maki moġesi, bema au ġesi asi boġo sebonani nai, ġwaġwami ta asi bevetoreni.

⁵ Au tu vine, a ġomi tu lega. Au ġegu ai bekafakauni, au ġia ġenai bakafakauni kavana, tarimana tu ġwaġwana asisebo bevetoreni. Bema au boġo iaġuiguni nai, dagara ta asi boġo veiani. ⁶ Au ġegu ai asi ekafakauni tarimana tu, vine ġauna legana noġa beġe ġabiani, ma beġe fi-toġaiiani, benamo bea kaukauni. Mo ġau legari

kakorori tu ġeġabi-vegogorini, benamo karavai ġefiu-raġerini, benamo ġegaburini. ⁷ Bema ġomi au ġegu ai boġo kafakauni o au ġesi boġo sebonani, ma au ġegu guruġa ġomi ġemi ai betanuni nai tu, kara ġoura-vinirini dagarari boġo noġini tu, ġemi noġinoġi dagarari boġo ġoitaġorini. ⁸ Bema ġwaġwami asisebo asisebo beġe vetoreni nai tu, tarimarima na au Tamagu ġevaġa-raġeani, ema ġomi maki au ġegu mero korikori ai boġo iaġoni.

⁹ Tamagu na au eura-viniguni ilailanai, au na ġomi maki aura-vinimini. Vanaġivanaġi au ġegu veuravini nuġanai boġono tanu. ¹⁰ Bema au ġegu taravatu guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu au ġegu veuravini nuġanai boġo tanuni, ilailana au Tamagu ġena taravatu guruġari akorana-iaġirini, benamo ġia ġena veuravini nuġanai atanuni kavana. ¹¹ Au na maiġeri guruġa ġomi bavinimi anina tu, au ġegu iaku ġomi nuġami ai bene tanu, be ġomi maki nuġami iaku na beġene vonuvonu-raġe. ¹² Au ġegu taravatu guruġana tu maiġa, tauġemi fakami ai karomi ġesi boġono veuravini, au na ġomi aura-vinimini kavana. ¹³ Ma ġena veuravini barego lelevaġina tarimana tu, karona urari ai ġena maġuri gwaina asi eġabiani, etore-tariani. Ma ġena veuravini barego tarimana korikori tu moġa, ma boruna ta tu asiġina maia. ¹⁴ Bema au na kara akiramini veġari boġo veirini nai, ġomi tu au ġatagu. ¹⁵ Au na ġomi tu vetuġunaġi-iaġovini tarimami asi ma bakiraġimini, korana vetuġunaġi-iaġovini tarimana na ġena vere na kara eveiani, ġia tu asi ribana. A ġomi tu

ġata batoni, korana au Tamagu ġenana kara aseġaġirito dagarari mabarari tu, ġomi varau avaġa-ribamito. ¹⁶ Ġomi na au asi ġoġabi-viriġiguto, senaġi au na ġomi aġabi-hidimito, ema avaġa-ruġamito boġono iaġo, ġwaġwami boġono vaġa-ġorari, ma moġeri tu namo moġo beġene tanu-vanaġi vanaġi. Moġesina tu karakara ġoura-vinirini dagarari au aragu ai Tamagu boġo noġiani tu, Tamagu na bevinimini. ¹⁷ Au ġegu taravatu guruġana ġomi avinimini tu maiġa, karomi ġesi boġono veuravini.”

Tanobara tarimari na Iesu ġena mero ġeiau-rakava vinirito

¹⁸ “Bema tanobara tarimari na beġe iau-rakava vinimini nai, boġono riba, au tu ġeiau-rakava vini-guineguto. ¹⁹ Bema ġomi tanobara ġena tarimarima roġo ġoro tanu tu, tanobara tarimari na beġere ura-vinimi, korana ġomi tu ġia ġeri tarimarima bene. Senaġi ġomi tu dia tanobara ġena tarimarima. Asiġina. Ġomi tu varau aġabi-viriġimito, ma tanobara maġurina nuġana na aġabi-vaġimito. Moġa lorinai tanobara tarimari na ġeiau-rakavamini. ²⁰ Akiramito guruġana boġono tuġamaġi-taġoa: ‘Vetuġunaġi merona na etuġu-naġiani tarimana asi bevanaġiani.’ Bema au ġevaġa-midigu midiguguto, ġomi maki beġe vaġa-midigu midigumini. Bema au ġegu guruġa ġekorana-iaġirito, ġomi ġemi guruġa maki beġe korana-iaġirini. ²¹ Ġia na maiġeri veġa asi namori mabarari ġomi ġemi ai beġe veirini tauna korikori tu, ġomi na au aragu ġokorana-iaġiani nai; korana au etuġuguto Barauna ġia tu asi ribari. ²² Bere au

asi bara iaḡoma, ma asi bara guruḡa-viniri, ḡia tu asi ḡeri rakava. Senaḡi ḡia maitoma ḡeri rakava na tu asi ḡeri raga-maḡuri dabarana. ²³ Au eiaurakavaguni tarimana na au Tamagu maki eiaurakavaiani. ²⁴ Bere au na nuḡa-farevaḡi veiḡari, tarima tari na roḡosi roḡo beḡene veiri dagarari, ḡia vefakari ai asi bara veiri, ḡia tu asi ḡeri veirakava. Senaḡi maitoma ḡia na moḡeri nuḡa-farevaḡi veiḡari tu beḡe ḡitari, ma nuḡanai ḡia na au ma Tamagu ḡesi tauma ruarua tu ḡeiau-rakavamani. ²⁵ Senaḡi maiḡeri veiḡa ḡeḡorani korana tu, taravatu nuḡanai ḡetoreato guruḡana bene moḡoni ḡana. Mo guruḡa tu iniḡesi ekirani: ‘Au tu ḡeiau-rakava-kavaguto moḡo, asi korana tai.’

²⁶ Vevaḡa-kava Iaukana tu beiaḡomani. Ḗia tu guruḡa moḡoniri kiraḡi-kiraḡiri Iaukana, Tamagu ḡenana beiaḡomani. Au na ḡomi ḡemi ai batuḡuani, Tamagu sevinai batanuni nai tu. Ḗia na au bema kiraḡi-foforiguni. ²⁷ Ḗomi na maki au roḡo boḡono kiraḡi-foforigu, korana ḡomi tu au ḡesi tatanuni tovotovona na veḡata bene.”

16

¹ “Au na maiḡeri guruḡa akira-varamini, korana asi aurani ḡemi veḡabidadama na boḡono raka-veḡita. ² Iuda tarimari ḡeri rubu na beḡe tore-veḡitamini. Aba, ḡarona mani eiaḡomani, tau ta na bevaḡi-masemini nai tu, ḡia maboru bekirani, ḡia tu Barau vetuḡunaḡina eiaḡo-viniani. ³ Maiḡeri veiḡa ḡomi ḡemi ai beḡe veirini korana tu ḡia na au Tamagu asi ḡeribaiato, ema au maki asi ḡeribaguto. ⁴ Senaḡi au na maiḡeri guruḡa tu

nakiravara-guinemi. Be ġoirai vau tarimarima na veiġari ġemi ai beġea veirini nai, maiġeri guruġa bakira-varami boġono tuġamaġiri.

Iauka Veaġa ġena ġauvei

Tovotovonai au tu roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi naima, maiġeri guruġa ġemi asi akiraġirito. ⁵ Senaġi toma tu etuġu-mariġoguto Barauna ġenai ma aġenoġoi-iaġoni, ma ta na tu asi odanaġiguni, ‘Ġoi tu aiġana oiaġoni?’ asi otoni. ⁶ Ġomi tu maiġeri guruġa bakira-varami nai, nuġami ġevewaraġini e ġetaġitaġini. ⁷ Senaġi moġoni akiramini, mai tu ġomi ġemi namo uranai ġomi vekaravami na araka-ġerevaġini, arakani. Korana tu bema au asi barakani nai, vevaġa-kava Iaukana ġemi ai asi beiaġomani. Senaġi bema au baiaġoni nai tu, ġemi ai batuġu-iaġomaiani. ⁸ Ma ġia beiaġomani nai, mai tanobara tarimari ġeri vei-rakava ma Barau ġena vei-iobukaiobuka ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini aniri bevaġa-fofori ginikaurini. ⁹ Ġeri vei-rakava tauna korikori tu, au asi ġevaġa-moġoniguni. ¹⁰ Barau ġena vei-iobukaiobuka tauna korikori tu maiġa, au tu Tamagu ġenai aiġoni, be asi ma boġo ġita-ġenoġoiguni. ¹¹ Ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini anina tu maiġea, mai tanobara verena tu varau ekota-viniato.

¹² Dagara vovoka roġo aurani nakira-varami, senaġi mabarari maitoma tu asi ilaila boġo tuġamaġi-fakarini e asi boġo ġabi-raġerini. ¹³ Senaġi guruġa moġoni Iaukana beiaġomani, ġia na vau ġomi beġori-kaumini, benamo guruġa moġoniri boġo ribarini. Korana ġia tu dia tauġena

ġena tuġamaġi guruġari bekiraġirini. Asiġina. Ġia tu au ġeguna beseġaġini guruġari moġo bekiraġirini. Ema gabivau beġe ġorani dagarari bekiravara-guinemini. ¹⁴ Ġia na au bevaġa-raġeguni, korana au ġeguna beġabirini guruġari ġomi bekira-varamini. ¹⁵ Au Tamagu ġena dagara mabarari tu au ġegu. Moġesi naima au bakira, ‘Ġia na au ġeguna beġabirini guruġari ġomi bekira-varamini.’”

“Ġemi nuġa-midigumidigu tu iaku verere ai beġe iaġoni”

¹⁶ “Ġaro asi manaġa nuġanai, ġomi na au asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi manaġa murinai tu, ma boġo ġitaguni. [Korana au tu Tamagu ġenai aiaġoni.]” ¹⁷ Benamo ġena mero kotari tauġeri vefakari ai moġo ġeguruġa-guruġato, ġekirato, “Mai ġia na tu kara ekiraġiani, ekirani, ‘Ġaro asi manaġa nuġanai au asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi manaġa murinai tu ma boġo ġitaguni,’ e ma ekirani, ‘Korana au tu Tamagu ġenai aiaġoni?’” ¹⁸ Moġesina naima ġekirato, “Mai ġia na tu kara ekiraġiani, ekirani, ‘Ġaro asi manaġa’ etoni? Ġita asi taribani ġia na tu kara ekiraġiani!”

¹⁹ Iesu eribato, ġena mero ġeri ura tu ġedanaġia ġetato-ġoi, naima ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi tu tauġemi ġereġami au na kara baki-raġia vedare-mutukana ġoveini ei? Au bakira, ‘Ġaro asi manaġa nuġanai asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi manaġa murinai tu ma boġo ġitaguni,’ basi anina ġovetauani? ²⁰ Moġoni akiramini, ġomi tu boġo taġini e boġo taġi-vanoro vanoroni, senaġi tanobara tarimari tu beġe iakuni, beġe

verereni. Ĝomi tu boĝo nuĝa-midigu midiguni, senaĝi ĝemi nuĝa-midigumidigu tu iaku verere ai beĝe iaĝoni. ²¹ Vavine ta mero nevaĝa-maĝuria ĝana tu, emidigumidiguni, korana ĝena ĝabi aoana eraĝasini. Senaĝi mero emaĝurini nai, ĝenai mo midigumidigu tu etuĝa-rekwaiani, korana mero ta tanobarai varau bevaĝa-maĝuria iakunai. ²² Ĝomi maki moĝesina: Toma tu ĝonuĝa-midigu midiguni, senaĝi au na ma baĝita-ĝenoĝoimini, be ma boĝo iakuni. Ma tarima ta na ĝomi ĝemi mo iaku tu asi ilaila ĝemina ma beĝabi-veĝitaiani.

²³ Ma mo ĝaro ai ĝomi na au dagara ta asi ma boĝo noĝiguni. Moĝoni akiramini, au aragu ai karakara boĝo noĝirini dagarari mabarari, au Tamagu na bevinimini. ²⁴ Beiaĝoma mo initoma, ĝomi na au aragu ai dagara ta roĝosi roĝo boĝoro noĝia. Au aragu ai boĝono noĝi-raĝe, be boĝono doĝari; benamo nuĝami iaku na beĝene vonuvonu-raĝe.”

Iesu na tanobara ĝena seĝuka evaĝa-ketoato

²⁵ “Maĝeri guruĝa au na ĝomi ĝemi tu barabore ai akiraĝirini, senaĝi ĝaro ĝoirai tu barabore ai asi ma bavaĝa-guruĝamini. Goirai vau au Tamagu varina tu ĝemi bakiraĝi-fofori ginikauani. ²⁶ Mo ĝaro beraĝasini nai, ĝomi tu au aragu ai boĝo noĝinoĝini. A au tu asi akirani, au na ĝomi urami ai Tamagu banoĝiani; ²⁷ korana Tamagu tauĝena na ĝomi eura-vinimini. Ĝomi eura-vinimini, korana ĝomi na au ĝoura-viniguni, ema ĝovaĝa-moĝoniguni, au tu Barau ĝenana

aiagōmato. ²⁸ Au tu Tamagu sevina na mai tanobara gāna amariḡoto. Ma toma tu mai tanobara aiaḡuiani, Tamagu ḡenai ma aḡenoḡoi-iaḡoni.”

²⁹ Ġena mero na ḡevaḡa-guruḡaiato, ḡekirato, “Oḡitaiani, toma ḡoi tu oguruḡa-fofori ginikauni, asī oguruḡa-baraboreni. ³⁰ Toma ḡai ḡama ribakorikorini, ḡoi tu dagara mabarari ma ribamu. Tarima ta na nedanaḡimu betoni vedanaḡina maki, ḡoi na tu boriba-guineani. Moḡa lorinai ḡavaḡa-moḡonimuni, ḡoi tu moḡoni Barau ḡenana oiaḡomato.”

³¹ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Mai vau ḡovaḡa-moḡoniguni, ei? ³² Moḡoni, ḡarona mani eiaḡomani, varau beraḡasi, ḡomi tu boḡo ragarovorovoni, tata ḡemi ura ragana boveini, benamo au tu ḡereḡagu boḡo iaḡui-momoraḡiguni. Senaḡi au tu dia ḡereḡagu, korana Tamagu tu au sevigū ai. ³³ Au aurani, au ḡegu ai boḡono kafakau, be au ḡegu ai maino boḡono ḡabi uranai, au na maiḡeri guruḡa ḡomi bakira-varami. Mai tanobarai ḡotanuni nai, midigumidigu boḡo ḡoitaḡoani. Senaḡi boḡono kokore! Au na tanobara ḡena seḡuka avaḡa-ketoato.”

17

Iesu ḡena ḡuriḡuri

¹ Iesu moḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, egagarāḡeto, guba eḡitaiato, benamo ekirato, “Tamagu, horana tu maiḡa. Natumu marevana baregona novaḡa-foforia, be Natumu na ḡoi marevamu baregona maki bene vaḡa-foforia. ² Korana ḡoi na maoro ḡia oviniato, tarimarima mabarari

ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu. Be ġoi na ġia oviniato tarimari mabarari maġuri vanaġivanaġi bene viniri. ³ Maġuri vanaġivanaġi tu maiġa: Maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani tarimari mabarari beġene riba, Barau moġonimu tu ġoi sebomu kwariġutu moġo, ema Iesu Keriso beġene ribaia. Iesu Keriso tu ġoi na otuġuato tanobara ġana. ⁴ Au na ġoi tanobarai bavaġa-raġemu. Ġoi na oviniguto bana veia otato ġauveina varau bavaġa-koria. ⁵ Tama, tanobara roġosi bere vesina ema au maki roġo ġoi ġesi atanuto-ġoi nuġanai, au ġegu ai tu mareva baregona etanuto-ġoi. Toma aurani, mo mareva ġoi tauġemu ġoiramu ai ġegu ai novaġa-foforia.”

Iesu ġena mero ġeri eġauġauto

⁶ “Tanobara maġurina nuġana na oġabi-vaġirito, benamo oviniguto tarimari ġeri ai ġoi tu avaġa-foforimuto. Moġeri tu ġoi ġemu tarimarima, ġoi na au oviniguto. Ma ġia na ġoi ġemu guruġa ġekorana-iaġiato. ⁷ Toma ġia beġe riba, ġoi na oviniguto dagarari mabarari tu ġoi ġemuna moġo ġeiaġomato. ⁸ Korana ġoi na oviniguto guruġari mabarari akiravararito. Ġia na mo guruġa mabarari ġeġabi-raġerito, ma ġeriba-maoroto, au tu ġoi sevimu na aiaġomato. Ema ġevaġa-moġoniani, au ġoi na otuġu-iaġomaguto.

⁹ Au tu ġia ġeri aġuriġurini. Au tu dia mai tanobara maġurinai ġetanuni tarimari ġeri aġauġauni. Senaġi au oviniguto tarimari ġeri aġauġauni, korana ġia tu ġoi ġemu tarimarima. ¹⁰ Au ġegu tarimarima mabarari tu ġoi ġemu tarimarima. Ema

ġoi ġemu tarimarima mabarari tu au ġegu tarimarima. Ema ġia ġerina au aragu evaraġeni, korana au ġegu mareva baregona ġevaġa-foforiani. ¹¹ Au tu ġoi ġemu ai aiaġosini, mai tanobarai asi batanu-rovagġini. Senaġi ġia tu tanobarai roġo beġe tanuni. Tamagu Veaġamu, ġoi na au oviniguto tarimari ġoi aramu seġukana na bono ġitaġauri. Be ġia mabarari beġene sebona, ġita taura ruarua kavana. ¹² Au tanobarai roġo ġia ġesi atanuto-ġoi nuġanai, ġoi aramu seġukana na ġia anariġaurito-ġoi. Ġoi na au oviniguto tarimari tu aġitaġau-ginikaurito, be ta asi erekwarekwato; bene rekwarekwa tauna moġo, moġoni erekwarekwato, Buka Veaġai ġetoreato guruġana vaġa-moġonina ġana.

¹³ Senaġi toma au tu ġoi ġemu ai aiaġosini. Au tu roġo tanobarai maiġegu nuġanai, maiġeri guruġa bakiraġiri, au ġegu iaku e verere na ġia nuġari bene vaġa-vonuvonu raġeri ġana. ¹⁴ Ġoi ġemu guruġa au na ġia varau avinirito. Ma tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na ġeiaurakavarini, korana ġia toma tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁵ Au tu dia ġia mai tanobara na bono ġabi-vaġiri ġuriġurina aveini. Senaġi anoġimuni, bono nariġauri, be Tarima Rakavana, Satani, na asi bene ġabiri atoni. ¹⁶ Ġia tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁷ Ġoi ġemu guruġa moġonina na novaġa-veaġari; ġoi ġemu guruġa tu moġoni. ¹⁸ Ġoi na tanobara maġurinai ġetanuni tarimari fakari ai au otuġu-toġaguto ilailanai, au na ġia

maki tanobara maḡurinaĩ roḡo ḡetanuni tarimari vekaravari ai batuḡu-toḡari. ¹⁹ Ġia urari ai au tauḡegu avevaḡa-veaḡani, be ḡia maki beḡene veaḡa-korikori.”

Iesu eḡuriḡurito veḡabidadama tarimari mabarari ḡeri

²⁰ “Au tu dia ḡia ḡena mero ḡereḡari ḡeri moḡo aḡauḡauni. Asiḡi. Au tu ḡia na vari beḡea fiuani nai, au beḡe vaḡa-moḡoniguni tarimari mabarari maki ḡeri aḡuriḡurini. ²¹ Be ḡia mabarari sebonai beḡene iaḡo, Tama, ḡoi au nuḡagu ai otanuni ema au ḡoi nuḡamu ai atanuni ilailana. Moḡesi kavana au aurani, ḡia maki beḡene sebona moḡo, ma ḡita nuḡarai beḡene tanu, be tanobara maḡurinaĩ roḡo ḡetanuni tarimari beḡene riba, au tu ḡoi na otuḡu-mariḡoguto. ²² Ġoi na au mareva baregona oviniguto dagarana ḡia avinirito, ḡia sebonai beḡene iaḡo uranai, be ḡita taura ruarua sebona kavana, ḡia maki beḡene sebona. ²³ Au ḡia nuḡari ai, ma ḡoi au nuḡagu ai, be ḡia maki beḡene sebona-kwariḡuto korikori. Benamo monana tanobara maḡurinaĩ roḡo ḡetanuni tarimari beḡene riba, au tu ḡoi na otuḡu-iaḡomaguto, ema beḡene riba maki, ḡoi na ḡia oura-vinirini au oura-viniguni kavana.

²⁴ Tama, au ḡegu ura baregona tu, au ainai batanuni, au oviniguto tarimari maki au ḡesi, be monai baḡana tanu, be au mareva baregona oviniguto marevana beḡene ḡitaia. Mo mareva oviniguto, korana au ḡoi na tu tanobara roḡosi roḡo boro veia nuḡanai veḡata oura-viniguto.

²⁵ Tamagu o, ḡoi tu vei-iobukaiobuka Baraumu,

tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari na ḡoi asi ḡeribamuto. A au na tu ḡoi aribamuto, ema au ḡegu mero maiḡeri tu beḡe riba, au tu ḡoi na otuḡu-mariḡoguto. ²⁶ Ḡoi aramu ḡia akiravararito, e roḡo bakiraḡi-foforiani. Korana monana au oura-viniguni veuravinina ḡia nuḡari ai betanuni, ema au maki ḡia nuḡari ai batanuni.”

18

Iesu tuari tarimari na ḡeḡabiato

¹ Iesu na mo ḡauḡau ekiraḡi-ḡosiato murinai, ḡena mero ḡesi ḡerakato. Ḡeiaḡoto, Kidron ḡarukana na ḡeraka-vanaḡito, reke ta ḡana. Monai tu vamoka ta, ma ḡena mero ḡesi mo vamoka nuḡana na ḡeraka-toḡato. ² Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki mo gabu tu ma ribana, korana Iesu ma ḡena mero ḡesi monai ḡaro vovoka ḡetanu-vegogoto-ḡoi. ³ Moḡesina naima Iudas na Roma vetari tarimari e Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari tari eḡoririto. Mo Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari tu Rubu Veaḡa vereri baregori e Farisea tarimari na ḡetuḡurito. Benamo mo vamoka ḡana ḡeiaḡoto, ma tosiri, ma lamefari, ema ma ḡeri vetari farefareri. ⁴ Iesu tu ribana guine, ḡia ḡenai kara beḡe ḡorani dagarari mabarari, naima eiaḡoto seviri ḡana, benamo edanaḡirito, ekirato, “Ḡomi na tu deikara ḡovetauani?”

⁵ Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Iesu, Nasareta tarimana.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au.” Ma Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki ḡia ḡesi monai ruḡataḡo. ⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au,” etato nai,

ġia mabarari ġeruġa-ġenoġoito, benamo tano ai ġeketo-tarito. ⁷ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoiritto, ekirato, “Ġomi na tu deikara ġovetauani?” Benamo ġia ġekirato, “Iesu, Nasareta Tarimana.” ⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au na bakirami, tarimana tu au. Bema ġomi tu au moġo ġovetauguni nai, maġeri tarima ġotuġuri, ġeraka.” ⁹ Moġesi ekirato, korana ġia ġena guruġa tovotovonai eki-raġiato guruġana bene moġoni ġana, ekirato, “Au oviniguto tarimari tu sebona ta maki asi avei-rekwa-rekwaiato.”

¹⁰ Ma nuġanai Simona Petero ġimanai tu vetari baġana ta. Mo vetari baġana einu-vaġiato, edaveato, benamo Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi-iaġovini tarimana seġana aroribana ebasi-vaġiato. Mo vetuġunaġi-iaġovini tarimana arana tu Malko. ¹¹ Benamo Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi na mani vetari baġana faosinai noġura-toġaia! Au Tamagu na bevinigu midigumidigu bedina tu asi bana niua, ei?”

Iesu Anas ġenai ġeġori-iaġoato

¹² Benamo vetari tarimari ma ġorikaure tarimana ema Iuda tarimari ġeri Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari na Iesu ġeġabiato, benamo ġebarubaruato, ¹³ benamo Anas ġenai ġeġori-iaġo guineato, korana Anas tu Kaiafas ġena taġama. Kaiafas na Anas natuna vavinena eġaraġoato. Kaiafas tu Rubu Veaġa verena baregona mo laġani ai. ¹⁴ Kaiafas na Iuda tarimari esisibavirinirito, ekirato, “Namona tu tarima sebona ta moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-70; Mareko 14:66-68; Luka 22:55-

57

¹⁵ Simona Petero e Iesu ġena mero ta na tu Iesu ġeraka-ġiuato. Rubu Veāġa verena baregona tu ma ribana, mo Iesu ġena mero moġa. Moġesi nai ġia maki Iesu ġesi evaġa-rakatoġa sebonaiato, Rubu Veāġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai Kota gabunai. ¹⁶ Senaġi Petero tu ġatama-boka murikanai moġo eruġato. Ma mo Iesu ġena mero, Rubu Veāġa verena baregona na eribaiato merona, ma eġenoġoito, benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona ea vaġa-guruġaiato, ma Petero eġori-toġaiato. ¹⁷ Benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona na Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi maki mai tarima ġena mero ta, ene?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.” ¹⁸ Mo gabu faraka na eġabiato, be vetuġunaġi-iaġovini tarimari ema Rubu Veāġa ġitaġauna tarimari na tu karava ta ġetutuato. Benamo mo karava ġeruġa-ġeġeraġiato, ġevetunuto-ġoi. Petero maki ġia seviri ai eruġato ma evetunuto-ġoi.

Rubu Veāġa verena baregona na Iesu edanaġiato

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Luka 22:66-

71

¹⁹ Mo horai tu Rubu Veāġa verena baregona na Iesu edanaġiato, Iesu ġena mero e ġena vevaġa-riba evedanaġi-iaġirito. ²⁰ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Au tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai aguruġa-foforito. Au tu vanaġivanaġi Iuda tarimari ġeri rubu ai ema Rubu Veāġa nuġari ai

avevaḡa-ribato-ḡoi, ma Iuda tarimari ḡema-raka-vegogoni gaburi ai, au asi aguruḡa-vekuretoḡato. ²¹ Kara dainai au odanaḡiguni? Mo au aguruḡato ḡeseḡaḡiguto tarimari noa danaḡiri, ḡia ma ribari au na kara akiravara-vinirito.”

²² Iesu moḡesi eguruḡato nai, Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimana ta ḡia sevinai eruḡa-taḡoto-ḡoi, monana Iesu ḡoirana eforo-bubuḡauato. Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ḡoi mai Rubu Veaḡa verena baregona tu maniḡesi ovaḡa-guruḡaiani?”

²³ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Bema au na guruḡa rakavana ta bakiraḡia nai, nokiraḡia, kamara guruḡa rakavana! Senaḡi bema au tu baguruḡa-korikori, kara dainai boforogu.”

²⁴ Benamo Anas na Iesu roḡo varo na barubaru Rubu Veaḡa verena baregona Kaiafas ḡenai etuḡu-iaḡoato.

Petero na Iesu ma ekira-ḡuniḡau ḡenoḡoiato

Mataio 26:71-75; Mareko 14:69-72; Luka 22:58-

62

²⁵ Simona Petero tu roḡo ruḡataḡo karavai evetunuto-ḡoi. Benamo karava sevinai ḡeruḡa-vegogoto tarimari na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ḡoi maki ḡia ḡena mero ta, ene?” Petero evekira-ḡuniḡauto, ekirato, “Asiḡina, au tu asiḡi.”

²⁶ Rubu Veaḡa verena baregona ḡena vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana ta tu mo Petero na seḡana ebasi-vaḡiato tarimana garagarana ta, ḡia ekirato, “Au atuḡamaḡini tu, ḡoi maki ḡia ḡesi mo vamoka nuḡanai aḡitamuto banaḡu, ene?” ²⁷ Petero ma evekira-ḡuniḡau ḡenoḡoito, ma nuḡanai asikauna tu kokoroku egoḡito.

Iesu Pilato ġoiranai

Mataio 27:1-2 ema 27:11-14; Mareko 15:1-5; Luka 23:1-5

²⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu Kaiafas sevina na ġeġori-iaġoato Roma ġeri gavana ġena numa barana ġana. Mo tu varau ekini-mama mamato-ġoi. Ma Iuda tarimari tu asi ġeurato, Roma ġeri gavana ġena numai beġene raka-toġa, korana ġekirato, veiareva, asi rakavari, beġene tanu. Ġia ġeri ura tu Pasova o mase aneruna na Isaraela tarimari evanaġirito moġo asi evaġirito verekona beġene ġania veġata. ²⁹ Benamo Pilato ġeri ai eraka-rosito, benamo ekirato, “Mai tarima boġo ġabi-iaġomaia ġena kerere korana tu kara?” ³⁰ Ġia na ġevaġa-veġeato, ġekirato, “Bema ġia veiġa rakavari asi bere vei nai tu, ġoi ġemu ai asi baġara ġabi-iaġomaia.” ³¹ Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Ġoġabia, ma ġoġori-iaġoa, benamo ġemi taravatu ekirani ilailanai ġoa vaġa-kotaia.” Moġesi naima Iuda tarimari na Pilato ġekiraiato, ġekirato, “Ġai ġema taravatu na tu maoro asi evinimani, tarima ta baġana vaġi-masea.” ³² Maiġa eġorato anina tu, Iesu na ġia aiġesina bemaseni ekiraġiato guruġana bene moġoni ġana.

³³ Benamo Pilato numa barana ġana ma erakatoġa-ġenoġoito, bena Iesu ekeaiato, ma edanaġiato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere ba?”

³⁴ Iesu na evaġa-veġeato, ekirato, “Ġoi manġesi au okiraġini tu tauġemu nuġamu siga moġo oguruġani ba tarima tari na beġe kira-varamu guruġana.” ³⁵ Pilato evaġa-veseto, ekirato, “Be, au tu Iuda tarimagu, ei? Ġoi tu ġemu tanobara

tarimari na ema Rubu Veāga vereri na beḡe ḡabi-iaḡomamu, au beḡema vinigu. Ġoi tu kara kererena oveiato?” ³⁶ Iesu na evaḡa-veſeato, ekirato, “Au ḡegu Basileia tu dia mai tanobara dagarana. Bere au ḡegu Basileia mai tanobara nuḡanai bere vetore e bere ruḡa nai tu, au ḡegu vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimari ḡere varigisi, Iuda tarimari ḡesi ḡere vevaḡi, ma tarima ta maki asi bere ilaila, Iuda tarimari ḡimari ai bere toregu. Senaḡi au ḡegu Basileia tu dia mai tanobara nuḡanai eruḡani.” ³⁷ Pilato na moḡesina naima Iesu edanaḡiato, ekirato, “Be ḡoi tu vere ba?” Iesu evaḡa-veſeto, ekirato, “Ġoi okirani au vere otoni tu moḡoni oguruḡani. Au tanobarai ama maḡurito tauna korikori, guruḡa moḡonina bana vaḡa-foforia ḡana. Guruḡa moḡoninai ḡetanuni tarimari mabarari na au garogu tu ḡeseḡaḡiani.” ³⁸ Pilato ekirato, “Guruḡa moḡonina tu kara?”

Iesu bene mase guruḡana

Mataio 27:15-31; Mareko 15:6-20; Luka 23:13-25

Moḡesi eguruḡato murinai, ma eraka-rosito Iuda tarimari ḡeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Au na mai tarima ḡenai rakava ta tu asi badoḡaria. ³⁹ Senaḡi ḡomi ḡemi veiḡa ta tu iniḡesi, Pasova verekona ḡaronai, dibura tarimana ta bana tuḡu-vaḡia. Be ḡomi ḡourani tu, ḡemi Iuda tarimari ḡeri vere natuḡu-vaḡia, ba?” ⁴⁰ Benamo ḡia mabarari ḡekoḡoto, ḡekirato, “Asiḡina! Ġia tu asiḡi! Senaḡi Barabas.” A Barabas tu elemato-ḡoi e evevaḡito-ḡoi naima ḡediburaiato.

19

¹ Moġesi naima Pilato na Iesu eġabiato, vetari tarimari o soldia evinirito, benamo ġekwariato.

² Ema soldia na varovaro ma giniri dagarana ġebito-ġeġeraġiato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. Ema dabuġa maukana kakakakana na ġevaġa-dabuġaiato.

³ Benamo ġoirana ġana ġeraka-kavito, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Iuda tarimari ġeri Vere, ġaro namona!” Benamo ġoirana ma ġeforoato.

⁴ Pilato ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoġitaia, au na ġia ġomi ġoirami ai ama ġori-rosiani anina tu nama vaġa-ribami, au na ġia ġenai rakava ta tu asi badoġaria.” ⁵ Benamo Iesu ema raka-rosito, debana tu ma koronana, ġau ma giniginina ġevatoato dagarana, ema dabuġa kakakakana maki roġo etogi-taġoato-ġoi. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġoġitaia, tari-mana tu maiġa.”

⁶ Moġesi Rubu Veġa vereri baregori ma ġeri vetuġunaġi-iaġovini tauri na ġeġitaiaio nai, ġefararato, ġekirato, “Ġovaġa-satauroa! Ġovaġa-satauroa!” Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Ġomi tauġemi na ġoġabi-iaġoa, ma ġoa vaġa-satauroa, korana au na ġia ġenai kerere ta asi badoġaria.” ⁷ Ma Iuda tarimari na ġevaġa-ve-seato, ġekirato, “Ġai tu ma ġema taravatu, ma ġai ġema taravatu ekirani, ġia tu bene mase veġata, korana ġia tu tauġena moġo Barau Natu-nai bevevaġa-iaġo.”

⁸ Pilato na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, egari-rakava rakavato. ⁹ Benamo numa baregonai ma eraka-toḡato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ḡoi tu ainana oiaḡomato, ei?” Senaḡi Iesu na asi evaḡa-veseato. ¹⁰ Benamo Pilato na ekiraiato, ekirato, “Ḡoi tu asi ourani au vaḡa-vesegu ei? Ḡoi asi ribamu au tu ma ḡegu seḡuka ḡoi bavaḡa-satauromuni, e ma ḡegu seḡuka ḡoi batuḡu-vaḡimuni?” ¹¹ Iesu evaḡa-veseto ekirato, “Bere Barau na guba na ḡoi seḡuka asi bere vinimu nai tu, toma au ḡoi ḡemu seḡuka gaburenai asi bara ritoḡo. Moḡa lorinai, au eḡabiguto ma ḡoi ḡimamu ai etoreguto tarimana, ḡena rakava tu barego lelevaḡi”. ¹² Pilato na mo guruḡa eseḡaḡiato, benamo dabara evetauto-ḡoi, ḡena ura Iesu bene tuḡu-vaḡia. Senaḡi Iuda tarimari roḡo ḡekoḡoto-ḡoi, ḡekirato-ḡoi, “Bema ḡoi na mai tarima botuḡu-vaḡiani nai, ḡoi tu dia Kaisara ḡatana. Kamara tarima tauḡena evekiragini vere etoni, ḡia na tu Kaisara, Roma ḡeri vere, ekira-fitoḡaiani.”

¹³ Pilato na mo guruḡa eseḡaḡiato, benamo Iesu ema ḡori-rosiato, benamo eiaḡoto, Kota eseḡaḡini tarimana ḡena sea ai ea tanukauto. Mo gabu tu “Fore Touraḡena” ḡetato-ḡoi. Ma Heberu garonai tu “Gabata.” ¹⁴ Mo ḡaro tu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona ḡana rovinatore ḡarona, ma horaḡauna 12 koloko tu varau eḡabiato. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ḡoboḡe, ḡemi vere iomaḡa!” ¹⁵ Senaḡi ḡia tu ḡefararato, ḡekirato, “Ḡoḡabi-veḡitaia! Ḡoḡabi-veḡitaia! Ḡoa vaḡa-

satauroa!” Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “Ġomi ġemi vere tu navaġa-satauroa, ei?” Rubu Veaġa vereri baregori ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kaisara ġereġana moġo ġai ġema vere, ma vere boruna ta tu asiġina.” ¹⁶ Benamo Pilato na Iesu ġia ġimari ai etore-kauato beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43

Benamo vetari tarimari o soldia na Iesu ġeġabiato, ġeġori-iaġoato. ¹⁷ Ma Iesu na ġena satauro efaġa-vaisiato, eraka-rosito, eiaġoto gabu arana “Deba Ġavana Gabuna” ġana. Heberu garonai mo gabu arana tu “Golgota”. ¹⁸ Mo gabu ai ġia na Iesu ġevaġa-satauroato tarima ruarua ġesi; ta tavi tai, ta tavi tai, ma Iesu tu nuġanai. ¹⁹ Ma Pilato na guruġa tari ġau lefalefa tai etorerito, benamo satauro tuġunai ġeikoko-kafakauato. Etorerito guruġari tu maiġeri, “IESU, NASARETA TAUNA, IUDA TARIMARI ĠERI VERE.” ²⁰ Mo guruġa tu Heberu garo ai, e Roma garo ai, ema Grik garo ai etorerito. Iesu ġevaġa-satauroato gabuna tu vanuġa baregona sevina, be Iuda tarimari vovoka na mo guruġa debana ġeiviato. ²¹ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na Pilato ġekiraiato, ġekirato, “‘Iuda tarimari ġeri Vere’ tu asi notorea, senaġi iniġesi notorea, ‘Ġia ekirato, au tu Iuda tarimari ġeri Vere.’”

²² Ma Pilato na evaġa-veserito, ekirato, “Kara au na batorea guruġana tu batorea veġata.”

²³ Vetari tarimari na Iesu ġevaġa-satauroato murinai, ġena dabuġa ġeġabirito, ma karava vasisasi ġeveirito, benamo vetari tarimari na ġeri sebori sebori ġeġabito, ma vei-gabigabi dabuġana tu ġeiaġuiato. Korana vei-gabigabi dabuġana tu dabuġa sebona na moġo ġeturiato. A ġia tu dia dabuġa vesavesari vovoka ġeturi-kavikavito vau ġeveiato dabuġana. ²⁴ Moġesina naima tauġeri fakari ai ġeguruġa-vegogoto, ġekirato, “Asi sidarea, senaġi laki ġerena ta siveia, bewinini tarimana na mo dabuġa bene ġabia uranai.” Mai veiġa ġeveiato tauna korikori tu, Buka Veaġai ġetorerito guruġari beġene moġoni ġana, maiġesi ekirani, “Au ġegu dabuġa ġia fakari ai ġekaravarito, ema au ġegu dabuġa uranai laki ġerena ta ġeveiato.” Moġesi naima vetari tarimari na maiġeri veiġa ġeveirito.

²⁵ Iesu ġena satauro koranai tu vavine vasisasi (4) ġeruġa-taġoto-ġoi: Iesu sinana, e Iesu sinana tarina vavinena, e Maria, Klopa ġaraġona, ema Maria, Magadala vanuġana vavinena. ²⁶ Iesu na sinana e Iesu na eura-viniato-ġoi merona monai ruġataġo eġitarito, benamo Iesu na sinana ekiraiato, ekirato, “Natumu merona maniġa.” ²⁷ Ema ġena mero ekiraiato, ekirato, “Sinamu maniġa.” Mo ġaro na evesinato, Iesu ġena mai mero na Iesu sinana ġena numa ġana eġori-iaġoato, benamo enariato-ġoi.

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49

²⁸ Moġa murinai Iesu eribato, ġena ġauvei mabarari tu varau bevaġa-koriri. Ma Buka Veaġai ġetoreato guruġana bene moġoni uranai ekirato, “Au bokagu bekoke.” ²⁹ A gwaġutu ta nuġanai tu vine nanuna mamakina monai toretaġo. Nanu erimaiani dagarana mo vine nanuna mamakinai ġeduġi-fereiato. Ma vine nanuna mamakina na evonuto, benamo isopo legana dudunai ġetorekauato, benamo ġeduġi-varaġeato, Iesu bokanai ġetore-kauato. ³⁰ Iesu na mo vine nanuna mamakina eniuato, benamo ekirato, “Bema-kori.” Ma debana eġero-riġoto, benamo tauġanina na ġia iaukana eraka-vaġito, emaseto.

Soldia ta na Iesu sebina egwanuato

³¹ Mo ġaro moġa tu rovinatore ġarona, korana beboġini ma belaġanini tu Sabadi veaġana baregona ta mo Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori nuġari ai. Moġa lorinai Iuda tarimari asi ġeurato, mo Sabadi veaġana baregonai mase tarimari tauġaniri satauro tuġunai beġene tanu. Moġesi naima Pilato ġenogiato, Iesu ema mo tarima ruarua kwakuri beġene kwari-koruri, benamo satauro tuġuna na beġene ġabi-riġori. ³² Moġa lorinai vetari tarimari ġeiaġomato, benamo ġevaġa-satauro debaiato tarimana kwakuna ġekwari-koruato, ma tarima vaġa-ruaruana Iesu ġesi ġevaġa-satauroato moġa maki moġesi ġeveiato. ³³ Senaġi Iesu ġenai ġeiaġomato nai, Iesu tu varau emaseto ġeġitaiato, be kwakuna asi ġekwari-koruato. ³⁴ A vetari tarimana ta na moġo Iesu sebina garaġota na egwanuato. Benamo asikauna

mo egwanuato gabuna na rara e nanu ġevebuburosito.

³⁵ Maiġa eġitaiato tarimana na evari-fiuato, ma ġia ġena vevarifiu tu moġoni. Ġia ma ribana, ġia tu eguruġa-korikorini, ma ġia na ekiraġi-foforiani anina tu, ġomi na maki boġono vaġa-moġonia ġana. ³⁶ Maiġeri veiġa ġeveirito korana tu, Buka Veaġai ġetorerito guruġari beġene moġoni, ekirani, “Ġia tu turiġana sebona ta maki asi beġe laukoruani.” ³⁷ Ma Buka Veaġai etoreato guruġana ta tu maiġesi ekirani, “Sebina ġegwanuato tarimana ġenai ma beġe boġe-raġeni.”

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15; 42-47; Luka 23:50-56

³⁸ Maiġa murinai Iosefa, Arimatea tarimana, na Pilato enoġiato, Iesu tauġanina bene ġabia ġana. Pilato na maoro eviniato, benamo eiaġoto, Iesu tauġanina ea ġabiato. Iosefa tu Iesu ġena mero ta, senaġi Iuda tarimari gariri eveito-ġoi, be eraka-vekuretoġato-ġoi, ġena veġabidadama asi evaġa-foforito-ġoi. ³⁹ Nikodemo, tovtovonai Iesu ġenai boġi eiaġoto tarimana, maki eiaġoto. Ġia na tu muro e aloe ġegiro-sebonarito muramurana kilogram gabana toitoi (30) maki eġabikauato. (Mo vedau muramurana bonana tu namo vedaurea). ⁴⁰ Benamo Iesu tauġanina ġeġabiato, ma tauri ruarua na dabuġa kurokurona namona mamuramurana dagarana na ġekumuato, Iuda seneri na mase tarimari ġeveirito-ġoi ilailanai.

⁴¹ Iesu ġevaġa-satauroato gabuna tu ma vamokana. Mo vamoka nuġanai tu gara kouġana ta

fore na ġeveiato, ma nuġanai tarima ta tu roġosi beġere tore-toġaia. ⁴² Mo ġaro moġa tu luda tarimari ġeri rovinatore ġarona, ema mo gara kouġana maki kavinaġi, be Iesu ġeġabiato, monai ġea tore-toġaiato.

20

Gara kouġana tu korina

Luka 24:1-12

¹ Sabadi ġarona murinai, Sandei boġiboġi iamoiamo, roġo mukunamukunai, Maria, Magadala vavinena, gara ġana eiaġoto. Benamo eboġeto, gara ġatama bokana ġetabe-ġauato forena tu ġeġabi-veġitaiato, be irau ai vetore eġitaiato. ² Benamo eraga-ġenoġoi-iaġomato, Simona Petero e Iesu ġena mero ta, Iesu na eura-viniato-ġoi merona, ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Vereġauka tu gara na beġe ġabi-rakaia, ma ġita asi ribara ainai beġe torea.”

³ Benamo Petero ema Iesu ġena mo mero ta moġa ġeraka-rosito, benamo gara ġana ġeiaġoto. ⁴ Ma tauri ruarua ġeraga-vegogo-iaġoto, senaġi Iesu ġena mo mero ta na Petero eraga-kwaneato, ma gara forenai ea raġasi-guineto. ⁵ Etoġatarito, benamo eboġe-toġato, Iesu ġekumuato mo dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari. Ġia tu eboġe-toġato moġo, asi eraka-toġato. ⁶ Benamo Simona Petero eraġasito, benamo eraka-toġato gara kouġana nuġanai, ma Iesu ġekumuato dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari, ⁷ ema Iesu debana mabarana ġebaru-ġauato mukona eġitaiato, Iesu tauġanina

ġekumu-ġauato mo dabuġa kurokuro na ġesi tu asi tore-sebona. Senaġi mo muko tu ġeregana iokuioku, be irau ai. ⁸ Benamo Iesu ġena mo mero ema raġasi-guinetu, moġa maki eraka-toġato. Moġeri dagara eġitarito, benamo evaġa-moġoniato. ⁹ Korana ġia na Buka Veaġai evetoreto guruġana tu roġosi roġo beġene riba-korikoria, guruġana tu maiġa: Iesu tu mase na ma be-variġisi-ġenoġoini. ¹⁰ Benamo Iesu ġena mero ruarua ma ġeġenoġoito ġeri numa ġana.

Iesu tu Maria, Magadala vavinena, ġenai eforito

¹¹ Senaġi Maria tu gara kouġana murikanai eruġato vau etaġito-ġoi. Ma etaġito-ġoi nuġanai etoġa-tarito, benamo eboġe-toġato fore kouġana nuġana ġana. ¹² Benamo aneru ruarua eġitarito, dabuġa kurokuro ġetogito, Iesu ġevaġa-genaiato gabunai tanutaġo. Ta tu debakanai etanuto, ma ta tu gabikanai etanuto. ¹³ Benamo mo aneru ruarua na ġekiraiato, ġekirato, “Vavine, ġoi tu karase nai otaġini?” Maria na evaġa-veserito, ekirato, “Korana au ġegu Vereġauka tu beġe ġabirakaia, ma au asi ribagu ainai ma beġea torea.”

¹⁴ Maiġesi eguruġa-ġosito murinai, eboġe-ġeġeraġito tu, Iesu monai ruġataġo eġitaiato. Senaġi Maria tu asi eriba-maoroto, mo tu Iesu eruġa-taġoto-ġoi. ¹⁵ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Vavine, ġoi tu kara dainai otaġini?” Ġoi tu deikara ovetauani?” Maria etuġamaġito, Iesu tu mo vamokai eġaukarani tarimana, be ekiraiato, ekirato, “Verebara, bema ġoi na boġabi-rakaia nai tu, ainai botorea gabuna nokira-varagu, be

naḡabia.” ¹⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Maria!” Maria eruḡa-kureto, benamo ekiraiato Heberu garo ai, ekirato, “Raboni!” Mai guruḡa tauna tu, “Vevaḡa-riba Tauna.” ¹⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au asi noḡabi-tarigu, korana au tu Tamagu ḡenai roḡosi roḡo bara varaḡe. Senaḡi noiaḡo au tarikakagu ḡeri ai, benamo bono kirari, ‘Au tu au Tamagu e ḡomi Tamami, ema au ḡegu Barau e ḡomi ḡemi Barau ḡenai avaraḡeni.’” ¹⁸ Maria, Magadala vavinena, Iesu ḡena mero ḡeri ai eiaḡoto, benamo ekirarito, ekirato, “Au na Vereḡauka tu baḡitaia.” Benamo Vereḡauka na evaḡa-guruḡaiato guruḡari mabarari maki ma ekira-vararito.

Iesu ḡena mero ḡeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49

¹⁹ Mo Sandei boḡi ai, mo tu ḡaro giniginena fura ta nuḡanai, Iesu ḡena mero tu numa tai ḡevegogoto. Ḣia tu Iuda tarimari gariri ai, be ḡeri numa ḡatama bokana tu ḡebiri-ḡauato. Ma Iesu eiaḡomato, ḡia fakari ai eruḡa-tarito, benamo ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu.” ²⁰ Moḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, ḡimana ḡeikorito e sebina ḡegwanuato moḡeri evaḡa-ḡitarito. Vereḡauka ḡeḡitaiato nai, ḡeikurakavato. ²¹ Benamo Iesu na ḡia ma ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu! Tamagu na au etuḡuguto kavana, au na maki ḡomi atuḡumini.” ²² Moḡesina evaḡa-guruḡa ḡosirito murinai, iaḡana efururu-iaḡoato ḡeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Iauka Veaḡa ḡoḡabia. ²³ Ḣomi

na ġena rakava boġo tuġamaġi-fitoġaiani tari-
mana, ġena rakava tu Barau na maki betuġamaġi-
fitoġaiani. A ġena rakava asi boġo tuġamaġi-
fitoġaiani tarimana tu, ġena rakava Barau na
maki asi betuġamaġi-fitoġaiani.”

Iesu Tomasi ġenai efoforito

²⁴ Senaġi Tomasi tu Iesu ġena mero ġeri ai
eiaġoto ġaronai ġia tu asiġina. Tomasi arana
ta tu Didimo o Kafa, ema ġia maki Iesu ġena
mero ta mo mero gabanana ruarua (12) nuġanai.

²⁵ Moġesina nai Iesu ġena mero na ġekira-
varaiato, ġekirato, “Vereġauka tu ġai na baġa
ġitaia.” A Tomasi tu ekirato, “Au tu ġimana
ġeikorito gaburi baġitarini, ema didigu ikoko
ġeraka-toġato gaburi na baduġi-toġaiani, e se-
bina ġegwanuato, monana didigu baduġi-toġaiani
vau, bavaġa-moġoniani.”

²⁶ Ġaro imaima toitoi (8) ġekorito murinai, Iesu
ġena mero tu numa nuġanai maia, ma mo ġaro ai
tu Tomasi maki ġia ġesi. Mo numa ġatama bokana
tu biribiri, senaġi Iesu tu eiaġomato, fakari
ai eruġa-tarito, benamo ekirato, “Asi ġogari,
nuġami ai maino netanu.” ²⁷ Benamo Tomasi eki-
raiato ekirato, “Tomasi, ġimagu noġitari, didimu
mai ikoko gaburi ai noma duġi-toġaia. E
ġimamu notuġu-iaġomaia, be didimu au sebigu
ġegwanuato mainai noma duġi-toġaia. Ġemu
daradara novaġa-dokoa, ma novaġa-moġonigu.”

²⁸ Benamo Tomasi na Iesu evaġa-veſeato, eki-
rato, “Au ġegu Vereġauka ema ġegu Barau.”

²⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tomasi, ġoi tu
ovaġa-moġoniguni, korana boġitagu nai. A asi

gēgēitaguni, senaḡi gēvaḡa-moḡoniguni tarimari tu beḡene iaku.”

Mai buka Ioane na etoreato anina tu kara

³⁰ Iesu na vetoḡa boruri ḡutuma ḡena mero ḡoirari ai eveirito. Senaḡi moḡeri mai bukai tu asi atorerito. ³¹ A maiḡeri atorerito korana tu, ḡomi na Iesu boḡono vaḡa-moḡonia, ḡia tu moḡoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ḡomi na ḡia boḡo vaḡa-moḡoniani nai, ḡia aranaḡi maḡuri vanagivanaḡi boḡo ḡabiani.

Iesu mero imaima ruarua (7) ḡeri ai efoforito

21

¹ Moḡa murinaḡi Tiberia kouna rikinaḡi Iesu ḡena mero ḡeri ai ma efoforito. Monai tu maiḡesi efoforito: ² Simona Petero; Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa; Natanaela, Kana vanuḡa tari-mana, Kana tu Galilea tanonai; Sebedaiο natuna ruarua; ema Iesu ḡena mero ruarua; mabarari monai ḡetanu-vegogoto-ḡoi. ³ Benamo Simona Petero na ekirarito, ekirato, “Au tu kou ḡana maina aiaḡoni.” Ma mo kotari ḡekirato, “Ḡai maki ḡoi ḡesi taiḡoni.” Benamo tauri imaima ruarua (7) ḡeraka-rosito, ḡeiaḡoto, ḡasi ai ḡea raḡekauto, benamo ḡea mainato. Senaḡi mo boḡi barabara nuḡanaḡi tu maḡani-kone ta maki asi ḡeḡoitaḡoato.

⁴ Boḡiboḡi iamoiamo Iesu tu kou rikinaḡi eruḡa-taḡoto-ḡoi; senaḡi ḡena mo mero tu asi ḡeriba-maoroto, mo tu Iesu eruḡa-taḡoto-ḡoi. ⁵ Benamo Iesu na ekirarito ekirato, “Natugu, ḡomi ḡemi ai maḡani-kone tari maniḡeri, ba?” Ḡia na gēvaḡa-veḡeato, ḡekirato, “Asiḡina.” ⁶ Benamo Iesu na

ekirarito, ekirato, “Reke ġasi aroribana rekena na ġofiu-riġoa, maninai tu maġani-kone tari boġo ġoitaġoni.” Reke ġefiu-riġoato, benamo ma ġeinuraġea ġetato nai tu ġeinu-kavaiato meto fanifani, korana tu maġani-kone vovoka tabutabu ġevaġa-toġarito bene.

⁷ Iesu ġena mero ta tu Iesu na eura-viniato-ġoi merona. Mai mero na Petero ekiraiato, ekirato, “Vereġauka tu iomoġa.” Simona Petero na mo guruġa eseġaġiato, “Vereġauka tu iomoġa” nai, asikauna ġena dabuġa eraga-veiato, benamo kou ai ebaba-reito. Mo dabuġa tu, eġauveito-ġoi be ekokiato. ⁸ Senaġi Iesu ġena mero kota tu mo bouti na vau ġeleva-iaġoto. Mo reke ma maġani-konena maki ġeinukau-iaġo sebonaiato. Korana ġia na mo reke ġefiu-riġoato gabuna ema fenu fakari tu asi manaġa, mita sinau sebona (100) kavana moġo.

⁹ Fenu ai ġea darokauto nai, ġeboġeto tu karava vaġa-ġara ġeġitaiato, e maġani-kone karava torekau ġeġitarito, ema beredi tari maki monai toretaġo. ¹⁰ Ma Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi na reke ai boġo vaġa-toġari maġani-koneri tari ġoġabi-iaġomari.” ¹¹ Simona Petero ġasi ai eraġekauto, benamo reke fenu ai einu-raġeato. Mo reke tu maġani-kone baregori na evonuto, mo maġani-kone baregori tu mabarari sinau sebona gabana imaima ma toitoi (153), ġutuma lelevaġi, senaġi reke tu asi evedareto.

¹² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoiġoma, ġoma ġaniġani.” Iesu ġena mo mero moġeri ta na Iesu tu iniġesi asi ma ġedanaġiato, “Ġoi tu dei,

ei?” Korana ġia ribari, mo tu Vereġauka. ¹³ Iesu eiaġomato, beredi eġabiato, benamo evinirito, ma maġani-kone maki moġesi eveirito.

¹⁴ Mai tu nega vaġa-toitoina ġena mero ġeri ai efoforito, Barau na mase na evaga-variġisi ġenoġoiato murinai.

Iesu na Petero elaunaġiato

¹⁵ Ġeġaniġani-ġosito murinai, Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni veuravinina na maiġeri ġeri veuravini au ġegu ai ġetoreani maki evanaġiani, ei?” Petero ekirato, “Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au ġegu mamoe naturi bono ġuburi.”

¹⁶ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, au oura-viniguni, ei?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ġegu mamoe bono nari-ginikauri.”

¹⁷ Iesu na Petero vaġa-toitoina ma edanaġiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni, ei?” Petero enuġa-metoto, korana Iesu na mo tu vaġa-toitoina edanaġiato, “Ġoi au tu oura-viniguni, ei?” Petero ekirato, “Vereġauka, ġoi tu dagara mabarari ma ribamu, e ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ġegu mamoe bono ġuburi.

¹⁸ Akira-korikorimuni, ġoi variġumu ai tu, tauġemu na gabakamu gabaġau na obaruato-ġoi,

benamo oura-vinirito-ḡoi gaburi ḡana oiaḡoto-ḡoi. Senaḡi ḡoi boḡaukani nai tu, ḡimamu botuḡu-roroḡotoani, benamo tarima ta na ḡimamu bebaruani, benamo beḡori-kaumuni, ma asi oura-viniani gabuna ḡana beḡori-iaḡomuni.” ¹⁹ Iesu na mai guruḡa ekiraḡiato tu, Petero bemaseni dabarana ema ḡena mase na kamasi Barau bevaḡa-raḡe baregoani, etore-rosiato. Benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Au murigu ai noma raka.”

Iesu ma ḡena mero ta

²⁰ Petero eruḡa-kureto tu, Iesu na eura-viniato-ḡoi merona eḡitaiato, muriri na eraka-iaḡoto-ḡoi. Mai mero tu, mo Iesu ḡeḡaniḡani-vegogoto lavilavinai Iesu ḡenai evetabekauto, benamo edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi berevamuni tarimana tu dei, ei?” ²¹ Petero na mo mero (o Ioane) eḡitaiato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Senaḡi Vereḡauka, ḡia maḡurina tu aiḡesi ei?” ²² Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Bema au baurani, ḡia tu maḡuri bene tanu mo, au ma baḡenoḡoini, ḡoi tu asi ḡemu ḡauvei ta maniḡa ovedanaḡi-iaḡiani. ḡoi tu au murigu ai noma raka.” ²³ Mai guruḡa dainai, tarikaka veḡabidadama nuḡanai fakari guruḡa leileiri ḡekiraḡirito-ḡoi, ḡekirato, “Iesu ḡena mai mero maḡa tu asi bemaseni.” Senaḡi Iesu tu asi ekirato, mo mero tu asi bemaseni. Iesu maḡesi moḡo ekirato, “Bema au baurani, ḡia tu maḡuri bene tanu mo, au ma baḡenoḡoini, ḡoi tu asi ḡemu ḡauvei ta maniḡa ovedanaḡi-iaḡiani.”

²⁴ Mo Iesu ġena mero dagarana tu maiġa, maiġeri guruġa evari-fiurini ema etorerini maiġa. Ġita ribara, ġia ġena vevarifiu guruġari tu moġoni.

²⁵ Iesu na dagara tu vovoka eveirito. Bere mabarari ġere toreri nai tu, au atuġamaġini, mai tanobara gabuna mabarana tu bere kei, asi veġata bere ilaila, moġeri buka mabarari ġetore-vegogori ġana uranai tu-na.

GINITAŌ VARIŪUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini
Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1